

HRANT DİNK VAKFI
HRANT DINK FOUNDATION
ՀՐԱՆԴ ՏԻՆԷ ՀԻՄՆԱԿԿ

Hrant Dink Vakfı

Halaskargazi Cad. Sebat Apt. No. 74 D. 1
Osmanbey-Şişli 34371 İstanbul/TÜRKİYE
Tel: 0212 240 33 61 Faks: 0212 240 33 94
E-posta: info@hrantdink.org
www.hrantdink.org
www.nefretsoylemi.org

Medyada Nefret Söyleminin İzlenmesi

Proje Ekibi

Zeynep Arslan – Nuran Gelişli – Rojdit Barak

1. Bölüm: Yazılı Basında Nefret Söylemi

İdil Engindeniz

2. Bölüm: Yazılı Basında Ayrımcı Söylem

Nil Mutluer

Katkıda Bulunanlar

Duygu Coşkuntuna
Eylem Mercimek
Hazal Günel
İpek Burma
Nazire Türkoğlu
Saliha Damar

Medyada Nefret Söylemini İzleme Çalışması Friedrich Naumann Vakfı, Global Dialogue, İngiltere Büyükelçiliği ve Danida tarafından desteklenmektedir. Raporda yer alan görüşler, destekçi grupların görüşlerini yansıtmamaktadır.

Friedrich Naumann
STIFTUNG **FÜR DIE FREIHEIT**

UDENRIGSMINISTERIET
DANIDA | DANMARKS
UDVIKLINGSSAMARBEJDE

İÇİNDEKİLER

MEDYADA NEFRET SÖYLEMİNİN İZLENMESİ HAKKINDA	1
TÜRKİYE’DE ULUSAL VE YEREL GAZETELERDE NEFRET SÖYLEMİNİN İZLENMESİ	2
1. BÖLÜM: YAZILI BASINDA NEFRET SÖYLEMİ	5
BULGULAR	6
EYLÜL-ARALIK 2013 DÖNEMİNDE SEÇİLEN HABERLER	17
KATEGORİLERDEN ÖRNEKLER	27
1) KÜFÜR / HAKARET / AŞAĞILAMA	
KAHPE BİZANSLI – Rahim Er	27
SURİYELİLER BU FEDAKÂRLIKLARI HAK EDİYOR MU?– Salih Bencik	28
2) DÜŞMANLIK / SAVAŞ SÖYLEMİ	
ALIN SİZE ÇÖZÜM... – Ethem Durak	29
OLİMPİYATTAN İKİ TÜRKİYE FOTOĞRAFI... SEVİNENLER VE ÜZÜLENLER!– Hasan Karakaya	30
3) ABARTMA / YÜKLEME / ÇARPITMA	
WASHINGTON’DA KÜRTÇÜ-ERMENİ TOPLANTISI – Emin Çölaşan	32
MİLLİ MESELE – Mevlüt Yüksel	34
DİĞER DEZAVANTAJLI GRUPLAR	35
KATEGORİLERDEN ÖRNEKLER	38
1) ABARTMA / YÜKLEME / ÇARPITMA	
ANNE SEVGİSİ - Adnan Gümüşer	38
REDDEDİLEN TRAVESTİ MÜŞTERİYİ BIÇAKLADI - Serhat Alaattinoğlu / AHT	40
2) KÜFÜR / HAKARET / AŞAĞILAMA	
AZGIN HEMŞİREYİ TENEŞİR PAKLADI	41
ANADOLU’DA ‘SAPKIN’ TEHLİKESİ! - Muhsin Bayraktar / Ankara	42
3) DÜŞMANLIK / SAVAŞ SÖYLEMİ	
“ASAKİR-İ MAĞDURE-İ MUHAMMEDİYE!..”– Şükrü Alnıaçık	44
ANTALYA’DA ASAYİŞ BERKEMAL Mİ?– Mehmet Tosun	46

TARİHSEL BAĞLAM	48
AMAÇ	48
YÖNTEM	49
KAPSAM	50
GENEL BULGULAR	50
KONU BAZLI TARAMA	51
A. Cami-Cemevi Projesi	52
B. Tuzluca'yır Protestoları	58
C. Eylem, Şehir ve Mahalle ve Ahmet Atakan Haberleri	64
D. Hasan Ferit Gedik haberleri	67
E. Abant Platformu haberleri	67
F. Suriyeli Alevilerle ilgili haberler	68
G. Sakine Cansız ile İlgili Haberler	69
H. İnanç, Tarihsel Geçmiş ve Siyasal İlişki Haberleri	69
I. Görsel İçerikler Yoluyla Yapılan Ayrımcı Söylem	71

MEDYADA NEFRET SÖYLEMİNİN İZLENMESİ HAKKINDA

Türkiye'de medyanın sık sık taraflı, önyargılı ve ayrımcı bir dil kullandığına tanık oluyoruz. Haberlerde, özellikle de manşetler ve haber başlıklarında kullanılan provokatif, ırkçı ve ayrımcı dil; toplumda düşmanlığı ve ayrımcı duyguları tetikleyen, kalıp yargıları güçlendiren birer araca dönüşüyor. Her ne kadar evrensel ve ulusal gazetecilik ilkeleri, hatta bazı medya kuruluşlarının kendi gruplarının yayınladığı basın etik ilkeleri bulunsada birçok içerik bu ilkeleri ihlal edebiliyor. Böylesi bir dilin kullanılması ise toplumda huzursuzluğun ve savunmasız gruplara yönelik yaygın bir önyargının yerleşmesine yol açıyor. Hedef alınan kişi ve gruplar ise tedirginleşiyor, sessizleşiyor ve demokrasinin olmazsa olmazı olan sosyal ve siyasal yaşama katılım şanslarından zorunlu feragat ediyorlar. Bu kışkırtıcı ve hedef gösterici dil kullanımı zaman zaman düşmanlaştırılan ve marjinalleştirilen grupların üyeleri ya da mekânlarına yönelik saldırılarla sonuçlanabiliyor.

Nefret söyleminin temelinde önyargılar, ırkçılık, yabancı korkusu/düşmanlığı, tarafgirlik, ayrımcılık, cinsiyetçilik ve homofobi yatar. Kültürel kimlikler ve grup özellikleri gibi unsurlar nefret söyleminin kullanılmasını etkiler, ancak özellikle de, yükselen milliyetçilik ve farklı olana tahammülsüzlük gibi koşullarda, nefret dili yükselir ve etkisini artırır.

Birçok farklı nedenden dolayı Türkiye bir süredir toplumun farklı kesimleri arasında kutuplaşmalara sahne oluyor; kendisinden farklı olana, “öteki”ne yönelik tahammülsüzlük giderek yaygınlaşıyor. Güneydoğu'da uzun yıllardır süren çatışmalar ve bu çatışmaların yol açtığı zorla yerinden etmeler sonucu yaşanan ani demografik değişim; ekonomik, sosyal ve kültürel çatışmalar, topluluklar arası gerginliğin artmasına neden oldu. Öte yandan azınlık hakları ve dinler arası diyalog gibi demokratik açılım çabalarının, Kıbrıs meselesiyle ilgili tartışmaların “yabancı odakların Türkiye'ye yönelik oyunları” gibi sunulması da düşmanlığı artırıyor. Ortadoğu'daki gelişmeler, Kürt ve Ermeni sorunu etrafındaki tartışmalar ve son dönemde gündemde olan barış süreci, bu konularda çözüme yönelik fikirleri olan kişi ve kurumların hedef gösterilmesine ve belli etnik kimliklerin düşmanlaştırılmasına neden oluyor. Karşıt görüşte olan bazı yayınlar tarafından üretilen bu söylem, çatışma ortamına zemin teşkil ediyor. Son olarak Taksim Gezi Parkı eylemlerinin çeşitli medya organlarıncade alınış biçimi medyanın toplumdaki kutuplaşmayı nasıl pekiştirdiğini göstermesi açısından büyük önem taşıyor.

Medyanın sıklıkla kullandığı ayrımcı dil sonucu, farklı grup ve bu gruplara mensup olduğu bilinen ya da varsayılan kişilere yönelik düşmanca algı ve tutumların tezahür etmesi Türkiye'de önemli ve giderek büyüyen bir soruna dönüşmüş durumda. Hükümet yetkilileri, muhalefet partisi liderleri ve kamu görevlileri gibi kanaat önderleri bile bu tür bir ırkçı ve ayrımcı dil kullanmaktan çekinmiyor. Bilindiği gibi bazı hükümet yetkilileri tarafından sıklıkla dile getirilen Taksim Gezi Parkı protestolarının dış mihraklar tarafından örgütlendiği iddiası ve “faiz lobisi” söylemi, başta Yahudi kimliği olmak üzere belli grupların hedef alınmasına neden oldu.

Dördüncü kuvvet olarak adlandırılan medya (basın-yayın) en etkin kültürel iletkenlerden biridir. Bundan dolayı çeşitliliği ve farklılığı öne çıkarmaya gücü olduğu kadar bu çatışmayı sıradanlaştırma ve yayma konusunda da son derece etkili ve yönlendirici olabilir. Medya sorumsuz veya dikkatsiz davranırsa, ırkçılığı ve kişilerin birbirine karşı nefret duyguları üretmesini tetikleyebilir, besleyebilir ve güçlendirebilir; en kötüsü de bu tür tutumları meşrulaştırıp haklı çıkarabilir.

Uzun yıllardır Türkiye medyası milliyetçi ve ayrımcı söylemin etkin kaynaklarından biri oldu. Bu gazetecilik türünün toplumdaki kutuplaşmaya dikkate değer bir katkısı oldu. Geçtiğimiz yıllarda yaşanan bazı nefret suçları incelendiğinde medyanın etkisi daha anlaşılır olacaktır. Hrant Dink cinayetinin azmettiricisi olarak yargılanmakta olan Yasin Hayal verdiği ifadede, "Hrant Dink'i şahsen tanımadığımı ama gazetelerden Türk düşmanı olduğunu okuduğumu" söylemiştir. Aralık 2007'de İzmir Ayasofya Kilisesi rahibine saldıran zanlı ise Ogün Samast gibi kahraman olmak için bu eylemi gerçekleştirdiğini ifade etmişti. Hrant Dink'in öldürülmesinin ardından, onun hayallerini, ideallerini ve mücadelesini sürdürmek amacıyla kurulan Hrant Dink Vakfı'nın temel amaçlarından biri toplumdaki kutuplaşma ve düşmanlığın sona ermesine katkıda bulunmaktır.

TÜRKİYE'DE ULUSAL VE YEREL GAZETELERDE

NEFRET SÖYLEMİNİN İZLENMESİ

Araştırmanın amacı ve kapsamı

Medyada Nefret Söyleminin İzlenmesi çalışmasının genel amacı Türkiye'de ırkçılık, ayrımcılık ve hoşgörüsüzlükle mücadeleye katkı sağlamaktır. Çalışma, **medyanın sivil denetiminin** önemini gözeterek ırkçılık, ayrımcılık ve ötekileştirmenin üretilmesi ve yeniden üretilmesinin en önemli araçlarından biri olan medyada **insan hakları ve farklılıklara saygının güçlendirilmesini**, belli kimlik özellikleri üzerinden hedef alınan kişi veya gruplara yönelik **ayrımcı dil ve nefret söylemine dikkat çekmeyi** ve bu konuda **farkındalık yaratmayı** hedeflemektedir.

Çalışma uzun vadede sivil toplum örgütlerinin nefret söylemiyle mücadele etmesi, medya izlemeyle ilgili becerilerin artması, birlikte sistematik bir biçimde çalışarak medyanın, kullandığı dil ve yöntemlerin eşitlikçi, toplumsal ve kültürel çeşitliliğe saygılı olmasını sağlayacak bir çalışma sürdürmesi konusunda destek vermeyi amaçlamaktadır.

Vakfın bu amaçlara ulaşma yolunda yürüttüğü "Medyada Nefret Söyleminin İzlenmesi" çalışması kapsamında, ulusal ve yerel basın taranmakta, ayrımcı, ötekileştiren ve hedef gösteren bir söylemle kaleme alınmış haber ve köşe yazıları tespit edilip analiz edilmekte, ardından da www.nefretsoylemi.org sitesi aracılığıyla ve raporlarla kamuoyunun bilgisine sunulmaktadır. Proje sitesinde yer alan içerikler ayrıca Facebook ve Twitter gibi çeşitli sosyal medya sitelerinde paylaşılmaktadır. Hazırlanan rapor, sivil toplum örgütlerine, basın yayın kuruluşlarına, basın meslek örgütlerine gönderilmekte ve web sitemizden yayınlanmaktadır.

Gazetelerin izlenmesinin yanı sıra sivil toplum örgütü temsilcileri, hukukçular, akademisyenler, meslek örgütleri ve gazetecilerle arama toplantıları, seminerler, eğitimler düzenlenerek nefret söylemiyle ilgili duyarlılığı artırmak amaçlanmaktadır. Buna bağlı olarak nefret söylemi kavramıyla ilgili bilgi sağlamak, ayrımcı ve ırkçı söylemle mücadele yolları ve yöntemlerinin neler olabileceğinin tartışılmasına zemin açmak ve medyada insan hakları ve azınlıklara yönelik daha saygılı ve bilinçli bir dil kullanılmasını teşvik etmek amacıyla uluslararası paneller düzenlenmekte, üniversitelerde nefret söylemi üzerine toplantılar yapılmakta, bulgular üzerinden tartışılmaktadır.

Ayrıca nefret söylemi üzerine ders verilmesi, tez ve ödev konusu yapılması yönünde girişimlerde bulunmaktadır. 2012 yılında akademisyenlerle ve sivil toplum örgütü temsilcileriyle yakın işbirliği içinde, **“Ayrımcılık, Nefret Söylemi ve Medya”** başlıklı üniversite seviyesinde bir dönemlik **ders programı taslağı** hazırlanmış ve akademisyenlerle paylaşılmıştır. Bu dönemde, akademisyenlerden alınan geri bildirimler doğrultusunda hazırlanan ders programı geliştirilmekte ve üniversitelerde uygulanmasına yönelik çalışmalar yapılmaktadır.

Müfredat çalışmasına paralel olarak hem dersin tamamlayıcı kaynağı hem de genel okura yönelik giriş niteliğinde bir kaynak görevini görecektir çok yazarlı bir yayın olan **“Medya ve Nefret Söylemi: Kavramlar, Mecralar, Tartışmalar”** kitabı Aralık 2013 itibari ile yayımlanmıştır. Mahmut Çınar'ın editörlüğünde hazırlanan ve Fuat Keyman'ın sunuş yazısıyla yayımlanan kitap bu alanda bir referans çalışma olma potansiyeli taşıyor.

Yöntem

Nefret söylemi odaklı medya tarama çalışması kapsamında, tüm ulusal gazeteler ve sayısı 500'ü bulan yerel gazete önceden belirlenen anahtar kelimeler üzerinden (ör. işbirlikçi, Türk düşmanı, bölücü) medya takip merkezi aracılığıyla taranıyor.

Esas olarak ulusal, etnik ve dini kimlik temelli nefret söylemine odaklanılırken cinsiyetçi ve homofobik söylemler de tarama kapsamına alınmaktadır. Çalışmada genel olarak medya araştırmalarında uygulanan eleştirel söylem analizi yöntemi ve buna bağlı teknikler kullanılmaktadır. İncelenen içeriklerin özellikleri doğrultusunda yazısal ve ikonografik (fotoğraf, resim ve diğer çizimlere ilişkin) metin analizleri gerçekleştirilmektedir. Medya içerikleri ve söylem konusunda belli göstergeler oluşturmak amacıyla önce niceliksel ölçeklemeye başvurulmakta, nefret söylemi içeriğinin en çok nerede (hangi gazetelerde), ne şekilde kendine yer bulduğu, hangi kaynaklar tarafından oluşturulduğu ve kimleri hedef aldığı ortaya konulmaktadır.

Haber ve köşe yazılarında nefret söylemi tespitinde, **1997 yılında Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi** tarafından kabul edilen tavsiye kararı esas alındı. Bu kararda nefret söylemi şu şekilde tanımlanıyor: “Nefret Söylemi kavramı; ırkçı nefreti, yabancı düşmanlığını, Yahudi düşmanlığını veya azınlıklara, göçmenlere ve göçmen kökenli insanlara yönelik saldırgan ulusalcılık ve etnik merkezilik, ayrımcılık ve düşmanlık şeklinde ifadesini bulan, dinsel hoşgörüsüzlük dahil olmak üzere hoşgörüsüzlüğe dayalı başka nefret biçimlerini yayan, teşvik eden, savunan veya meşrulaştıran her tür ifade biçimini kapsayacak şekilde anlaşılacaktır”.

Yukarıda belirlenen amaç ve kapsam doğrultusunda tespit edilen nefret söylemi içeren haberler benimsedikleri söylemin niteliği doğrultusunda kategorilere ayrılıyor. Bu konuda daha önce yapılmış olan uluslararası bilimsel çalışmalardan yararlanılarak ve ülkeye özgü dil ve kültür farklılıkları dikkate alınarak belirlenmiş olan nefret kategorileri şunlardır:

1) Abartma / Yükleme / Çarpıtma: Bir kişi ya da olaydan yola çıkarak bir topluluğa yönelik olumsuz genellemeler, çarpıtmalar, abartmalar, olumsuz atıflar içeren söylemler (“Türkiye çan sesine boğuldu”).

2) Küfür / Hakaret / Aşağılama: Bir topluluk hakkında doğrudan küfür, aşağılama, hakaret içeren (örneğin Kalleş, Köpek, Kanıbozuk gibi) söylemler.

3) Düşmanlık / Savaş Söylemi: Bir topluluk hakkında düşmanca, savaşı çağrıştıran ifadelerin yer aldığı söylemler (Örneğin Gavur Zulmü).

4) Doğal Kimlik ögesini nefret aşağılama unsuru olarak kullanma / Simgeleştirme: Doğal bir kimlik ögesinin nefret, aşağılama unsuru olarak kullanıldığı, simgeleştirildiği söylemler (Örneğin olumsuz anlamda “senin annen Ermeni zaten” söylemi ya da “senin soyadın Davutoğlu mu Davutyan mı?” gibi).

Ayrımcı söylem dosya konuları

2013 yılı itibariyle dört aylık periyodik nefret söylemi raporlarına **ayrımcı söylem raporları** da dosya konuları olarak dâhil edildi. Buna göre, ilgili dört aylık dönem içinde seçilen bir dosya konusuna odaklanılarak ve her konuya özel bir araştırma yöntemi belirlenerek ayrımcı söylem analizi yapılıyor. Bu analizlerde nefret söylemine göre daha ince bir şekilde kurgulanmış, ayrımcı ve ötekileştiren mesajları daha örtük bir şekilde veren söylemleri açığa çıkarmak hedefleniyor.

Ayrımcı söylem odaklı medya taraması için 2013 yılının ilk raporu olan Ocak-Nisan döneminde, **BDK ve HDK temsilcilerinin Karadeniz turu** dosya konusu olarak belirlendi. **15 Şubat-28 Şubat 2013** tarihleri arasında, **Bizim Karadeniz, Taka, Cumhuriyet, Hürriyet, Sabah ve Zaman** gazetelerinde yazılmış tüm haber ve köşe yazıları üzerinden bir analiz gerçekleştirildi.¹

2013 yılının ikinci raporunda **Gezi olaylarının** ilk bir haftası olan **1-7 Haziran 2013** tarihleri arasında, **Habertürk, Hürriyet, Özgür Gündem, Radikal, Sabah, Sözcü, Taraf, Yeni Şafak ve Zaman** gazetelerinde konuyla ilgili yazılmış tüm haber ve köşe yazıları tarandı, içerik analizi ve söylem analizi yöntemleri kullanarak incelendi.²

Son olarak bu yılın üçüncü raporu olan Eylül-Aralık 2013 döneminde güncel siyasete bağlı olarak medyada da sıklıkla referans verilen **Aleviler** dosya konusu olarak belirlendi. Araştırmanın yöntemi ve bulguları bu raporun ikinci bölümü olan **“Yazılı basında ayrımcı söylem”** bölümünde bulunabilir (sayfa 47).

¹ <http://nefretsoylemi.org/rapor/Ocak-Nisan-2013-NS-Rapor-Final.pdf>

² <http://nefretsoylemi.org/rapor/mayis-agustos-rapor-final.pdf>

1. BÖLÜM

YAZILI BASINDA NEFRET SÖYLEMİ

İDİL ENGİNDENİZ

BULGULAR

Medyada Nefret Söyleminin İzlenmesi araştırmasının **2013 yılı Eylül – Ekim – Kasım – Aralık** aylarını kapsayan dört aylık dönemde ulusal, etnik ve dini grupları hedef alan 141 köşe yazısı ve haber içeriği tespit edildi.

2013 yılının son dört ayını oluşturan bu dönemde, son bir yılda incelenen dönemlere kıyasla azımsanamayacak bir artış söz konusu. İncelenen yazılar arasında dönem içinde ele alınan konular çeşitlilik gösterse de yılbaşı sebebiyle muhafazakâr basında çıkan ve Hıristiyanları hedef alan haberlerdeki artış; nefret suçu yasa tasarısının gündeme gelmesiyle tasarımı eleştiren yazıların yayınlanması gibi unsurlar da ön plana çıkmakta.

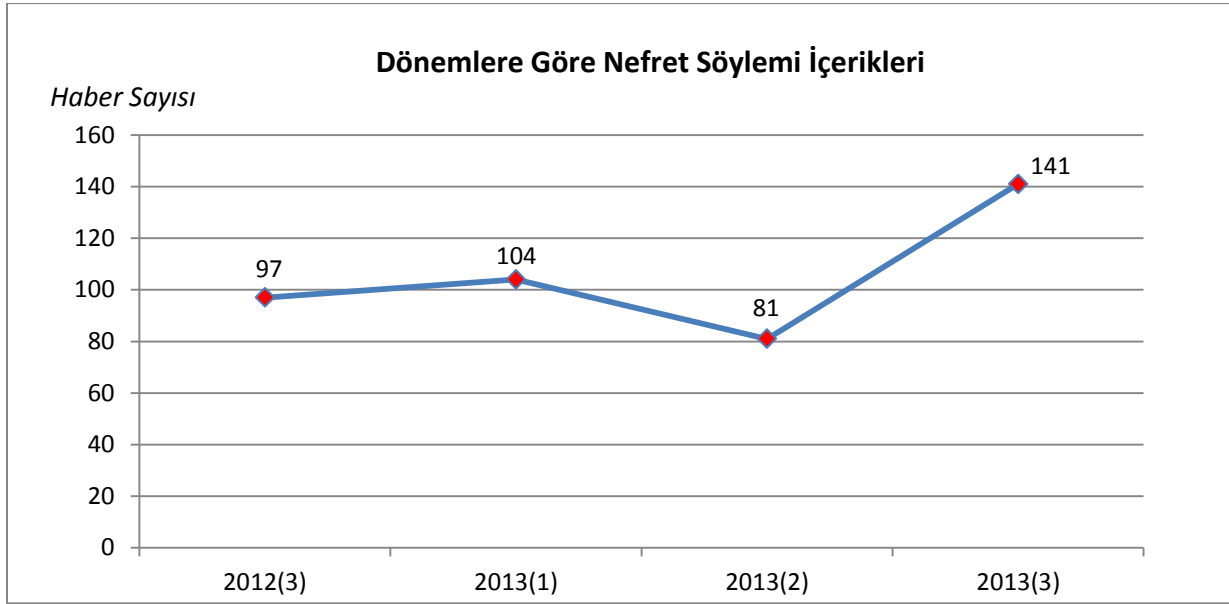
Bir önceki dönemde, nefret söyleminin belirlenmesi zor gruplara yöneldiğinden bahsederken bu dönemde grupların son derece net bir şekilde belirtildiğini söylemek mümkün. Bu dönemin özelliği ise nefret söyleminin doğrudan hedefi olan grupların yanında, örneğin Budistler, komünistler, masonlar, vicdani retçiler, Araplar ve Gürcüler gibi grupların da nefret söylemine değilse de ayrımcı bir dile maruz kalıyor olması. Türkiye'deki siyasi duruma bağlı olarak Suriyeli mülteciler bu dönemde de hem mülteci kamplarının bulunduğu şehirlerdeki yerel gazeteler hem de coğrafi olarak bölgeye uzak yerlerde yayınlanan gazeteler tarafından nefret söylemine uğrayan gruplar arasında yer aldı. Önceki döneme kıyasla azalmış olsa da yine Gezi Direnişi'ne yapılan referanslarla da nefret söylemi üretildi. Çeşitli kişilerin konuşmalarının hiçbir gazetecilik çalışması yapılmadan ama haber şeklinde doğrudan aktarımı da nefret söyleminin dolaşıma sokulmasında başvurulan yollardan biri oldu.

İncelenen yazılar, yukarıda belirtilen kategoriler doğrultusunda sınıflandırılmakla birlikte bu dönemde yazılardaki "kışkırtıcı" tonun arttığı tespit edildi. Bu tonun, nefret söylemini doğrudan üretmediği yerlerde bu söyleme uygun bir zemin hazırlama işlevi üstlendiği görüldü.

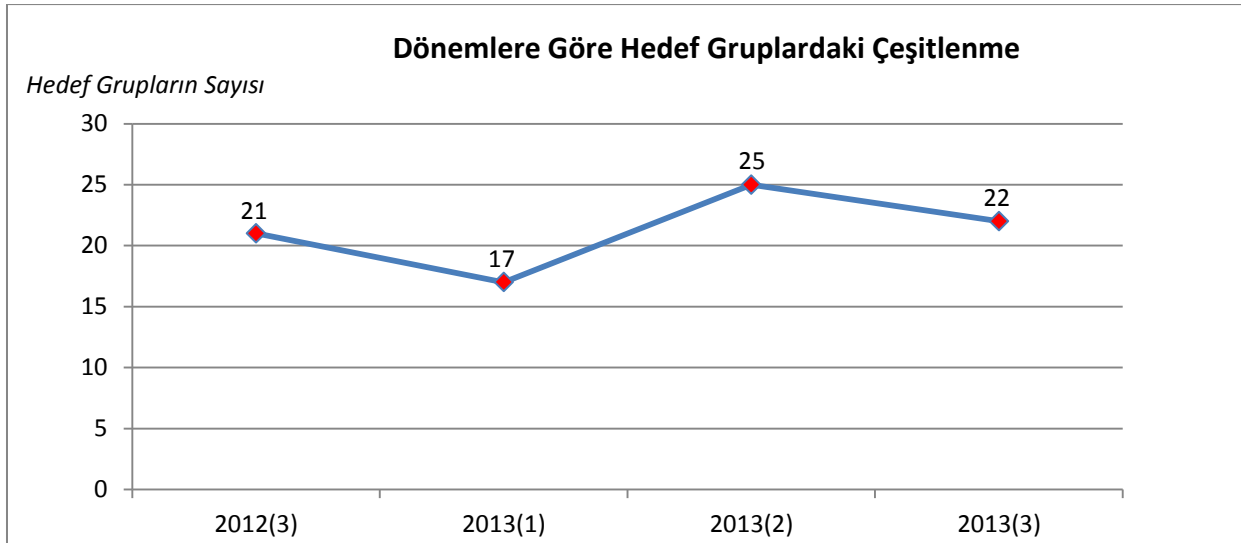
Nefret söylemi üreten yazı sayısı artış gösterirken hedef alınan grup sayısında büyük bir değişiklik görülmedi. Hedef alınan **22 farklı grubun 11'i** sadece tek bir yazıyla nefret söyleminin hedefi olurken yine 11 grup hakkında da birden fazla içerikte nefret söylemi üretildi.

Yakın döneme ait raporlarda olduğu gibi hedef alınan grupların çeşitliliğini yansıtmak amacıyla, nefret söylemine görece daha az maruz kalan gruplar "Diğer" kategorisi altında toplanmadı. Böylelikle nefret söyleminin yönelebileceği grupların bağlama göre ne kadar farklılaşabileceği de gösterilmeye çalışıldı. Bununla birlikte hakkında uzun bir döneme yayılan çok sayıda yazıyla nefret söylemi üretilen grupların değişim göstermiyor olması, söz konusu grupların nefret söylemi karşısındaki kırılganlığına dair de önemli bir bilgi sunmakta.

Grafik 1

Grafik 2

Hedef grupların ortak özelliklere baktığımızda, bu dönemde öncelikle dini aidiyet üzerinden nefret söylemi üretildiğini görmekteyiz. **Toplam 175 içerikte İslam dışı inanışa sahip sekiz farklı grup** hakkında nefret söylemi üretilirken **etnik ve milli aidiyete** dayalı olarak nefret söylemi içeren **38 yazı, 13 grubu** hedef almakta. Son kategoride değerlendirilen yazıların **14'ü Kürtlere yönelik** nefret söylemi içermekte, bu da bir önceki döneme göre (5 içerik) iki katından fazla bir içeriğe tekabül etmekte. Altının çizilmesi gereken bir diğer nokta da nefret söyleminin sıklıkla tek bir içerikte birden fazla gruba yöneldiği, incelenen 141 içeriğin 48'inde en az iki en çok altı grup hedef alınmış olması. Böylesi içeriklerde bir grubun bir diğeri hakkında nefret söylemi üretme aracı olarak kullanıldığını görmekteyiz. Örneğin Kürtleri hedef alan bir yazı onların "aslında" Ermeni olduğunu söyleyerek Ermenileri birincil düşman konumuna yerleştirebilmekte.

Eylül – Aralık 2013 döneminde de nefret söylemi içerdiği tespit edilen yazıların çoğunun **ulusal basında** yer aldığı görüldü. Analiz kapsamında değerlendirilen **141 içerikten 85'i (%60.28) yine 13 farklı ulusal yayında** yer aldı. Kalan **56 yazı (%39.71) ise, 39 farklı yerel gazetede** yer aldı. Yerel basında yayımlanan yazılar oransal olarak diğer dönemlerden farklılık göstermese de içerik sayısı açısından bakıldığında bir önceki döneme göre yüzde yüzlük bir artış yaşandığı (28-56), ulusal basındaysa bu artışın çok daha az olduğu (53-85) görüldü. Yerel basında gözlenen bir diğer değişiklikse yayın sayısında artış oldu. Önceki dönemde 24 farklı yerel gazetede nefret söylemi görülürken bu dönem bu sayı 39'a yükseldi. Bir diğer dikkat çekici noktaysa birkaç yayın dışında gazetelerin çoğunun önceki dönemden farklı yayınlar olmasıydı. Bu veri, yerelde nefret söyleminin yine o bölgede yaşanan olaylarla ilişkisine dair bir ipucu olarak kabul edilebilir. Örneğin Gaziantep'te yayınlanan dört gazetede dört yayından ikisinde Suriyeli mültecilere yönelik nefret söylemi üretilmiş olması da bu bağlamda değerlendirilebilir.

Önceki dönemlerde olduğu gibi bu dönem de nefret söyleminin özellikle **köşe yazılarında** üretildiği gözlemlendi. İncelenen içeriklerin **93'ünü köşe yazıları, 42'sini haberler** oluşturdu. Farklı başlıklar altında okur katılımını hedefleyen dört içerikte nefret söylemi görüldü. Diğer kategorisinde bulunan iki içerikten biri "Yazı Dizisi" kapsamında yayınlanırken diğeri "Serencâm Sayfası" başlığı altında yer aldı. **Kıbrıs Halkın Sesi** gazetesinde "50 Yıl Önce" başlıklı sayfada yayınlanan bir köşe yazısı da, nefret söyleminin zamandan bağımsızlığına ve yeniden dolaşıma sokulması için başvurulan yollara dair bir örnek olarak değerlendirilebilir.³

Daha önceki dönemlerde de görüldüğü üzere Türkiye basınında hakkında en çok nefret söylemi üretilen, düşmanlaştırılan, ötekileştirilen gruplar değişiklik göstermedi. Bu dönemde de en çok Yahudiler ve Ermeniler hakkında 57 içerikte nefret söylemine rastlandı. Onların ardından 34 içerikle Hıristiyanlar, 14 içerikle Kürtler ve 13 içerikle Rumlar nefret söylemine maruz kaldı.

Bu dönemde dikkat çeken unsurlardan biri de siyasi eleştirinin nefret söylemi sınırını aşan bir hâl alması oldu. Dönem içinde bunun ilk örneği Hasan Pulur'un 2 Eylül 2013'te **Milliyet gazetesinde** "Bu sıcaklar" başlığıyla yayımlanan yazısı oldu. Ortadoğu ülkelerini hızla değişebilen siyasetler açısından eleştirmek istediği anlaşılan Pulur, bunu "hainlik" üzerinden yapıp bu özelliği "karakterlerinde varsa, mizaçları öyleyse" diyerek tüm bölge halklarına mal etmiş ve nefret söylemi üretimine katkıda bulunmuş oldu. Benzer bir örnek de 30 Eylül tarihinde **Samsun Manşet gazetesinde** "Bu 'gençlik'e bu 'uydurukça' yakışmaz" başlığıyla yayımlanan yazıda görüldü. Türkçe'de olan kelimeler yerine yabancı dillerdeki kelimelerin tercih edilmesini eleştiren yazar bu eleştiriyi "Ermeni ve ateist, iki düşman kalemdir" dizeleriyle yaparak nefret söyleminde bulunuyor.

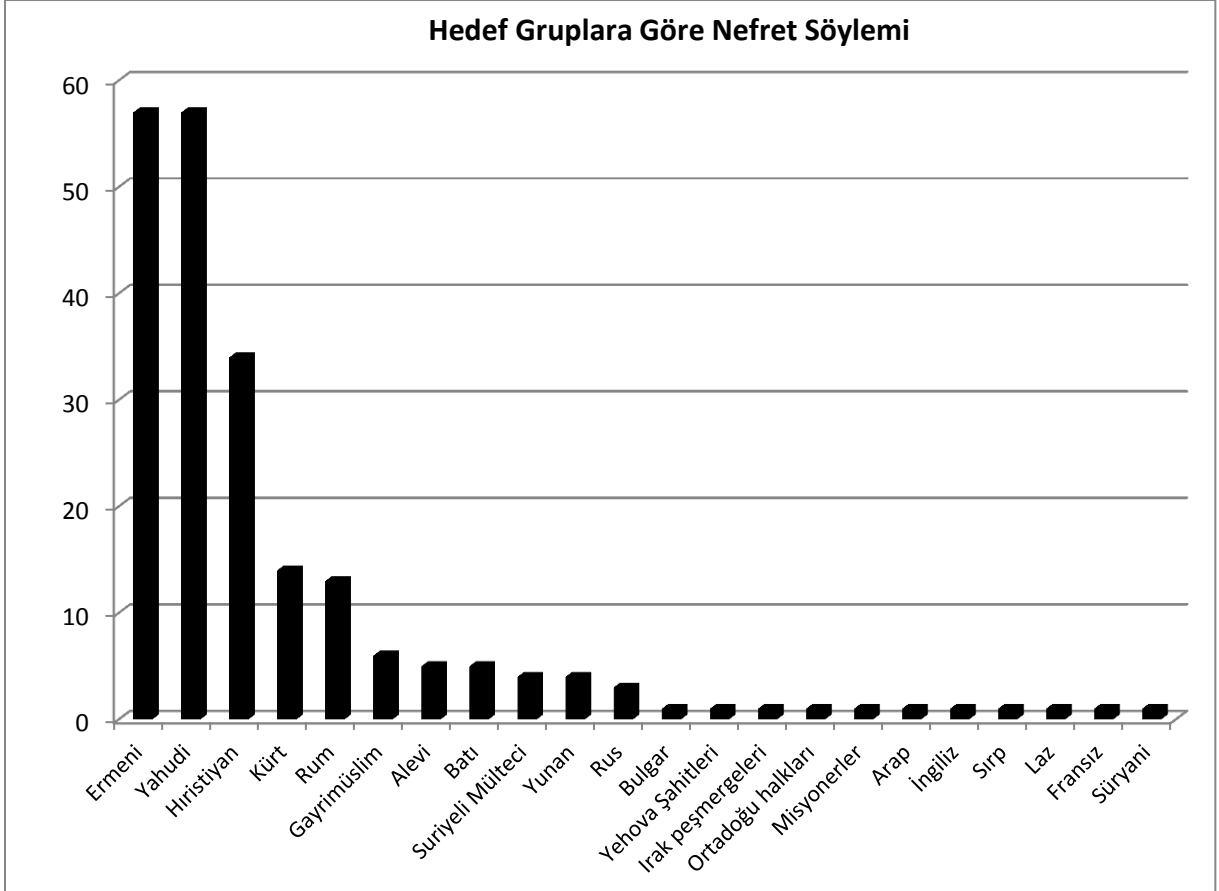
Önceki dönemlerde de karşımıza çıkan ve Ermenilerin, Türk askerlere işkence yaptığını aktaran bir anlatıyı bu dönemde de "Soykırım üzerine ilginç bir anekdot" başlığıyla 9 Ekim'de **Elmalı Gündem** isimli yerel gazetede görüyoruz. Kısa bir araştırma neticesinde söz konusu anlatının topluca gönderilen e-postalar aracılığıyla yaygınlaştırıldığı ortaya çıkmakta. **Elmalı Gündem** yazarı Serhan Altıparmak da yazısının başında anlatının "sosyal paylaşım sitelerinde" bulunduğunu dile getirmekte. Aynı anlatı, 19 Haziran 2013 tarihinde de **Hürriyet gazetesinde** Yalçın Bayer'in köşesinde bir okur katkısı olarak yayımlanmış. Hangi kaynağa dayandığı belli olmayan bu anlatı Ermeniler ve Türkler

³ <http://nefretsoylemi.org/resimler/201403043920251727.pdf>

arasında bir düşmanlık duygusu oluşturulmasına hizmet ediyor ve yazarların, belirsiz kaynaklar konusunda son derece dikkatli davranması gerektiğini bir kez daha gösteriyor.

İncelenen içeriklerdeki nefret söyleminin hedef gruplara göre dağılımına baktığımızda aşağıdaki tabloyla karşılaşmaktayız:

Grafik 3⁴

Bunlara ek olarak önceki raporlarda ele alındığı şekilde, **kadınlara ve LGBTİ'lere⁵** yönelik nefret söylemi içeren **25 adet haber ve köşe yazısı**, istatistiksel analizlere dâhil edilmeyip ikinci bölümde kendi içinde değerlendirildi. Nefret söylemine zemin hazırlayan 4 adet ayrımcı içerikli yazıya da yine aynı bölümde değinildi.

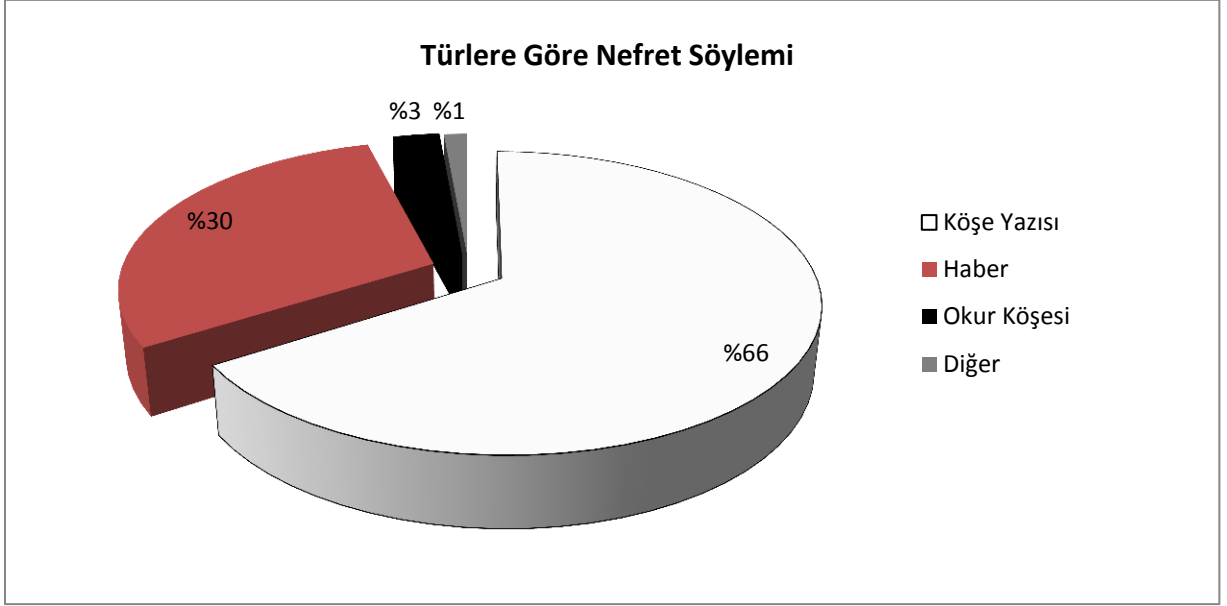
Tür, Gazete ve Kategorilere Göre İçeriğin Dağılımı:

Bu dönemde de nefret söylemi sıklıkla **köşe yazılarında** üretilmiş olup **(%65.97) haber** türündeki içerikte artış gözlemlendi **(%29.78)**. Diğer içerikler ise doğrudan okur katılımına yönelik sayfalardan (%2.83) ve "Diğer" kategorisindeki yayınlardan (%1.41) oluştu. Haberlerin yarısından fazlasında muhabir ismi (20 haber), haber ajansı (5 haber) ya da yer mahreci (1 haber) yer alırken 16 haber de imzasız yayınlandı.

⁴ Bir içerikte birden fazla grup hedef alınabildiği için her grubu hedef alan içerik sayılarının toplamı (213), toplam içerik sayısından (141) fazladır.

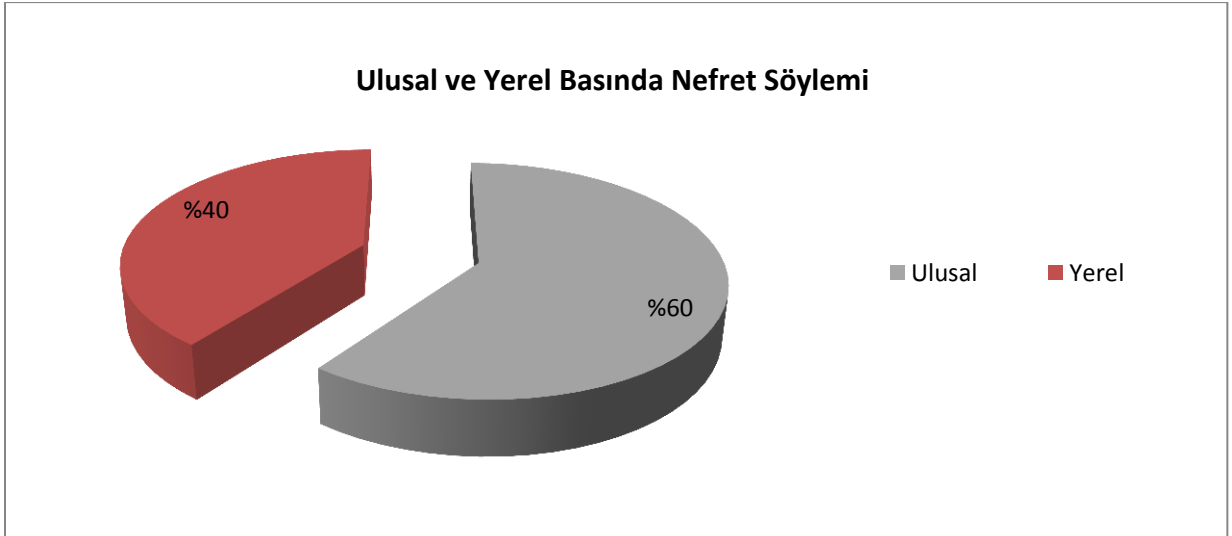
⁵ LGBTİ: Lezbiyen, gey, biseksüel, trans, interseks.

Grafik 4

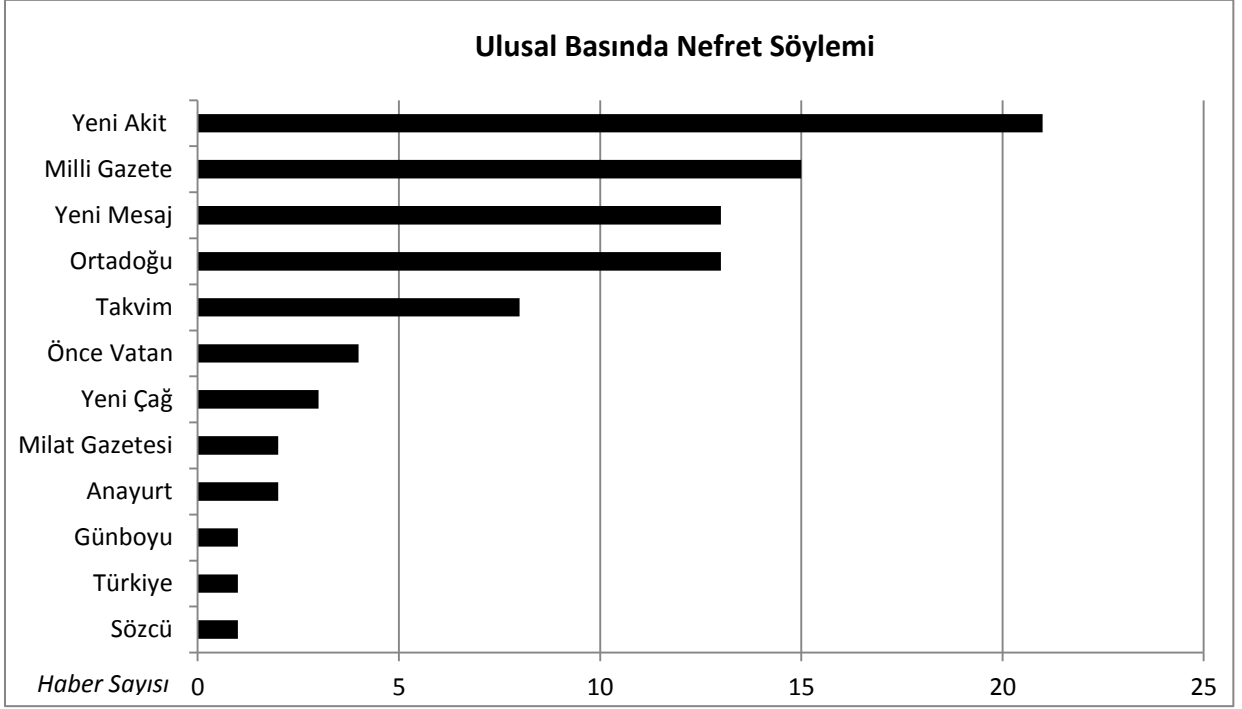
Bu dönemde de nefret söylemi **ulusal basında daha yaygın** şekilde yer buldu (81 içerik, %60.28), yerel basın yüzde 39.71'lik bir oranda temsil edildi (56 içerik).

Grafik 5

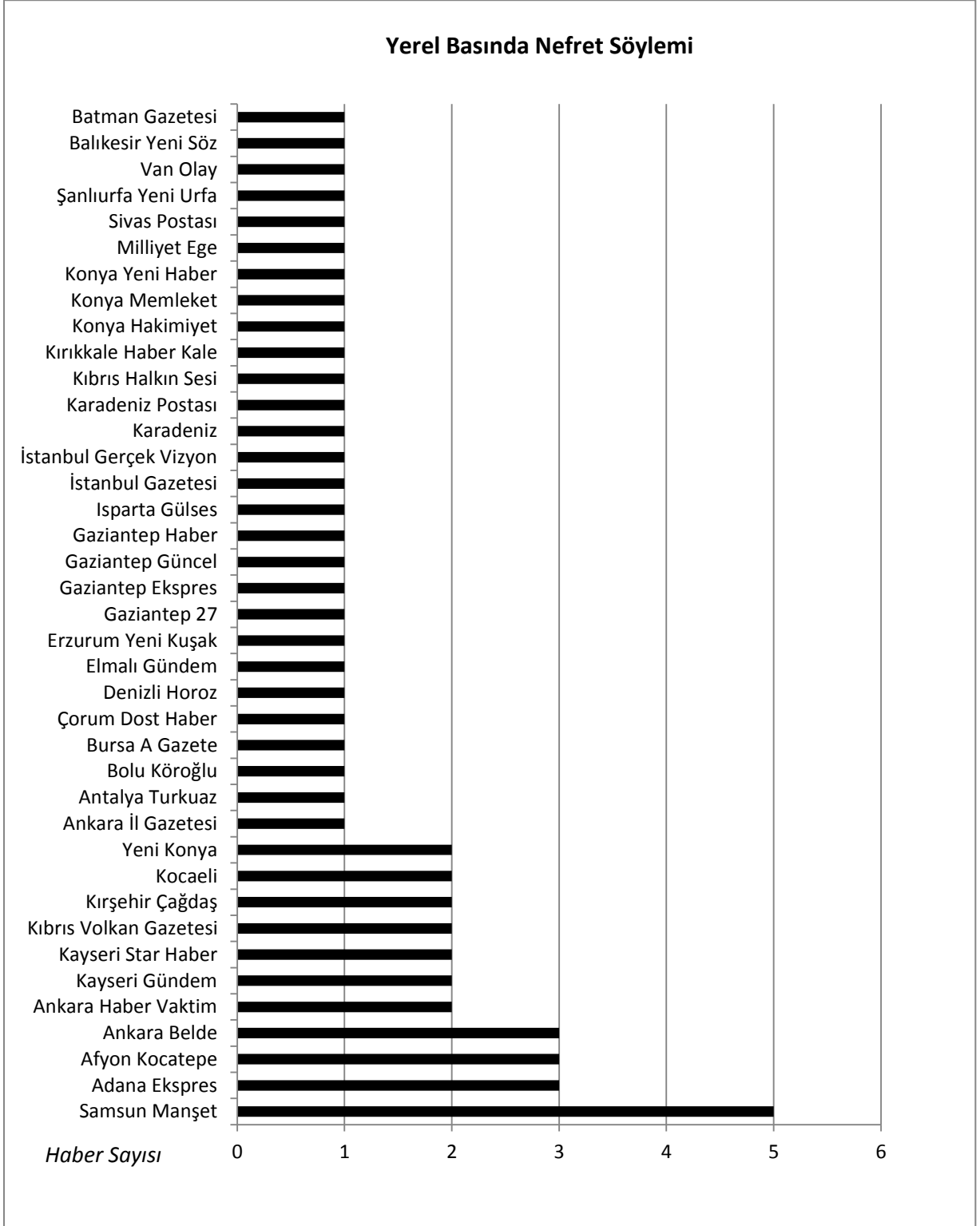
Nefret söylemine en fazla rastlanan ulusal gazeteler arasında ilk sırada –sırasıyla- **Yeni Akit** (21 yayın, %14.89) ve **Milli Gazete** (15 yayın, %10.63) gelmekte, **Yeni Şafak** ve **Ortadoğu** gazeteleriyle 13'er yazıyla aynı sırayı paylaşmaktadır (%9.2). Onları takip eden **Takvim** gazetesinde 8 içerikte nefret söylemine rastlanırken (%5.67) **Önce Vatan** gazetesinde 4 (%2.83), **Yeni Çağ**'da 3 (%2.12), **Milat** ve **Anayurt** gazetelerinde 2'ser (%1.41), **Günboyu**, **Türkiye** ve **Sözcü**'deyse birer içerik (%0.70) nefret söylemi üretmektedir.

Grafik 6

Yerel basında bu dönemde de nefret söylemine rastlanan içerikler sayısal olarak ulusal basına göre daha azdır. Ancak Suriyeli mülteciler örneğinde olduğu gibi, nefret söylemini üretenle söyleme maruz kalanın coğrafi olarak birbirine yakın olması, yerel basındaki nefret söylemini somut sonuçları açısından daha tehlikeli kılabilir.

Grafik 7

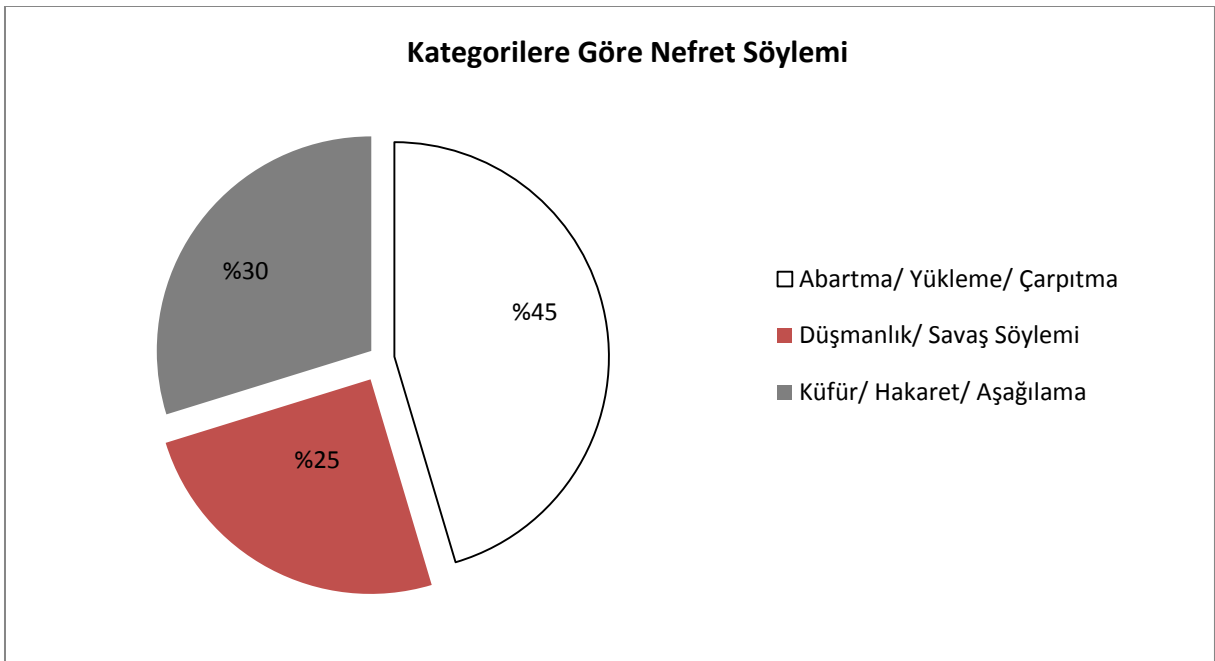

Gazetelerde yer alan nefret söylemi örnekleri, bu dönemde de belirlenen dört kategoriye göre incelendi: (1) **Abartma / Yükleme / Çarpıtma**, (2) **Küfür / Hakaret / Aşağılama**, (3) **Düşmanlık / Savaş Söylemi**, (4) **Doğal kimlik ögesini nefret – aşağılama unsuru olarak kullanma / Simgeleştirme**.

Bu kategoriler, çoğunlukla farklı biçimlerde ve örtük ya da açık şekilde kurulan nefret söylemlerinin ayrıştırılmasına ve anlaşılmasına yardımcı olmak üzere oluşturuldu. Şüphesiz kategorilerin birden fazlasını aynı içerikte tespit etmek mümkün ancak böyle durumlarda sınıflandırma yapmak adına baskın olan kategori dikkate alındı. Ayrıca birer kategori olmamakla birlikte hedef gösteren ve / veya kışkırtıcı bir dil içeren yayınlardan da çeşitli örnekler verildi.

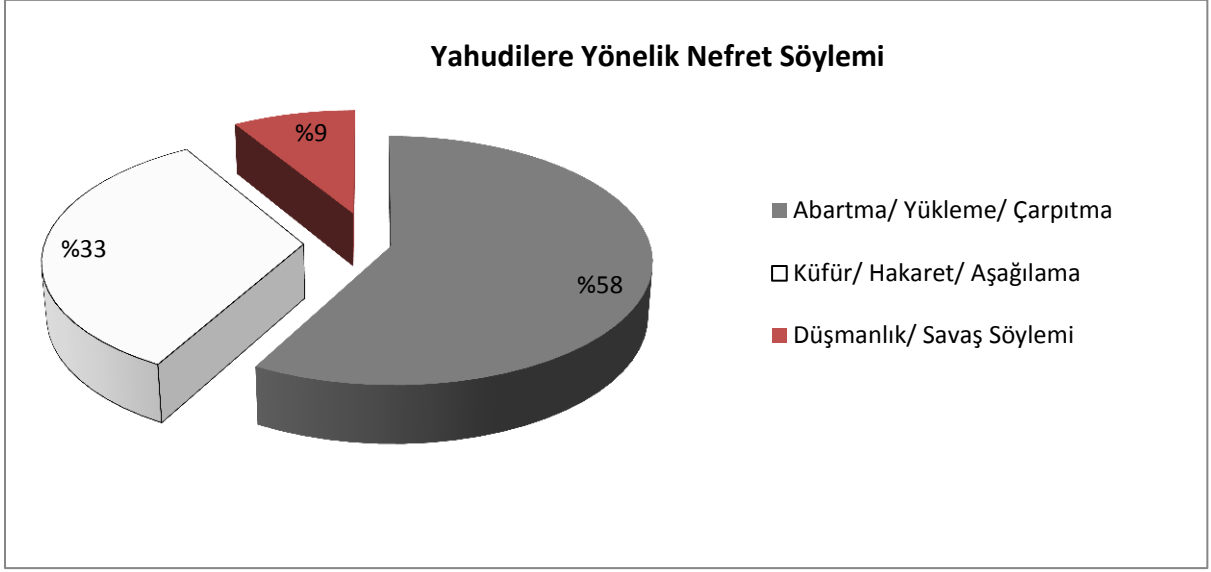
İncelenen dört aylık dönemde, bu dört kategorinin dağılımında, **Abartma / Yükleme / Çarpıtma**, ilk sırada bulunmaktadır (64 içerik). Ardından sırasıyla **Küfür / Hakaret / Aşağılama** (42 içerik) ve **Düşmanlık / Savaş Söylemi** (35 içerik) geldi. İncelenen dönem içinde **Doğal Kimlik Ögesini Nefret Unsuru Olarak Kullanma / Simgeleştirme** kategorisinde değerlendirilen bir içerik olmadı.

Grafik 8

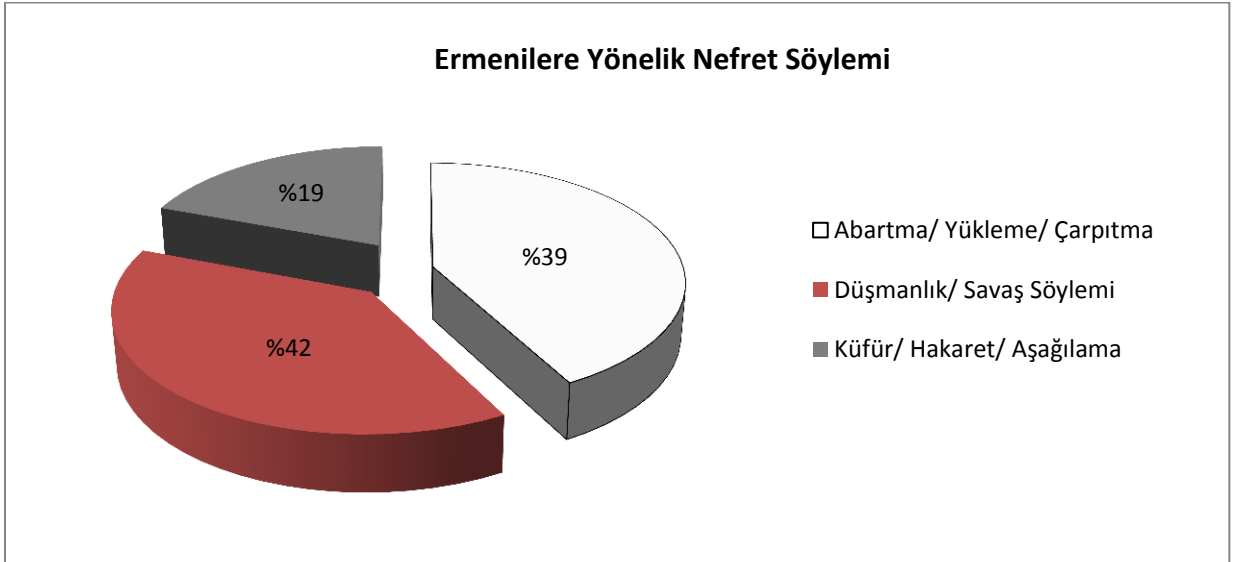
Hedef gruplara göre kategorilerin dağılımına baktığımızda, **Yahudilere** yönelik nefret söylemine son dönemlerden farklı olarak **Abartma / Yükleme / Çarpıtma**'nın hâkim olduğu gözlemlendi (33 içerik). Bunu 19 içerikle **Küfür / Hakaret / Aşağılama** ve 5 içerikle **Düşmanlık / Savaş Söylemi** kategorileri izledi. Yahudilere yönelik nefret söylemi içeren 47 yazı ulusal basında yer alırken, yerel basında 10 içerik bulundu. Yeni Akit gazetesinin üç yazının başlığında "azgın Yahudi" ifadesini kullandığı görüldü.

Grafik 9

Ermenilere yönelik nefret söyleminin içeriğinde de yine aynı şekilde **Abartma / Yükleme / Çarpıtma** kategorisi, 24 yazıyla ilk sırada yer aldı. **Düşmanlık / Savaş Söylemi** 22 içerikle ikinci sırada bulunurken 11 yazıda **Küfür / Hakaret / Aşağılama** görüldü. Ermenilere dair nefret söylemi üreten yazılardan 27'si ulusal gazetelerde, 30'u yerel yayınlarda görüldü.

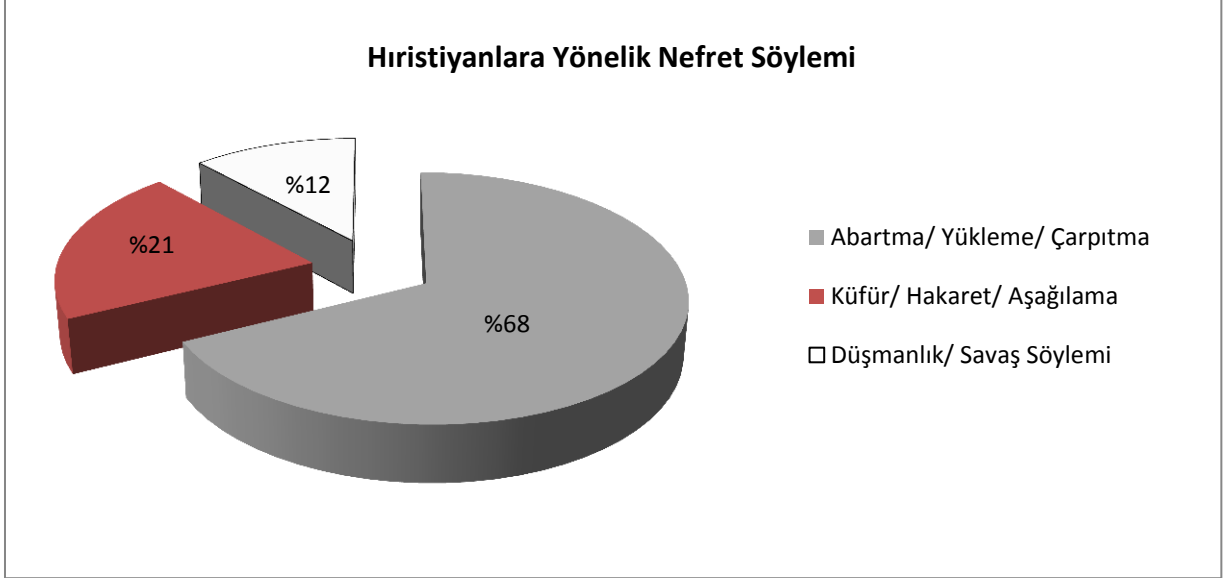
Grafik 10

İncelenen dört aylık dönem içinde nefret söylemine en çok maruz kalan ilk üç grup arasında bulunan **Hıristiyanlar** için de **Abartma / Yükleme / Çarpıtma** kategorisi birinci sırada yer aldı (23 içerik). **Küfür / Hakaret / Aşağılama** kategorisi 7 içerikle ikinci sırada bulunurken **Düşmanlık / Savaş Söylemi** kategorisine giren 4 içerik tespit edildi. 10 haberin sadece bir tanesi **Küfür / Hakaret / Aşağılama** içerirken, **9 haber Abartma / Yükleme / Çarpıtma** kategorisinde sınıflandırıldı. Toplamda 20 köşe yazısı nefret söylemi içerirken **Düşmanlık / Savaş Söylemi** kategorisinde üç köşe yazısı bulundu ve üç yazının da yerel basında yayımlandığı gözlemlendi. Yerel basının denetimden / kontrolden yoksunluğu

noktasında bu dikkate değer bir veri olarak değerlendirilebilmekte. Üç içerik, okur katkısı kapsamında yayımlanırken bu yazıların da **Abartma / Yükleme / Çarpıtma** kategorisine girdiği belirlendi.

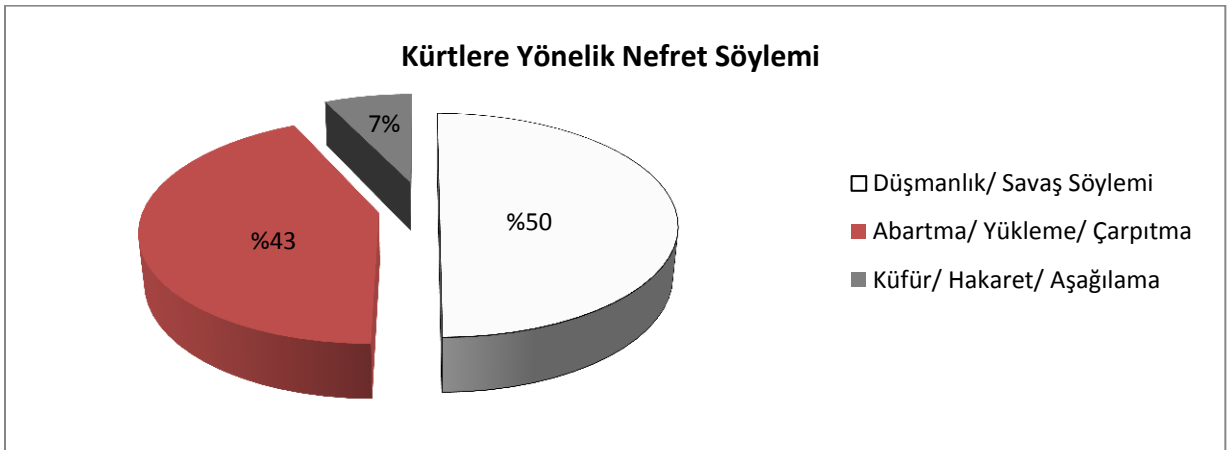
Grafik 11

Yukarıda da belirttiğimiz gibi, nefret söylemine en çok maruz kalan gruplar arasında Yahudiler ve Ermeniler 57 içerikle ilk sırada yer alırken, onları takip eden Hıristiyanlara yönelik nefret söylemi içeriği ise 34 olarak belirlendi. Gruplar arasındaki bu dikkat çekici fark sıralamanın devamında da görülmekte. Hıristiyanların ardından en çok Kürtler ve Rumlar hakkında nefret söylemi üretilmiş olsa da içerik sayısı kendilerinden önce gelen gruba kıyasla yüzde elliden fazla bir azalmayla 14 ve 13 olarak sıralanmakta.

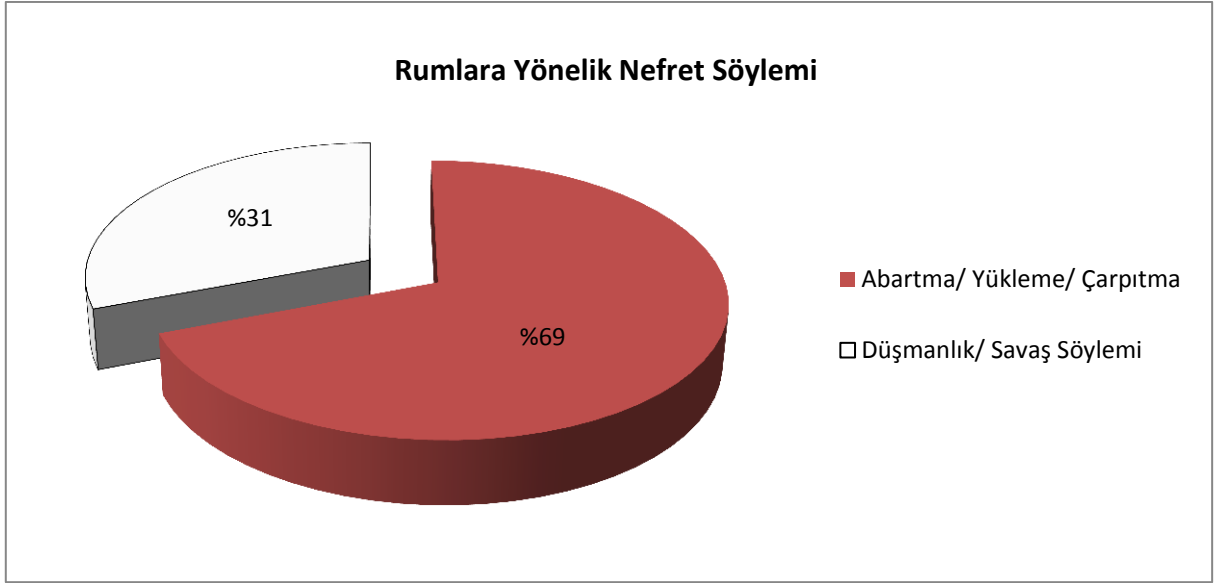
Kürtlere yönelik nefret söyleminde ilk sırayı diğer gruplardan farklı olarak **Düşmanlık / Savaş Söylemi** kategorisi aldı (7 yazı). **Abartma / Yükleme / Çarpıtma** kategorisinde 6, **Küfür / Hakaret / Aşağılama** kategorisindeyse bir içerik görüldü. Bir okur katılımı dışında hepsi köşe yazısı türünde olan içeriklerin yarısı ulusal yarısı yerel basında yayınlandı. Ortadoğu gazetesi 4 içerikle Kürtlere yönelik en çok nefret söylemi üreten yayın oldu.

Grafik 12

Geçtiğimiz dönemle eşit sayıda, 13 içerikle, hakkında nefret söylemi üretilen gruplar arasında yer alan **Rumlara** dair kategorilendirmede ilk sırada 9 içerikle **Abartma / Yükleme / Çarpıtma** yer alırken **Düşmanlık / Savaş Söylemi** kategorisindeyse 4 yazıya rastlandı. İçeriklerden ikisi haber, biri okur katılımı türündeyken köşe yazısı sayısı 10 oldu. Köşe yazılarından birinde nefret söylemi 50 yıl önceki bir yazının dolaşıma sokulması yoluyla gerçekleşti. 7 içerik yerel basında yayınlanırken 6 içerik ulusal basında görüldü; **Kıbrıs Volkan Gazetesi**, **Milli Gazete** ve **Önce Vatan** ikişer içerikle nefret söylemi üretti.

Grafik 13

İçerikleri sınıflandırmak üzere belirlenen bu dört kategori daha önce de belirttiğimiz şekilde, nefret söylemlerinin nasıl üretildiğini anlamaya yardımcı olmak üzere oluşturuldu ve sınıflandırma işleminde baskın olan kategori dikkate alındı. Dolayısıyla kategorileri değişmez ölçütler olarak görmek yanıltıcı olacaktır.

EYLÜL – ARALIK 2013 DÖNEMİNDE SEÇİLEN HABERLER

Tarih	Gazete	Tür	Yazar	Başlık	Hedef Grup	Nefret Kategorisi
2 Eyl 2013	Milliyet	Köşe Yazısı	Hasan Pulur	Bu sıcaklar	Ortadoğu halkları	Küfür / Hakaret / Aşağılama
4 Eyl 2013	Ortadoğu	Köşe Yazısı	Yıldıray Çiçek	KUŞATMAYI KIRMAK MAZLUMA SAHİP ÇIKMAKTIR!	Hıristiyanlar, Yahudiler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
7 Eyl 2013	Kayseri Gündem	Köşe Yazısı	Kasım Okut	Ahlaksızlık İnsan Haklı Olamaz! (1)	Batı	Küfür / Hakaret / Aşağılama
9 Eyl 2013	Yeni Çağ	Haber	İsimsiz	Tecavüz adasında 4. ayın	Ermeniler	Düşmanlık / Savaş Söylemi
9 Eyl 2013	Yeni Akit	Haber	Sinan Yavuzoğlu / Ankara	Bunu Yunan gavuru bile yapmamıştı	Yunanlar	Küfür / Hakaret / Aşağılama
9 Eyl 2013	Milli Gazete	Haber	İsimsiz	BU VEBAL SİZİN	Ermeniler, Hıristiyanlar	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
10 Eyl 2013	Takvim	Haber	İsimsiz	Ermeni Oyunu! / Çirkeflikte asla sınır tanımadılar	Ermeniler	Küfür / Hakaret / Aşağılama
10 Eyl 2013	Konya Hakimiyet	Köşe Yazısı	Dursun Seyis	Ne garip dünya!..	Suriyeli mülteciler, Yahudiler, Hıristiyanlar, Irak peşmergeleri	Düşmanlık / Savaş Söylemi
10 Eyl 2013	Yeni Akit	Köşe Yazısı	Hasan Karakaya	Olimpiyattan iki Türkiye fotoğrafı... Sevinenler ve üzülenler!	Ermeniler	Düşmanlık / Savaş Söylemi
10 Eyl 2013	Türkiye	Köşe Yazısı	Rahim Er	Kahpe Bizans	Batı	Küfür / Hakaret / Aşağılama
10 Eyl 2013	Yeni Mesaj	Köşe Yazısı	Mustafa Aslan	Üçüncü 12 Eylül'e doğru...	Hıristiyanlar, Yahudiler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
10 Eyl 2013	Yeni Akit	Köşe Yazısı	Ali İhsan Karahasanoğlu	2020 Maccabi Olimpiyatları	Yahudiler, Ermeniler	Küfür / Hakaret / Aşağılama
11 Eyl 2013	Adana Ekspres Gazetesi	Haber	İsimsiz	Halaçoğlu: Kozan'da ne yapılmak isteniyor?	Ermeniler, Hıristiyanlar, Yahudiler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
16 Eyl 2013	Antalya Turkuaz	Köşe Yazısı	Hüseyin Kocabaş	Taş Medrese'den Kardeşlik Mitingi	Ermeniler	Düşmanlık / Savaş Söylemi
17 Eyl 2013	Samsun	Köşe	Dursen	Turuva Atı - Nefret	Batı, Ermeniler	Düşmanlık / Savaş

	Manşet	Yazısı	Özalemdar	Söylemi!		Söylemi
18 Eyl 2013	Ortadoğu	Köşe Yazısı	Ali Öncü	ANALARIMIZ BİZİ BUGÜN İÇİN YETİŞTİRDİ	Ermeniler, Kürtler	Düşmanlık / Savaş Söylemi
18 Eyl 2013	Denizli Horoz	Serbest Kürsü	Özcan Pehlivanoğlu (MHP MYK Üyesi)	Vatana Taş Olamamak!..	Hıristiyanlar, Yahudiler, Kürtler, Lazlar, Rumlar, Ermeniler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
18 Eyl 2013	Ankara İl Gazetesi	Köşe Yazısı	D. Doğan Kandemir	Şimdiye Kadar Yazmadığım Tarzda	Hıristiyanlar	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
19 Eyl 2013	Anayurt	Köşe Yazısı	Tuncay Altun	Ermeniler 'Dön' çağrısı bekliyormuş	Ermeniler	Düşmanlık / Savaş Söylemi
19 Eyl 2013	Milli Gazete	Köşe Yazısı	Mehmed Şevket Eygi	Türkiye Müslümanları Bugünkü Halleriyle Kurtulabilirler mi?	Yahudiler, Rumlar	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
20 Eyl 2013	Yeni Konya	Haber	İsimsiz, AA mahreçli	Yahudi iyice azdı	Yahudiler	Küfür / Hakaret / Aşağılama
20 Eyl 2013	Konya Memleket	Köşe Yazısı	Dr. Ufuk Karadavut	Nereye gidiyoruz	Ermeniler, Kürtler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
23 Eyl 2013	Şanlıurfa Yeni Urfa	Köşe Yazısı	Salih Bencik	SURİYELİLER BU FEDAKARLIKLARI HAK EDİYOR MU?	Suriyeli mülteciler	Küfür / Hakaret / Aşağılama
23 Eyl 2013	Yeni Mesaj	Köşe Yazısı	Akın Aydın	Keskin sirke kendine zararlıdır	Yahudiler, Hıristiyanlar	Küfür / Hakaret / Aşağılama
26 Eyl 2013	Kayseri Star Haber	Köşe Yazısı	Ahmet Sivacı	AYDIN GEÇİNEREN MEDYA ZÜPPELERİ	Ermeniler, Yunanlar	Küfür / Hakaret / Aşağılama
26 Eyl 2013	İstanbul Gerçek Vizyon	Köşe Yazısı	Abdülkadir Sağlam	Kripto Aleviler	Aleviler, Ermeniler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
27 Eyl 2013	Ankara Haber Vaktim	Haber	Özel Haber	Türkiye'yi karıştıracak planı devreye sokacaklar	Aleviler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
27 Eyl 2013	Ortadoğu	Köşe Yazısı	Şükrü Alnıaçık	Demokrasi, Bir "İçişleri Milliyetçiliği"dir	Yahudiler	Küfür / Hakaret / Aşağılama
27 Eyl 2013	Batman Gazetesi	Köşe Yazısı	Babnirli Mele Abdullah	UYUŞTURUCU ŞEHVET VE GENÇLİK	Gayrimüslimler	Küfür / Hakaret / Aşağılama

30 Eylül 2013	Samsun Manşet	Köşe Yazısı	Ali Kayıkcı	BU "GENÇLİK"E BU "UYDURUKÇA" YAKIŞMAZ!..3	Ermeniler	Düşmanlık / Savaş Söylemi
30 Eylül 2013	Milli Gazete	Haber	Fatih Yedier / İstanbul	Siyonizme hediye paketi	Yahudiler	Düşmanlık / Savaş Söylemi
1 Ekim 2013	Ankara Belde	Köşe Yazısı	Prof. Dr. Nurullah Çetin	TÜRK'Ü AVCI KEKLIĞI İLE MANKURTLAŞTIRM AK (2)	Hıristiyanlar, Yahudiler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
1 Ekim 2013	Kıbrıs Halkın Sesi	Köşe Yazısı (50 Yıl Önce başlıklı sayfada)	Dr. Fazıl Küçük	Gelişi güzel deniz kirlenmez	Rumlar	Düşmanlık / Savaş Söylemi
2 Ekim 2013	Erzurum Yeni Kuşak	Haber	İHA	Karabağ gazileri İğdır'da	Ermeniler	Küfür / Hakaret / Aşağılama
2 Ekim 2013	Milli Gazete	Köşe Yazısı	İsmail Hakkı Akkiraz	Mısır Olayları ve tarihi arka plan-7	Yahudiler	Küfür / Hakaret / Aşağılama
2 Ekim 2013	Yeni Akit	Haber	Sinan Yavuzoğlu / Ankara	Nefret Platformu Siyonist'in maşası	Aleviler, Ermeniler, Süryaniler, Hıristiyanlar, Yahudiler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
2 Ekim 2013	Yeni Mesaj	Köşe Yazısı	Akın Aydın	Biri Anayasa Mahkemesi Başkanı diğer fabrika işçisi	Hıristiyanlar, Yahudiler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
3 Ekim 2013	Ankara Belde	Köşe Yazısı	Prof. Dr. Nurullah Çetin	5. Programlanmış Çaresizlik Mankurtluğuna isyan	"Gâvur"	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
3 Ekim 2013	Ortadoğu	Köşe Yazısı	M. Günay Sıddıkoğlu	Kafirlerin Tümü Zalimdir Onlara Yaklaşmayın	Hıristiyanlar, Yahudiler	Küfür / Hakaret / Aşağılama
4 Ekim 2013	Yeni Akit	Haber	Muhammet Erdoğan / Ankara	Bak şu gavura!	Batı	Küfür / Hakaret / Aşağılama
4 Ekim 2013	Isparta Gülses	Köşe Yazısı	Nevzat Laleli	Demokratikleşme mi	Yahudiler, Ermeniler, Rumlar	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
4 Ekim 2013	Önce Vatan	Köşe Yazısı	Koray Kamacı	İsrail'in onikinci kayıp kavmi	Yahudiler, Kürtler	Düşmanlık / Savaş Söylemi

4 Eki 2013	Önce Vatan	Yazı Dizisi	Hazırlayan: VHA	Kukla diktatörün ortaya çıkışı ve 2. Dünya Savaşı	Yahudiler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
4 Eki 2013	Yeni Mesaj	Köşe Yazısı	Prof. Dr. Nurullah Çetin	Andımız ayet mi? - III	İngilizler	Küfür / Hakaret / Aşağılama
9 Eki 2013	Yeni Akit	Haber	İsimsiz	Yahudi zorbalığı	Yahudiler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
9 Eki 2013	Elmalı Gündem	Köşe Yazısı	Serhan Altıparmak	Soykırım üzerine ilginç bir anekdot	Ermeniler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
15 Eki 2013	Yeni Akit	Haber	Kudüs mahreçli	Azgın Yahudi yerleşimcilerden Mescid i Aksa'da bayraklı tahrik	Yahudiler	Küfür / Hakaret / Aşağılama
21 Eki 2013	Takvim	Haber	Mevlüt Yüksel	Süleymaniye'deki HAÇ SIRRI/HAÇLI ZİHNİYETİ	Hıristiyanlar	Küfür / Hakaret / Aşağılama
21 Eki 2013	Milli Gazete	Haber	Rahmi Yolcu	Fitneye Sözlük	Hıristiyanlar	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
22.10.2013	İstanbul Gazetesi	Köşe Yazısı	Av. Zeki Hacııbrahimoğlu	Türk milletinin sorumluluğu	Hıristiyanlar	Düşmanlık / Savaş Söylemi
23 Eki 2013	Milli Gazete	Köşe Yazısı	Mehmed Şevket Eygi	İsrailin Türkiyedeki gücü	Yahudiler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
24 Eki 2013	Kırıkkale Haber Kale	Köşe Yazısı	Ali Saçak	Ermenilerin Azerbaycan katliamı	Ermeniler	Küfür / Hakaret / Aşağılama
25 Eki 2013	Ortadoğu	Köşe Yazısı	Ender Gökdemir	ÜLKÜCÜ İRADEYİ DİKKATE ALMAZ İSEN İHANETİN BATAKLIĞINDA BOĞULACAKSIN!	Ermeniler	Düşmanlık / Savaş Söylemi
28 Eki 2013	Yeni Akit	Haber	Sinan Yavuzoğlu / İstanbul	Kokanalar sahaya indi	Yehova Şahitleri	Küfür / Hakaret / Aşağılama
30 Eki 2013	Van Olay	Haber	Diyarbakır / İLKHA	Alimler Cemiyeti 5'inci toplantısını gerçekleştirdi	Yahudiler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
30 Eki 2013	Yeni Mesaj	Köşe Yazısı	Prof. Dr. Nurullah Çetin	İstiklalci ve teslimiyetçinin sahiplik davası	Hıristiyanlar, Yahudiler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
30 Eki 2013	Yeni Akit	Haber	İsimsiz	Azgın Yahudilerden protesto	Yahudiler	Küfür / Hakaret / Aşağılama

1 Kas 2013	Yeni Akit	Haber	İsimsiz	Azgın Yahudiler, polis koruması altında Mescid-i Aksa'yı bastı	Yahudiler	Küfür / Hakaret / Aşağılama
5 Kas 2013	Ortadoğu	Köşe Yazısı	Fikri Atılbaz	Türk Milletini Yok Etmek İsteyenlere "Artık Yeter"	Kürtler	Düşmanlık / Savaş Söylemi
5 Kas 2013	Samsun Manşet	Köşe Yazısı	Dursen Özalemdar	ÇEVİR GAZİ YANMASIN!	Ermeniler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
5 Kas 2013	Milli Gazete	Köşe Yazısı	İshak Beyazay	Sahi; başörtü neden yasaklanmıştı?	Yahudiler, Ermeniler, Rumlar	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
6 Kas 2013	Anayurt	Köşe Yazısı	Hamdi Yılmaz	Su uyur düşman uyumaz	Yahudiler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
8 Kas 2013	Karadeniz	Haber	İsimsiz	Ermeni Taşnak ile BDP kolkola	Ermeniler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
8 Kas 2013	Önce Vatan	Köşe Yazısı	Prof. Dr. Nurullah Çetin	KENDİ BİRLİĞİNDE EFENDİ OLMAK YERİNE HAÇLI BİRLİĞİNDE PASPAS OLMAK	Hıristiyanlar, Yahudiler, Ermeniler, Rumlar	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
11 Kas 2013	Yeni Çağ	Köşe Yazısı	Hasan Demir	Bu adam bu ülkeyi bölecek!	Ermeniler	Düşmanlık / Hedef Gösterme
11 Kas 2013	Önce Vatan	Köşe Yazısı	Koray Kamacı	İRANLI KRİPTO YAHUDİLER VE BİLİNMEYENLER	Yahudiler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
11 Kas 2013	Milli Gazete	Köşe Yazısı	Mehmed Şevket Eygi	Notlar	Ermeniler, Yahudiler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
11 Kas 2013	Kocaeli	Köşe Yazısı	M. Tanzer Ünal	Cumhuriyetimizin 90'ncı yıldönümü ve bitmek tükenmek bilmeyen hainlikler -13	Ermeniler, Kürtler	Küfür / Hakaret / Aşağılama
12 Kas 2013	Kıbrıs Volkan Gazetesi	Köşe Yazısı	Ethem Durak	Nereye gidiyoruz	Rumlar	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
12 Kas 2013	Kayseri Star Haber	Köşe Yazısı	Ahmet Sivacı	Ermeniymiş! Öyle söylüyor	Ermeniler	Küfür / Hakaret / Aşağılama
12 Kas 2013	Bursa A Gazete	Haber	İsimsiz	İl isimleri değişimine BBP'den büyük tepki	Fransızlar, Rumlar, Ermeniler, Ruslar	Düşmanlık / Savaş Söylemi

12 Kas 2013	Karadeniz Postası	Haber	İsimsiz	BDP'nin görüştüğü Ermeniler'e bak!	Ermeniler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
13 Kas 2013	Ortadoğu	Köşe Yazısı	Şükrü Alnıaçık	"Asakir-i Mağdure-i Muhammediye!.. "	Ermeniler	Düşmanlık / Savaş Söylemi
13 Kas 2013	Yeni Akit	Haber	Sinan Yavuzoğlu / Ankara	Türk bayrağını meze masasına örtü yaptılar/Bayrağı içkiye meze yaptılar	Yahudiler	Küfür / Hakaret / Aşağılama
14 Kas 2013	Yeni Akit	Köşe Yazısı	Hasan Karakaya	Kerbela Faciası...1374 yıldır sürdürülen nefret bitsin artık!	Aleviler	Düşmanlık / Savaş Söylemi
14 Kas 2013	Yeni Çağ	Haber	İsimsiz	'Omurgalı siyaset' işte böyle yapılır/Omurgalı siyasete muhteşem örnekler / Ermeni alçaklığına garip yorum	Ermeniler	Küfür / Hakaret / Aşağılama
14 Kas 2013	Gaziantep Haber	Köşe Yazısı	Ruhi Aytaç	Suriye Girdabı	Suriyeliler (mülteciler)	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
14 Kas 2013	Gaziantep 27	Köşe Yazısı	Tamer Abuşoğlu	Bir Ermeni klasiği	Ermeniler	Düşmanlık / Savaş Söylemi
15 Kas 2013	Önce Vatan	Köşe Yazısı	Prof. Dr. Nurullah Çetin	Kendi evinde düşmanın misafiri olmak	Yunanlar, Bulgarlar, Ermeniler, Rumlar	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
18 Kas 2013	Çorum Dost Haber	Haber	S. Örgel	Ermeni-Soykırım yalanı anlatıldı	Ermeniler, Hıristiyanlar	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
18 Kas 2013	Bolu Köroğlu	Haber	İsimsiz	"Elin gavuruyla bizim gavurlar beraber"	Gayrimüslimler	Küfür / Hakaret / Aşağılama
18 Kas 2013	Adana Ekspres Gazetesi	Köşe Yazısı	Gözde Ramazanoğlu	ADANA VE CEMAL PAŞA-2 KISIM	Ermeniler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
20 Kas 2013	Gaziantep Ekspres	Köşe Yazısı	Şaban Doğru	BU HARİTAYI KİMSE DEĞİŞTİREMEZ	Ermeniler, Hıristiyanlar	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
21 Kas 2013	Sözcü	Köşe Yazısı	Emin Çölaşan	Washington'da Kürtçü-Ermeni toplantısı	Kürtler, Ermeniler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
21 Kas 2013	Kocaeli	Köşe	M. Tanzer Ünal	Cumhuriyetimizin 90'ncı yıldönümü ve	Ermeniler,	Düşmanlık / Savaş

		Yazısı		bitmek tükenmek bilmeyen hainlikler -22	Kürtler	Söylemi
21 Kas 2013	Milli Gazete	Haber	Rahmi Yolcu / İstanbul	BİR DEMİREL DAHA GELİR VE...	Yahudiler	Küfür / Hakaret / Aşağılama
22 Kas 2013	Ortadoğu	Köşe Yazısı	Ender Gökdemir	PEKAKAYI KUTSAMAK YA DA AKLAMAK ÜZERİNE VAZİFE Mİ SENİN?	Ermeniler, Fransızlar, Kürtler	Düşmanlık / Savaş Söylemi
25 Kas 2013	Yeni Mesaj	Köşe Yazısı	Mustafa Hilmi Yıldırım	İsrail karşıtlığıyla Müslümanları aldatan liderler	Yahudiler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
25 Kas 2013	Yeni Akit	Haber	Sinan Yavuzoğlu / Ankara	Beşiktaş Belediyesi'nden SİYONİST OYUN	Yahudiler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
27 Kas 2013	Gaziantep Güncel	Köşe Yazısı	Mehdi Anlaroğlu	Siğınmacı mı, vatan haini mi?	Suriyeli mülteciler	Düşmanlık / Savaş Söylemi
27 Kas 2013	Konya Yeni Haber	Köşe Yazısı	Sezai Keskin	Kara Fatma	Hıristiyanlar, Yahudiler	Düşmanlık / Savaş Söylemi
28 Kas 2013	Yeni Akit	Haber	Muhsin Bayraktar / Ankara	Ermeni ve Rumlar PKK'ya özendi	Ermeniler, Rumlar	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
28 Kas 2013	Ortadoğu	Köşe Yazısı	Ender Gökdemir	İHANETE SEYİRCİ KALMAK İSTEMİYORSANIZ	Ermeniler	Küfür / Hakaret / Aşağılama
28 Kas 2013	Yeni Konya	Haber	AA mahreçli	Yahudi, 3 Filistinliyi öldürdü	Yahudiler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
29 Kas 2013	Takvim	Köşe Yazısı	Ergün Diler	Paraya dikkat	Yahudiler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
29 Kas 2013	Yeni Mesaj	Köşe Yazısı	Hasan Demir	Cemaat-İsrail ilişkisi	Yahudiler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
2 Ara 2013	Yeni Mesaj	Köşe Yazısı	Yusuf Karaca	Türk ırkı yokmuş!	Yahudiler, Kürtler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
2 Ara 2013	Yeni Akit	Okurun Sesi	Remzi Şentürk / Kadıköy	Dershane bahane, Yahudi fitnessi şahane	Yahudiler	Küfür / Hakaret / Aşağılama
2 Ara 2013	Afyon Kocatepe	Serencâm Sayfası	Elif Demir / Prof. Dr. Esad Coşan	TEHLİKEDEN KORKMA, HIZLA SAVUNMAYA HAZIRLAN!	Hıristiyanlar, Yunanlar, Ermeniler, Sırp, Ruslar	Düşmanlık / Savaş Söylemi

2 Ara 2013	Afyon Kocatepe	Köşe Yazısı	Muharrem Günay	ALLAH'IN GAZAP ETTİKLERİ YAHUDİLER, SAPIKTIR DEDIĞİ HİRİSTİYANLARDIR	Yahudiler, Hıristiyanlar	Küfür / Hakaret / Aşağılama
2 Ara 2013	Yeni Akit	Haber	Talha Çolak	Sanal alemde misyoner tuzağı/Müslüman mahallesinde salyangoz satıyorlar	Misyonerler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
3 Ara 2013	Takvim	Köşe Yazısı	Ergün Diler	Kafayı kuma gömmek!	Yahudiler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
3 Ara 2013	Ortadoğu	Köşe Yazısı	Şükrü Alnıaçık	Düşman ve İstot Turlaları!..	Kürtler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
3 Ara 2013	Kıbrıs Volkan Gazetesi	Köşe Yazısı	Ethem Durak	Alın size çözüm...	Rumlar	Düşmanlık / Savaş Söylemi
4 Ara 2013	Ortadoğu	Köşe Yazısı	Şükrü Alnıaçık	Süte su karışmış!	Ermeniler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
4 Ara 2013	Kırşehir Çağdaş	Köşe Yazısı	Mustafa Bağ	KÜFÜR VE HAKARET!	Kürtler, Ermeniler, Rumlar	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
4 Ara 2013	Sivas Postası	Köşe Yazısı	Ayhan Batur	Dert etmeyin daha tasa var	Kürtler, Ermeniler, Araplar	Düşmanlık / Savaş Söylemi
4 Ara 2013	Yeni Mesaj	Köşe Yazısı	Mehmet Ertuğrul	Surat'sız bir adamı tanıyalım	Yahudiler	Küfür / Hakaret / Aşağılama
5 Ara 2013	Milliyet Ege	Köşe Yazısı	Erdal İzgi	Gavurun yaptığı bizden irak olsun!	Gayrimüslimler	Küfür / Hakaret / Aşağılama
6 Ara 2013	Yeni Akit	Köşe Yazısı	Dr. Hüseyin K. Büyükközer (GİMDES Başkanı)	Helal gıdaya olan ihtiyacımız giderek artıyor!..	Hıristiyanlar, Yahudiler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
9 Ara 2013	Yeni Mesaj	Köşe Yazısı	Uğur Kepekçi	Dinler arası diyalog nedir-IV	Hıristiyanlar, Yahudiler	Küfür / Hakaret / Aşağılama
10 Ara 2013	Ortadoğu	Köşe Yazısı	Şükrü Alnıaçık	Mühendis Gözüyle!..	Ermeniler	Düşmanlık / Savaş Söylemi
11.12.2013	Yeni Mesaj	Köşe Yazısı	Uğur Kepekçi	Dinlerarası Diyalog nedir?-VI	Yahudiler, Hıristiyanlar	Küfür / Hakaret / Aşağılama
11 Ara 2013	Yeni Akit	Haber	Samet Demir / Ankara	Siyonistleri kudurtan gelişme!	Yahudiler	Küfür / Hakaret / Aşağılama

12 Ara 2013	Samsun Manşet	Köşe Yazısı	Dursen Özalemdar	NİFAK...	Ermeniler	Düşmanlık / Savaş Söylemi
12 Ara 2013	Ortadoğu	Köşe Yazısı	Ender Gökdemir	TÜRKİYE BÜYÜYÜP TURAN OLACAK	Ermeniler	Düşmanlık / Savaş Söylemi
12 Ara 2013	Kırşehir Çağdaş	Köşe Yazısı	Mustafa Bağ	KAVRAMLAR AD DEĞİŞTİRDİ değerler ayaklar altına alındı	Kürtler	Düşmanlık / Savaş Söylemi
13 Ara 2013	Balikesir Yeni Söz	Köşe Yazısı	Fatih Erol	MİLLETİMİZ'İ SARAN BELA...!	Hıristiyanlar	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
16 Ara 2013	Adana Ekspres Gazetesi	Köşe Yazısı	Gözde Ramazanoğlu	İHANET BASINI: Eski Adana'da Basın, Kısım 2	Ermeniler	Küfür / Hakaret / Aşağılama
16 Ara 2013	Afyon Kocatepe	Köşe Yazısı	Muzaffer Taşdelen	Tahlil	Ermeniler	Düşmanlık / Savaş Söylemi
16 Ara 2013	Milat Gazetesi	Haber	İsimsiz	Müslümana gavur eziyeti	Gayrimüslimler	Küfür / Hakaret / Aşağılama
16 Ara 2013	Milli Gazete	Haber	İsimsiz	Ümmetin adamları	Yahudiler, Batı, Ruslar	Küfür / Hakaret / Aşağılama
16 Ara 2013	Günboyu	Köşe Yazısı	Ramazan Durmuş	Boğaziçi'nin "Ekümenik" rezaleti	Rumlar	Düşmanlık / Savaş Söylemi
17 Ara 2013	Takvim	Haber	İsimsiz	YAHUDİLER Nazi'den farksız	Yahudiler	Düşmanlık / Savaş Söylemi
17 Ara 2013	Samsun Manşet	Köşe Yazısı	Dursen Özalemdar	UNUTTURULAN ERMENİ KATLIAMLARI!	Ermeniler	Düşmanlık / Savaş Söylemi
17 Ara 2013	Ankara Haber Vaktim	Haber	habervaktim.com	Şekli taklit, itikadi taklide götürür	Hıristiyanlar	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
18 Ara 2013	Yeni Mesaj	Köşe Yazısı	Akın Aydın	Hükümetten, Hıristiyan komşuları da memnun değil	Ermeniler	Küfür / Hakaret / Aşağılama
18 Ara 2013	Milat Gazetesi	Haber	Abdülmuttalip Ilgaz / Ankara	NOEL EĞLENCESİ HAÇLI OYUNU	Hıristiyanlar	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
18 Ara 2013	Milli Gazete	Haber	Bünyamin Güler / Ankara	HAÇLI SEFERLERİNİN MODERN VERSİYONU	Gayrimüslimler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
19 Ara 2013	Takvim	Köşe Yazısı	Ergün Diler	Unutmayın!	Yahudiler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma

20 Ara 2013	Milli Gazete	Köşe Yazısı	Mahmut Toptaş	Yahudi kışkırtması	Yahudiler, Hıristiyanlar	Küfür / Hakaret / Aşağılama
23 Ara 2013	Yeni Akit	Haber	Osman Yiğit	Hıristiyan ve Yahudi teröristler Müslüman kanı döküyor	Hıristiyanlar, Yahudiler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
24 Ara 2013	Milli Gazete	Köşe Yazısı	Mehmet Talu	Yılbaşı, toplumsal bir isyandır-3	Gayrimüslimler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
24 Ara 2013	Milli Gazete	Haber	İsimsiz	YILBAŞI DEĞİL HAÇLI SALDIRISI/İNANCA YAPILAN HAÇLI SALDIRI	Hıristiyanlar	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
25 Ara 2013	Yeni Akit	Okurun Sesi	Yrd. Doç. Dr. Bedri Katipoğlu	İslam kardeşliği ve ihanet psikolojisi	Hıristiyanlar, Yahudiler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
26 Ara 2013	Yeni Mesaj	Köşe Yazısı	Tahsin Aydın	Davutoğlu'nun hafızası silinmiş	Ermeniler	Düşmanlık / Savaş Söylemi
30 Ara 2013	Yeni Akit	Haber	Emre Küskün / Ankara	Taşeronlar neden rahatsız?	Yahudiler, Ermeniler, Aleviler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
30 Ara 2013	Takvim	Haber	Mevlüt Yüksel	Milli Mesele	Yahudiler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
30 Ara 2013	Milli Gazete	Okuyucu Köşesi	Abdullah Atala	NEVER JINGLE BELLS	Ermeniler, Hıristiyanlar	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
30 Ara 2013	Takvim	Köşe Yazısı	Ergün Diler	MASKEYİ DÜŞÜRÜN	Yahudiler	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
31 Ara 2013	Kayseri Gündem	Köşe Yazısı	Erkinbeğ Uygurtürk	Kayseri Halkının Noelini Kutlarım(!)	Hıristiyanlar	Abartma / Yükleme / Çarpıtma

KATEGORİLERDEN ÖRNEKLER

Küfür / Hakaret / Aşağılama

Başlık: Kahpe Bizanslı**Gazete:** Türkiye**Tarih:** 10.09.2013**Tür:** Köşe yazısı**Yazar:** Rahim Er

Türkiye'nin olimpiyatların düzenlenmesine dair adaylığının kaybedilmesi üzerine kaleme aldığı yazıda Er, öncelikle "Geziciler"i eleştiriyor. Yazının bütünü içinde tarif ettiği ve özellikle de son kısımda verdiği örneklerden anlaşılabilir üzere aslında CHP tarafından temsil edildiğini düşündüğü bir kesimi, Batı'yla işbirliği içinde olmakla suçluyor. Başlıkta da görülebileceği üzere Batı'yı "kahpe" olarak tanımlıyor. Yazının içinde geçen "kansız, soysuz, cibilliyetsiz, işbirlikçi, nasipsiz, yüz karaları, kudurmak" gibi ifadelerle de gerek "bir düşman olarak" Batı'ya, onun temsil ettiklerine, gerekse de Batı'yla ilişki içinde olanlara hakaret ediyor. Ayrıca yine bahsettiği bu kesimin "mukaddesat adına ne değerimiz varsa hepsine düşman" olduğunu söyleyerek toplumdaki kutuplaşmayı körükliyor.

Rahim Er**Entellektüel Boyut****Kahpe Bizanslı**

Türkiye, olimpiyatları kaybetti diye sevenlerin varlığı bir hakikat. Köşelerinden yazıp çizerek elindeki kaleme, önündeki sütuna, karşısındaki okuyucuya ihanet edenler görülmekte. Bir de benzer hezeyanları sosyal medyada kusan döküntüler mevcut. Hatta ihanetin daha evveli de varmış. Geziciler, olimpiyat komitesi mensuplarına iktidarı karalayarak "İstanbul'u seçmeyin" diye mailler göndermişler.

Bunlardaki kin, öylesine katmerli ki bir harp halinde bizim devlet adamlarımızı ve bizim ordumuzu değil, düşman tarafını tutarlar.

Onları, kansız, soysuz, cibilliyetsiz... gibi kelimelerle tarif etmek, kelimeleri harcamak olur. Bunlar nasipsizdir. İyilikten nasipleri yoktur. İnsan kılığında ne olduğu meçhul zavallılardır. İnsan olan doğduğu, büyüdüğü, ekmeğini yediği, havasını teneffüs ettiği, iş, unvan sahibi olduğu bir memleketinde o memleketin kaybetmesine sevinemez. İsterse bir ay önce vatandaşı olsun. İnsaf, sadakat ve ahlaktan nasibi olan bunu yapamaz.

Bir kimse ülkesini yöneten iktidara oy vermeyebilir, onu sevmeyebilir, hatta belki öfke

meyebilir, onu sevmeyebilir, natta belki öfke bile duyabilir. Ama şunun idrakinde olması gerekmez mi?

Devlet ve memleket iktidarın tapulu mülkü, millet kölesi değildir. Seçmen, serbest iradesiyle bir görüşü iktidar yapmıştır. Memnun olduğu sürece onu iş başında tutar. Memnun kalmayınca da muhalefete alır. Hadise bu kadar basitken uluslararası bir yarış alnamayınca iktidara kızgınlıkla oh çekerek ele kına yakıp zevkten dört köşe olmak, işbirlikçi bir zihniyetin tezahürüdür. Bu zihniyet, ilk defa I. Dünya Harbi işgal günlerinde görüldü. Kendisine ölmek emredilen Mehmetcik, cephede şehit düşer, insanlar ot yeme zorunda kalıp, çanak bulamazken bunlar Şişli'de, Ulus'ta, Kordonboyu'nda, İngiliz, Fransız sofralarında kadeh tokuşturuyorlardı. Günümüzün yüz karası iyilikten nasipsizler, neseben olmasa bile fikren onların devamıdır. Bu yüz karaları, mukaddesat adına ne değerimiz varsa hepsini düşman sayarlar. Buna aile hayatından nikâhtan dine, milliyetten bayrağa kadar her değer dahildir. Vaktiyle bunları fikren inşa edenler, bu topraklarda yarım asır sonra Allah diyenin kalmayacağını hesap etmişlerdi.

Fakat onların bir hesabı vardı.

Allahü teâlânın da bir hesabı vardı.

Musa aleyhisselamı Firavunun sarayında yetiştiren Allah, Adnan Menderes'i de Tek Parti'de yetiştirdi. Bu işgalci zihniyet, ilk kayıp 14 Mayıs 1950'de verdi. 3 Kasım 2002 ise hezimetlerinin başlangıcıdır. Kudurmaları, tükenişlerini görmekten dolayı. İdarede laik de olsa şahsi hayatlarında Müslüman bir ekibin zaferindense haçlı galibiyetini tercih etmekte. Bu kıç kınklar, Bizans'ın kahpe tarafının mirasçılarıdır.

Telefonunuza, QR Scanner adlı reader programını indirerek QR kodunu okutunuz.

Küfür / Hakaret / Aşağılama**Başlık:** Suriyeliler bu fedakârlıkları hak ediyor mu?**Gazete:** Şanlıurfa Yeni Urfa**Tarih:** 23.09.2013**Tür:** Köşe yazısı**Yazar:** Salih Bencik

Bencik, yazısında Suriyeli mültecilerden bahsederken kendilerine çeşitli olumsuz özellikler yüklüyor, mültecilere sunulan yaşam koşullarından hiç bahsetmeksizin onları çeşitli sıkıntı, tehlike ve tehditlerin kaynağı olarak yansıtıyor. “Yapılan fedakârlıkların suistimal edildiği”nden bahseden Bencik, “tiksinti verici olaylar” yaşandığını dile getirirken okuyucuyu soyut ve belirsiz bir tehlike / tehdit algısına sürüklüyor. “Bu insanlarla hiçbir ortak yanımız olmadığı gibi”, “bunlar sığınmacı olarak gelmişler güya”, “varlıkları hep rahatsızlık ve huzursuzluk vermiştir” gibi ifadelerle “biz” ve “onlar” algısını güçlendiren yazar, “eğer (onları) barındırmak zorunluluğumuz var ise şehirle tüm bağlantılarının kesilerek hayatlarını sürdürmeleri gerektiğini düşünüyorum” önerisiyle mültecilerin neredeyse tecrit edilmesi gerektiğini savunuyor. Bencik, yazısının son iki cümlesinde de “Bu kadar insanın düşüncelerini, bozulan düzenleri ve gelecek tehlikelere karşı tepkilerini göz ardı edemeyiz. Benden söylemesi” ifadeleriyle üstü kapalı bir şekilde şiddet çağırıcılığında bulunuyor.

SALİH BENCİK

salihbenciktaha@hotmail.com

SURİYELİLER BU FEDAKARLIKLARI HAK EDİYOR MU?

Öz yurdunda mahrumiyetler yaşanırken, bununla birlikte itilip kakılmak, ikinci sınıf muamelesi görmek, bir başkasına tolerans tanımak damarına dokunmaz mı insanın. Elbette dokunur. Yurdun bir çok yerine zorunlulukmuş gibi, dayatma ve direktme ile kabul edilmeye çalışılan, çok farklı yaşam tarzları olan bu insanları her şeye rağmen bağrımıza basmaya çalıştık, ama huzurdur ki incindi kalbimiz suistimal edildi yaptığımız fedakarlıklar.

Medya ya yansıyan kadarıyla tiksinti verecek olayların yaşanması bizleri derinden yaralarken, bir de yansımayan hadiseleri dile bile getirmek istemiyorum. Bu insanlarla hiçbir ortak yanımız olmadığı gibi benzer hiçbir şeyimiz yok. Bunlar sığınmacı olarak gelmişler güya. Benim acizane bildiğim savaş esnasında ancak yaşlı, hasta ve kadınlar sığınmacı olarak yurtlarını terk ederler ama gel gör ki durum hiçte öyle değil. Başın-

dan beri varlıkları hep rahatsızlık ve huzursuzluk vermiştir ne yazık ki. Nasıl anlatsan bilmem ki. Kaldıkları evlerdeki tüm çevrelerini bile çileden çıkaracak kadar.

Sokaklarda dilenenler, evlerinde perde çekmeden kalanlar, hastanelerde ukalaca davranışlar, ahlaksızlık, bulaşıcı hastalıklar, nimete nankörlük etmek. Bir arkadaşımın duymuştum. Yıllar önce Suriye ye gitmişim. İnsanların yemek yedikten sonra çok af buyurun. Karınlarını tıka basa doyurduktan sonra ağızlarını ekmekle sildiklerini gözlerimle gördüm. Bu manzara karşısında bu olanların başlarına gelmesi az bile benice. İşte bu insanları bizler bağrımıza bastık. Bunca fedakarlığımız karşısında nankörlükleri bir yana, kapa giden bir arkadaş aynen şunları söylemişti. Vallahi gözlerimle gördüm bu insanlar hiç de bu kadar hizmeti hak etmiyorlar. Neden dediğimizde; Ekmeğin içinin oyularak içine sigara

söndürüldüğü ve hatta dilim varmıyor söylemeye, kül tablası olarak kullanıldığını görünce aklım başımdan gitti, bunlara asla acınmaz diyerek orayı hemen terk ettim.

Geçenlerde bir taziye dolayısıyla ;Adıyaman iline gitmişim. Gece şehrin dışında parlak ışık görünce merak ederek sordum. Arkadaşım bu ışıkların Suriyelilerin kaldığı çadır kentler olduğunu söyledi. Ve şehir merkezine asla girmelerine müsaade edilmediği halkın bu konuda çok tepki verdiğini dile getirdi.

İlimizde ise her köşe başında çocuk, kadın, erkek avuçlarını açmış dileniyor. Asla da keyiflerinden geri kalmıyorlar. Burunları yansa yüksek sesle müzik açarak eğlenmek çevreyi rahatsız etmek nezaketsizliğini göstermezler.

Eli silah tutan herkesin sınır dışı edilerek, geri kalanların barındırılması gerekmez miydi? Çok mu mecburduk bu insanları aramıza alarak düzenimizi bozma pahasına yükleri omuzlamak. Köşe başlarında dilenerek her gün ölmek yerine, kahramanca bir tek defa ölmek daha da onurlu bir davranış değil miydi?

Bunca yaptıklarımıza karşılık halen bir çok insanı memnum edemedik ne yazık ki? Bu konu ile ilgili bir yazı yazmıştım. "Nereye Kadar Suriye " başlığı altında. Bir daha yazmayı düşünmemiştim aslında. Neden yazdın peki dersiniz. Perşembe akşamı haberlerinde Diyanet işleri başkanımız aynen şunları söyledi: Kurbanlarımızı Suriyeli Misafirlerimize verelim. Bende diyorum ki; Sayın başkanım siz zannediyor musunuz ki tüm vatandaşlarımız kurban kesebilecek durumda. İkincisi bu nasıl misafirlik bunlar düpedüz yerleşik hayat yaşıyorlar. Bu hayattan koparmak biraz zor olsa gerek, gitseler bile geride bırakacakları yıkımların izlerinin yıllarca memleketimizi terk edemeyeceği kanaatindeyim.

Gerek ilimiz ve gerekse çevremizdeki illerimiz bunca nüfusu kaldıracak hiçbir donanına hazır değildir. İlimizde birkaç aile birleşerek kabarık bile olsa ev kiralamaktadırlar. Bu durumda her aşırı gürlüte olmakta ve her de kiralar çok yüksek fiyatla verilmektedir. Kiralık ev sıkıntısı büyük bir sorun olarak halen tayin olarak gelen ög-

retmen, polis ve memurları ciddi bir sıkıntıyla karşı karşıya bırakmaktadır.

Halen barındırdığımız bu insanlar ne kardeşimiz, ne muhacir ne de misafirlerdir. Kendi yurtlarında bile kimlikleri bulunmayan bu insanlar bu kadar iltifat karşısındaki hayretlerini geride bırakarak, kendilerini daha ağır terazi-lerde, daha ön planda tutulmalarını hak ettiklerini düşünüyorlar. Ve bizlerin de onlara bakmaya mecbur olduğumuzu düşünüyorlar.

Netice olarak bu insanların içimizde bizlerle kalmaları büyük tehlike sinyalleri vermektedir.

Eğer barındırmak zorunluğumuz var ise şehirle tüm bağlantılarının kesilerek hayatlarını sürdürmeleri gerektiğini düşünüyorum. Böyle olması gerektiğini ilgili mercilere çok önceleri dile getirmiştim. Belki de halen bir çok insan bizi merhametsizlikle suçlayacaktır. Asla; bu toplumsal bir tepkidir. Bu kadar insanın düşüncelerini, bozulan düzenleri ve gelecek tehlikelere karşı tepkilerini göz ardı edemeyiz. Benden söylemesi.

Düşmanlık / Savaş Söylemi

Başlık: Alın size çözüm...

Gazete: Kıbrıs Volkan gazetesi

Tarih: 03.12.2013

Tür: Köşe Yazısı

Yazar: Ethem Durak

Kıbrıs'taki Rum çiftçilerin 7 Aralık tarihinde traktörleriyle Bostancı'dan Güzelyurt'a sınırı geçmeye çalışacakları haberinden yola çıkan Ethem Durak, yazısında halkı alenen şiddete çağırıyor ve Rumları düşman konumuna yerleştiriyor. Öncelikle Rumların iyi niyetli olmadığını söyleyen Durak, Rumların (ve Ermenilerin ve "daha pek çok etnik köken" in) Kıbrıs ve (muhtemelen) Türkiye toprakları üzerindeki emellerinden bahsederek onları bir tehdit olarak sunarken hemen ardından "Rum sınırı delmeye çalışıyorsa o bölgede yaşayan insanlara kendini müdafaa hakkı veriyor demektir" diye ekleyerek şiddet içeren bir karşılığı meşrulaştırıyor. Arada, Rum'un şeytana benzediği ifadesiyle Rumlara hakaret de eden yazar, "o bölgedeki bir arkadaşı"ndan alıntıyla Rumların öldürülmesinin meşru olacağı yönünde görüş bildiriyor ve ironik bir şekilde bunu bir çözüm olarak tanımlıyor: "İşte size çözüm: sınır delecek Rum ve onu mihlayacak, onda delik açacak, şişleyecek olan Türk. Daha güzel bir çözüm olabilir mi?".

Alın size çözüm..

Gazetelere düşen bir haber aynen şöyle;

"Rum çiftçiler traktörleriyle Bostancı'dan sınırı delerek Güzelyurt'a gitmeye çalışacak.

Rum çiftçilerin, 7 Aralık Cumartesi sabahı, Astromerit (Bostancı) sınır kapısında büyük bir "seferberlik" düzenleyecekleri ve traktörleriyle sınır kapısını delip Güzelyurt'a kadar gitmeye çalışacakları haber verildi."

Bu haberi okuyunca, anladım ki bu ülkede çözüm olsa bile sadece kağıt üzerinde yazılan bir metinden öteye gitmeyecektir.

Çözüm, anlaşma iyi niyetli insanlar arasında olur.

Türkler iyi niyetlidir ancak Rumların iyi niyetli olduğunu söylemek büyük cesaret ister.

Türkler, kanaatkar ve kendilerinden emin insanlardır. Kimsenin hakkında, toprağında gözü yoktur. Bu yüzden ideal sahibi değildirler. Büyük iddiaları yoktur.

Rum, sadece Kıbrıs'ı almayı değil, Doğu Roma İmparatorluğunu, eski Bizans'ı canlandırma peşindedir. Bu hayal onun "Megalo İdeası" dır. Bütün çalışmalarını bu ideal peşinde, çerçevesinde dolanmaktadır.

Türk "Yurtta sulh, dünya sulh" des-turu ile hareket ederken, maalesef, Rum'un Megalo İdeası'na Ermeni'nin hedeflerine ve daha birçok etnik kökenlerin saldırısına maruz kalmaktadır. Sulh dusturu, çok güzel bir dustur, olmasına rağmen, Türkün karın altını tamamen müdafaasız bırakmaktadır. Şimdi Kıbrıs'ta çözüm hemen çözüm isteyenlere, oldum-olası bir çözümü kabullenmeye razı olanlara, sormak gerek; Bu haberde bahsi geçen çiftçiler sizce haklı mı? Onlara hoş geldiniz demeye gidecek misiniz? Onları hasretle bağrınıza basacak, "gel grekocuğum Omorfo sizindir" diyecek misiniz? Türk askerinin sınırı beklediği şu

günlerde, sınır delmeye kalkan bu düşüncesiz insanlar, yarın Türk askeri çekildikten sonra rahat duracak mı, yoksa Türk olan her şeye saldırıp, ezip geçmeye mi çalışacaklar?

Sınır delme olayı, tek taraflı kalmaz. Rum sınırı delmeye çalışıyorsa o bölgede yaşayan insanlara kendini müdafaa hakkı veriyor demektir.

Gerekçe tarla sürmek olarak gösteriliyor. Tarlalar, sürülüp; ekilmiş olabilir. Bunu bilenlere sormak gerek. Hangi tarlayı sürmedir niyet? Niyet, sadece sınırdan olay çıkarmadır. Rum şeytana benzer, rahat duramaz, ya çocuklarını gömer veya kendi altını parmaklar.

Anlaşma olduğunu, çözüme erişildiğini farz edelim. Rumoğlu sizce rahat duracak mı?

Türklerde tek karış, bir karış toprak olduğu sürece, Rum sınır delme eylemine devam edecek bu ahılsızlığı sürdürecektir.

Ve, o bölgede yaşayan bir arkadaşımın dediği gibi "Gelsinler, gelsinler ancak bilsinler ki biz delik açmasını, mihlamayı çok iyi beceririz"

İşte size çözüm; Sınır delecek Rum ve onu mihlayacak, onda delik açacak, şişleyecek olan Türk.

Daha güzel bir çözüm olabilir mi? Her ne isterse olsun bu ebediyete kadar sürüp, gidecek bir olguya benziyor. Benzemiyor mu?

Düşmanlık / Savaş Söylemi

Başlık: Olimpiyattan iki Türkiye fotoğrafı... Sevinenler ve üzülenler!

Gazete: Yeni Akit

Tarih: 10.09.2013

Tür: Köşe Yazısı

Yazar: Hasan Karakaya

Olimpiyatların Türkiye’de düzenlenmesine dair oylamanın kaybedilmesinin ardından yazdığı yazısında Hasan Karakaya, bu duruma sevinen, Olimpiyatların Türkiye’ye verilmemesi çağrısında bulunan iki grup olduğunu belirtiyor: Geziciler ve Ermeniler. Bu grupları “Türkiye düşmanı” olarak tanıtan yazar, nefret söylemi üretiminde sıklıkla karşılaşılan bir yolu “Geziciler” olarak tanımladığı grup üzerinden kullanıyor ve kendilerinin “Türk” olamayacaklarını ifade ediyor. Önceki dönemlerde de karşılaşılan bu yaklaşım düşmanlaştırılan grubun milli aidiyetten, vatandaşlıktan dışlanması, çıkartılmasıyla gerçekleşiyor. Yine aynı gruplarla ilgili olarak “gavur dölü”, “piç” gibi ifadeler hakaretlerde bulunuyor. Yazıda, ODTÜ’de başörtülü ve başörtüsüz öğrenciler arasında yaşanan olaya da gönderme yapan yazar, başörtüsüz öğrencileri “ODTÜ’nün köpekleri” olarak tanımlıyor. Aynı yazıda Mine Kırıkkanat ve Ayşenur Arslan’ı da hedef gösteren Karakaya, yazının sonunda da Sözcü gazetesi yazarı Necati Doğru’ya küfrederek tek bir yazı bünyesinde farklı grup ve kişilere karşı çeşitli kategorilerde nefret söylemi üretmiş oluyor.

HASAN KARAKAYA

ayna

hasan.karakaya45@gmail.com

Rusya için kim demiş "Komünist" diye!

Gençliğimizde bir "sağcı"lar vardı, bir de "solcu"lar... Sağcılara "Ülkücü" denilirdi, solculara ise "komünist" denilirdi. Ülkücüler, sık sık slogan atarlardı: "Komünistler Moskova'ya!" Moskova'da "komünist" kaldı mı bilmiyorum ama, son gittiğimiz Petersburg'ta hiç komünist kalmadığını, özellikle "otel sahipleri"nin "tam bir kapitalist" olduklarını bizzat gördük, yaşadık... "G-20 Zirvesi" dolayısıyla gittiğimiz Petersburg'ta iki gece

kaldık... Bu iki gecenin otel fiyatı, "tam 3 bin 420 dolar"dı, iyi mi? Yani, "geceliği 1700 dolar" artı kahvaltılı... Hani, ahım-şahım bir otel olsa, neyse... Türkiye'deki oteller, onların yanında "9 yıldızlı" kalırlı. Demem o ki, hiç kimse; bundan böyle Rusya'nın "Komünist" olduğunu filân söylemesin!.. Adamlar, "katıksız bir kapitalist" olmuş da, haberimiz yok!.. Otelin bir gecesini 1700 Dolar!.. Bunlar, "kapitalist" iktidar Amerika'yı bile sollamışlar!..

10 EYLÜL 2013 SALI

Olimpiyat'tan iki Türkiye fotoğrafı... Sevinenler ve üzülenler!

Malum, Rusya ve Arjantin'i içine alan seyahatten, önceki akşam döndük... Dile kolay; "THY'nin en uzun uçuş rekoru"nu kıran uçakta; Petersburg'tan Buenos Aires'e "tam 15 saat 35 dakika" uçtuk... Hem de kesintisiz... Dün de gazetedeymiş... Daha kapıdan girerken ribaren arkadaşlar "Hoşgeldin" dedikten sonra; "Hoşgeldin ama, bir de Olimpiyat'ı alıp gelseydiniz çok iyi olacaktı" dediler.

Ne yalan söyleyeyim; Ben de çok üzülürüm... Hele de; "sonuçların açıklandığı salon"da "yanlışlıkla" yaptığımız "sevniç gösterisi"nin ardından Olimpiyat'ın Japonya'ya verildiği açıklanınca moralimiz altüst oldu... Donduk kaldık... Ağlamaklı olduk.

Sağma-soluma baktım, "Olimpiyat Komitesi"nde görevli bir hanım'ın gözlerinden yaş akıyordu... Titrek bir sesle; "Hakkımız yenildi" diyordu; "Olimpiyat bizim hakkımızdı... Buralara gelmek için çok uğraştık ama olmadı... Hakkımızı yediler!" Gerçekten de hakkımızı yediler... İspanya'yı da eleyip "final'e kalmamıza rağmen, "2020 Olimpiyatları"nın; "nükleer sızıntı" ile başı dertte olan Japonya'ya verilmesi, işin içinde "oyun içinde oyun"lar döndüğünü gösteriyordu... İşin içinde "para" vardı, işin içinde "siyaset" vardı, işin içinde "entrika" vardı!..

Salondan çıkışta, Başbakan Tayyip Erdoğan'a karşılaştık... Hayli üzgündü... Duygularını sordüğümüzde; "Nasip değilmiş" dedi ve ekledi: "Adil bir karar verilmedi."

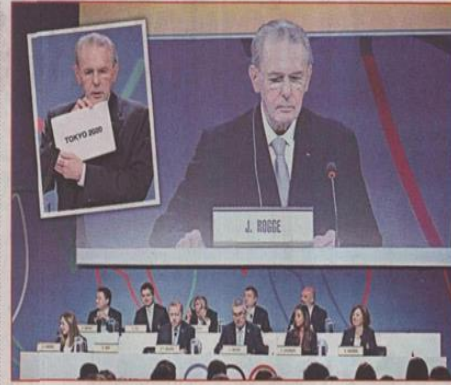
Sonra, bana dönüp; "Ağladın mı sen?" diye sordu... Hayır, ağlamamıştım, işin doğrusu "spor"ta da pek ilgili biri değilim ama, nihayetinde bir "Türkiye sevdalısı"ydım ve karar beni fena halde sarımsıtı...

GEZİCİLER VE ERMENİLER

Minibüse binip, otele dönerken meslektaşlarımdan öğrendim ki; "Türkiye aleyhinde iki gösteri" yapılmış... Biri "Geziciler'in, diğeri "Ermeniler'in yaptığı iki gösteri!.. Tekrar ediyoruz; Biri "Gezi"çilerin, diğeri "Ermeni"lerin!.. Her iki grup da; "Olimpiyat'ları Türkiye'ye verilmemesini" istemiş iyi mi?.. Düşünebiliyor musunuz;

"Gezi"çiler ve "Ermeni"ler "ayrı ayrı" gösteri düzenliyor ama "slogan"ları aynı: "Olimpiyatlar Türkiye'ye verilmemesi!" Hani, Hrant Dink kalşese öldürüldüğünde protesto gösterisi yapanlar; "Hepimiz Ermeniyiz... Hepimiz Hrant'ız" diye pankart açıp, slogan atmışlardı ya; "Ulusalıcı" ayakkabına yatan "Gezi"çiler de "Ermeni"lerle birlikte aynı sloganı atmışlar!..

"Hepimiz Ermeniyiz" diye slogan atsalardı, hiç de garip kaçmazdı!.. Ne yalan söyleyeyim; "Türkiye'nin ekmeği"ni yiyen, "Türkiye'nin havası"nu içen, "Türkiye'nin havası"ni soluyan bir insanın, böylesine bir "Türkiye düşmanı" olabilmesi aklımın ucundan geçmezdi... Bir insan ne kadar "apatlı", ne kadar "salak" ve ne kadar "geri zekâlı" olursa olsun, bu kadar "Türkiye düşmanı"

olamaz!.. Dernek oluyor ki; "Türkiye düşmanı" olabilmek için, aynı zamanda "Gezi Zekâlı" olmak da gerekiyormuş ki; bu yarımda bunu da öğrendim. Yuh olsun!..

SEVİNÇ VE HÜZÜN!

Yine öğrendim ki; Sadece Arjantin'in başkenti Buenos Aires'e değil, İstanbul'da da "Türkiye aleyhtarı" gösteriler yapılmış... Özellikle Kadıköy'de; bazıları sokağa döküldü, "Olimpiyat'ın Türkiye'ye değil de Tokyo'ya verilmesini çığınca kutlamış" iyi mi?..

Evet evet; saatlerce, "Türkiye'nin kaybetmesini kutlamışlar!" Bu ne "Türkiye düşmanlığı"dır, bu ne "öfke" ve "nefret"tir, anlayamadım... Düşünebiliyor musunuz; Türkiye'deki "Japonlar" bile sonuçlar açıdıktan sonra Türklerle sarılıyor ve "kincilik" başarsından dolayı Türkiye'yi kutuyorlar ama, "Gezi"çiler, "Türkiye'nin kaybetmesini"ne çığınca seviniyorlar!..

Hayır, bunlar "Ulusalıcı" olamaz!.. Bunlar "vatansever" olamaz!.. Birakin "ulusalıcı" veya "vatansever" olmayı, bunların "Türk" olduklarından da şüpheliyim!..

"Türk kanı" veya "Türk geni" taşıyan bir insan, "Türkiye'nin kaybetmesi"ne bu kadar sevinebilir mi?.. Kalıbımı basarım ki; Bunlar "Türk" değil, "gâvur dölü" taşıyan "piç"lerdir!..

"Anaları belli"dir ama, "babaları illi" midir, "yüzelli" midir, orası bilinmez!.. Onlar Kadıköy'de ve Türkiye'nin çeşitli yerlerinde "Türkiye'nin kaybetmesi"ni çığınca kutlarken, Sultanahmet'te de bir grup toplanmış ve "sevniç ve hüznü birarada yaşamışlar" iyi mi?..

Finale kaldığımız antarda, tarihi meydana, "büyük sevniç" yaşanmış, Tokyo'nun kazandığı açıklanınca da, sevinçin yerini "hüzün" almış!.. Fotoğraflarını gösterdikler... Baktım, aralarında "başörtülü genç kızlar" da var... Hani şu; "ODTÜ'nün köpekleri" tarafından linç edilmek istenen "başörtülü"ler var ya, işte onların hemcinsleri!.. Şu hâle bakın; Kim ki "ilerici" geçiyor, kim ki "çağdaş" olduğunu söylüyor ve kim ki "devrim-mevrim" diyor, çoğunun "Türkiye düşmanı" olduğu, "gerici-yobaz" diye horlanılan "başörtülü"lerin de birer "Türkiye sevdalısı" olduğu ortaya çıktı!.. Hani, düşünmüyor değilim; İyi ki bu "Olimpiyat oylaması" yapıldı da, "kimlerin ne olduğu" iyot gibi açığa

çıktı!.. Uzun lâfın kıssası; kimin ne mal olduğunu çok iyi anladık!..

O MAHALLEDEN 2 KADINI!

Herhalde hatırlarsınız... Tam da geçen hafta bugün demiştim ki; "Eğer 2020 Olimpiyatları'nı alırsak; bilin ki, bunu Gezi Zekâlı'lara rağmen almış olacağız... Eğer kaybedersek de, bir yerlerine kına yakarsınlar!"

Kaybettik!.. O hâlde, münasip yerlerine kına yakarsınlar ki, "nasıl sevindiklerini" cümle âlem görsün!..

"Sevinmek" dedim de aklıma geldi... Sahi, "Türkiye'nin kaybetmesi"nden "orgazm derecesinde haz" duyanlar arasında; "Mahallenin orospusu" sözyle gazetecilik tarihine geçen Ayşenur Arslan ve "Mine Nine" namıyla ünlü Mine Kırkanat'ı katmazsak, fotoğraf ek-sik kalır!..

Elendim, Yurt yazarı Ayşenur Arslan, attığı tweet'te demiş ki;

"Kaçıyoruz... Ancak olimpiyatları alamazsak, kutlamak için önerim!"

Niye "dönüyor" acaba?.. Yüzünden ne hayır gördük ki, dönüşünden hayır göreceğiz?!

"Mine Nine" de demiş ki;

● "Tokyo kazandı, Tayyip kaybettik. Artık hiçbir şey bu inişi durduramaz, dayan Türkiye, kurtuluşa az kaldı!"

● "Hayatımda bir yeniliğime bu kadar sevindiğimi hatırlamıyorum!"

● "Olimpiyat hezimeti'nin özeti: Tak-sim, Tayyip'i yendi!"

Gördünüz mü "tivil"leri!.. Bunlar "tivil" değil,

"Tam bir çifti!"

Uzun lâfın kıssası; "Olimpiyat oylaması" ile kimler "Türkiye sevdalısı" dir, kimler de "Türkiye düşmanı"dır, bir defa daha ortaya çıktı ki, bunu görmek bile Türkiye için bir kazançtı!.. Allah'tan ki, Türkiye bir "savaş" a girip de kaybetmedi... Eğer bir savaş girip de kaybetseydik var ya; bunlar, herhalde "zil"leri takar; "kabukular kazandı" diye göbek atarlardı!..

FATURAYI GÖNDERİYİM Mİ?

Yazıya son vermeden önce, Sözü yazarı Necati Doğru ve "onun gibi düşünenlere" de bir çift sözüm var...

Malum; bizler Petersburg ve Buenos Aires seyahatine çıkmadan önce yazdığım bir yazıda, bu seyahatin masraflarının "Türkiye Olimpiyat Komitesi" tarafından karşılanacağını, dolayısıyla bu seyahatin "avanta bir gezi" olduğunu, gezi masraflarının da "vergi" yoluyla "halk"tan alınacağını yazmıştım!..

Ben de, o yazıya cevaben, geçen hafta bugün demiştim ki; "Bunu yazmak kaçınılmazdır, gereksizdir!.. Çünkü biz gazeteciler, bu tür gezilerde, masrafların kendi cebimizden karşıyoruz!"

Yine öyle oldu... Masrafları "gazetecilerimiz" karşıladı... Necati Doğru ve onun gibi düşünenlere, eğer isterlerse "otel faturaları"ni gönderebiliriz... Artık "münasip bir yerlerine" mi sokarlar, yoksa gazetesini deşifre ederlerse, onları bilemem!..

Bildiğim o ki; Faturaları kendimiz ödedik!.. İsterlerse, hemen gönderiniz!.. Eğer yayınlayacaklarsa!.. Şimdilik bu kadar!..

Abartma / Yükleme / Çarpıtma

Başlık: Washington’da Kürtçü-Ermeni toplantısı

Gazete: Sözcü

Tarih: 21.11.2013

Tür: Köşe Yazısı

Yazar: Emin Çölaşan

Washington’da BDP ve Taşnak Partisi arasında gerçekleşen bir görüşmeyi ele alan Emin Çölaşan, 2015 yılının anlamından yola çıkarak hangi belgelere dayandığını açıklamadan “Ermeni çeteleri ordumuzu arkadan vuruyor, Müslümanları kesip biçiyordu” cümlesiyle öncelikle halklar arasındaki düşmanlığı körükleyen bir ifadeye başvuruyor. Bu parantezin ardından toplantıya dair fotoğraflara dönen Çölaşan, bunları “Kürtçülerle Ermenilerin” ülkeyi bölmeye yönelik planlarının kanıtı, “gaflet ve ihanet belgesi” olarak sunuyor. Yazarın, “Toplantının ayrıntıları ve bu fotoğraflar medyaya servis edilmedi, gizli tutuldu” demesine karşın toplantıyla ilgili bilgileri çeşitli kaynaklardan edinmek olası (<http://www.armenianweekly.com/2013/10/31/high-ranking-arf-bdp-meeting-held-in-washington/>). Dolayısıyla Çölaşan’ın bu gizlilik vurgusu abartılı bir komplo teorisini güçlendirmeye hizmet etmekte. Aynı konulu haber, 8 Kasım 2013 tarihinde Karadeniz gazetesinde “Ermeni Taşnak ile BDP kolkola” başlığıyla yayınlanmıştı.

Washington'da Kürtçü-Ermeni toplantısı

Emin

ÇÖLAŞAN

emincolasan@sozcuk.com

Faks: 0 312 426 99 85

SEVGİLİ okuyucularım, ABD'nin başkenti Washington'da geçen hafta birileri (!) açısından önemli bir toplantı yapıldı ve yeni bir işbirliğinin temelleri atıldı.

Kürtçü-BDP-Ermeni lobisi işbirliği!

Ermeni lobisi, ABD'de Yahudi ve Rum lobilerinden sonra gelen üçüncü baskı grubu. Orada bu lobiler çok önemli.

Kendi ulusal çıkarları açısından bastırıyolar, yönetimin kendi toplumlarının çıkarları doğrultusunda kararlar almasını sağlıyorlar.

Bilmeyenler için anlatayım... 2015 yılı Ermenistan ve bütün dünyadaki Ermeniler için çok önemli bir tarihtir.

Onların deyişi ile "Ermeni soykırımının (!) 100. yılı..."

Yıl 1915. Birinci Dünya Savaşı olanca hızıyla sürüyor. Rus ordusu Doğu Anadolu'ya girdi. Osmanlı ordusu güçsüz ve hezimete uğradı. Kars, Erzurum, Erzincan, Trabzon, Gümüşhane, bütün Doğu Anadolu Ruslar tarafından işgal edildi.

Osmanlı ordusu bir yanda Rus ordusuyla, öbür yanda ise içimizdeki Ermenilerle boğuşuyordu. Doğu Anadolu'da Ermeniler çoktu ve devlete isyan etmişlerdi. Ermeni çeteleri ordumuzu arkadan vuruyor, Müslümanları kesip biçiyordu. Rusya'nın desteğini alan içimizdeki Ermeniler de -ne yazık ki- onlara katılmıştı. Ordumuz, kendi vatandaşı olan Ermeniler ve Ermeni çeteleri tarafından vuruluyordu. 1915 yılında bir kanun çıkarıldı...

Ve savaş bölgesinde

yaşayıp ordumuzu arkadan vuran Ermenilerin göç ettirilmesine karar verildi. Bunun adına "Tehcir" (Zorunlu göç) kanunu denildi ve Ermeniler kabileler halinde güneye, genelde Suriye taraflarına göç ettirildi.

Bu göçler sırasında elbette üzücü olaylar yaşandı. Ancak hiçbir zaman Ermeni'lerin 100 yıldan beri iddia ettikleri gibi "Soykırım" değildi. Soykırım olsa ülkenin öteki yerlerindeki Ermenilerin de sürgün edilmesi gerekirdi. Öyle bir şey asla olmadı.

Ermeni lobileri ve Ermenistan bu olayı 98 yıldan beri sömürüyor. Piyasaya sürülen düzmece belgelerde bir milyon Ermeni'nin göç sırasında öldürüldüğü iddia ediliyor.

Bazı BDP'liler ve Ermeni diasporasının (lobisinin) önde gelenlerinin ABD'de yaptıkları toplantının fotoğraflarını sizlere iletiyorum. İşin özeti aşağıdadır...

Kürtçülerle Ermenilerin Türkiye'nin doğusunu Ermeni

toprağı olarak gösterdiği haritanın altında yaptıkları bu toplantının hangi amaca hizmet ettiğini veya edeceğini varn siz düşünün lütfen...

Bu fotoğrafları **gafler** ve **ihanet belgesi** olarak görmenizi öneririm...

Ayrıca, "**Biz bölünme istemiyoruz**" yalanına sarılan **Kürtçü** kesimin gerçek yüzünü de bu belgeler ortaya çıkarıyor.

Geçen hafta Washington'u ziyaret eden **BDP** Eşbaşkanı **Selahattin Demirtaş** ve aynı partinin Dış İlişkilerden sorumlu Genel Başkan Yardımcısı **Nazmi Gür**, kapalı kapılar ardında **Ermeni lobisinin** aşın uçlarından **Taşnak Örgütü** ile bir araya gelip görüştiler.

Demirtaş ve Gür, görüşmenin içeriğine ilişkin üç maymunu oynamayı tercih ederken Ermeni tarafı "**Türkiye'de Kürt ve Ermeni halklarının işbirliği görüşüldü**" açıklamasını yaptı.

Bu arada **Demirtaş** ve **Gür**, **Taşnak** (ARF) yetkilileriyle Türkiye'nin doğusunu Ermeni toprağı olarak gösteren haritanın önünde poz verdiler.

İşte o pozlar ve ayrıntılar:

Görüşme ABD'deki **Ermeni lobisinin** çatı örgütü niteliğindeki ANCA'nın (Ermeni Ulusal Komitesi'nin) Washington'daki ofisinde gerçekleşti.

Görüşmeye BDP'den **Demirtaş** ve **Gür**, **Taşnak**'tan ise **Hagop Der Khatchadourian** ile **Garo Armenian** katıldı.

ANCA'dan **Ani Haroian** ile **Aram Hamparian** da toplantılarda bulundu.

Bu görüşmeden bir gün önce yine Washington'da toplanan "Yeni Ortadoğu'da Kürtlerin Rolü" konulu bir konferansta **Kürtçüler Demirtaş** ve **Gür** tarafından temsil edildi. Toplantıda İran, Irak ve Suriye'den katılımcıların yanı sıra **Taşnak** yöneticisi **Hagop Der Khatchadourian** da hazır bulundu. Türkiye'nin bölünmesi açısından **Kürt-Ermeni işbirliğinin** temelleri atıldı.

Söz konusu görüşmeler, sözde Ermeni soykırımının **2015** teki **100. yılının** ABD'de etkin olarak anılmasına ilişkin Ermeni lobisinin faaliyetlerinin en üst noktaya çıktığı bir döneme denk düştü.

Taşnak Örgütü, ABD'de soykırımın tanınmasının zor olduğundan hareketle faaliyetlerini Türkiye'den tazminat ve toprak talepleri üzerine oluşturuyor.

Ermeni terör örgütü **ASALA** da, bir **Taşnak** organizasyonu olarak ortaya çıkmış ve birçok diplomatımızı öldürmüştü.

Daha sonra **ASALA** ile **PKK** arasında Türkiye'ye yönelik işbirliği olduğu da ortaya çıkmıştı. İşte, **BDP** ve **Demirtaş**'ın

başrolde olduğu o utanç fotoğrafları. Duvardaki haritada Türkiye'nin doğusu **Ermenistan** olarak gösteriliyor.

Fotoğraflarda **Garo Armenian**, **Mehmet Yüksel** (BDP Washington Temsilcisi), **Hagop Der Khatchadourian**, **Selahattin Demirtaş**, **Nazmi Gür**, **Ani Haroian**, **Aram Hamparian**, hep birlikte görülüyor.

Ermeni lobisi ile **BDP**'nin bu son buluşması "**TC**", "**Türk**" ve "**Atatürk**" kavramlarının Türkiye'de geri plana atılmaya çalışıldığı bir döneme rastlıyor.

Ortalıkta "**Kürdistan**" lafları dolanırken, Washington'da "**Kürtçü-PKK**" kesimler **Ermeni lobisi** ile masaya oturuyor.

Toplantının ayrıntıları ve bu fotoğraflar medyaya servis edilmedi, gizli tutuldu.

Bizim Kürtçüler, **Türkiye'nin altını oymak için Kürtçülük yoluyla çaba harcayan kesimler**, **şimdi Doğu Anadolu'yu Ermenistan olarak gösterenlerle aynı çizgide, aynı doğrultuda.**

Paylaşım yapılmış bile!

Doğu Ermenistan,

Güneydoğu Kürdistan!

Bizim Kürtçüler tarih

bilgisinden öylesine yoksun

ki, Ermenilerin Birinci Dünya

Savaşında sadece ordumuzu

arkadan vurmadığını, on

binlerce Kürt'ü de kestğini

unutmuşlar!

Ve "**Soykırımın (!) 100.**

yılına" çanak tutmaya

şimdiden başlamışlar!

Abartma / Yükleme / Çarpıtma

Başlık: Milli mesele
Gazete: Takvim
Tarih: 30.12.2013
Tür: Haber
Yazar: Mevlüt Yüksel

A Haber kanalında yayınlanan Yaz-Boz programına katılan İlham Gencer'in açıklamalarının aktarıldığı haberde Türkiye'de ünlü olan bazı şarkıların yabancı şarkılardan uyarılma olduğu bilgisi, "dış güçlerin şarkılarla Türkiye'yi bölmeye çalıştığı" iddiasıyla veriliyor. Gencer'in açıklamaları karşısında farklı bir görüş alınarak ya da açıklamalara eleştirel yaklaşarak denge sağlanmayan haber, bir gerçeğin çarpıtılması ve çeşitli komplo teorileriyle desteklenmesi sonucunda, bu haliyle özellikle de Yahudiler hakkında nefret söylemi üretilmesine hizmet ediyor, hatta koyu renkte alıntılanarak dikkat çektiği kısımlarla bu söylemi desteklemiş oluyor. Haberde, Gencer'in "Masonlar, Yahudiler, Siyonistler bu şarkılar yoluyla kültür erozyonu yaratmak istedi" ifadesine de yer verilirken bu gruplar hainlikle ilişkilendiriliyor.

MILLİ MESELE

Ünlü müzisyen İlham Gencer, müzikle yapılan kirli oyunları deşifre etti: 'Memleketim' şarkısı İsrail'in, 'Dağ başını duman almış' ise İsveç'in milli marşıdır

TÜRKİYE'nin ilk piyanist şantörlerinden biri olan İlham Gencer, ülkemizde dillerden düşmeyen ve mars haline gelen şarkılarla ilgili çarpıcı iddialarda bulundu. 87 yaşındaki müzisyen, dış güçlerin şarkılarla Türkiye'yi bölmeye çalıştığını iddia etti.

'SİLAHLA YAPILAMAZ'

Müzik tarihine geçen İlham Gencer, A Haber'de yayınlanan "Yaz-Boz" programında ezberbozdu. Ünlü müzisyen, Türk halkının yıllardır dilinden düşmediği şarkıları deşifre etti. Gencer, "Memleketim", "Hayat bayram olsa" ve "Sev kardeşim" gibi şarkıların, Yahudiler'in milli marş olduğunu açıkladı. "Dağ başını duman almış" şarkısının ise İsveç'in milli marş olduğunu belirtti

ve ekledi: Şarkılarla yapılan ihanet, silahla yapılmaz.

'KÜLTÜR EROZYONU'

Yıllarca memleketim şarkısı, kaynağı bilinmeden söylendi. Kıbrıs'ta binlerce kişi şehit olduktan sonra Türkiye'de "Gönlümü eğlerim, gerisi Allah kerim" denildi. Böyle bir şey kabul edilemez. Bu çok büyük bir ihanet şarkısı. Müzikle insanları kandırdılar. Masonlar, Yahudiler, siyonistler, bu şarkılar yoluyla kültür erozyonu yaratmak istedi."

2012 yılında vefat eden sanatçı Ayten Alpman, "Memleketim" şarkısıyla ünlenmişti.

Dağ başını duman almış

Dağ başını duman almış Gümüş dere durmaz akar Güneş ufuktan şimdi doğar Yürüyelim arkadaşlar...

Memleketim

Havasına suyu taşına toprağına, Bin can fedâ bir tek dostuma, Her köşesi cennetim ezilir yanar içim, Bir baskadır benim memleketim..

'Şarkılarla propaganda'

■ SANATÇI İlham Gencer, İsrail'in her ülkede insanları birbirine düşürmek amacıyla şarkılarla propaganda sistemi kurduğunu belirtti. Hollywood sinemasının da belli amaçlara hizmet ettiğini belirten Gencer, "Müzikle insanlar kandırılır. Onun için Türkiye'de yapılan ihtilaller hep şarkılarla olmuştur. Çocuğa bunları dayatarsan o çocuk hain olur" dedi.

İlham Gencer'in Yaz-Boz programında yaptığı açıklamalar gündeme damga vurdu.

a HBR
YAZ-BOZ
 Müzik Akademi
 Cumartesi
 23.30

Mevlüt YÜKSEL

DİĞER DEZAVANTAJLI GRUPLAR

Hedef aldığı gruplar bakımından (**kadın, lezbiyen, gey, biseksüel, trans, interseks / LGBTİ**) ilk bölüme dahil edilmeyen 21 içerik ve ilk bölümde yer alan, ancak içerikte hedeflenen diğer grup açısından incelenen dört yazı olmak üzere toplam 25 yazı bu bölümde söylem yönünden incelendi.

İncelenen yazılarda hâlâ “travesti” ifadesi kullanılıyor olsa da, bu ifadenin yanlış kullanımından dolayı tüm yazılar için LGBTİ kısaltmasını kullanmayı tercih ettik. Travesti denildiğinde aslında genellikle trans kişilerden bahsedilmektedir. Travestisizm, karşı cinsin kıyafetlerini giymeyi, karşı cins gibi davranmaktan hoşlanmayı içeren bir durumken trans kişiler, cinsiyet değişim ameliyatı geçirmiş olsalar da olmasalar da, kendilerini karşı cins kimliğiyle tanımlamaktadırlar.

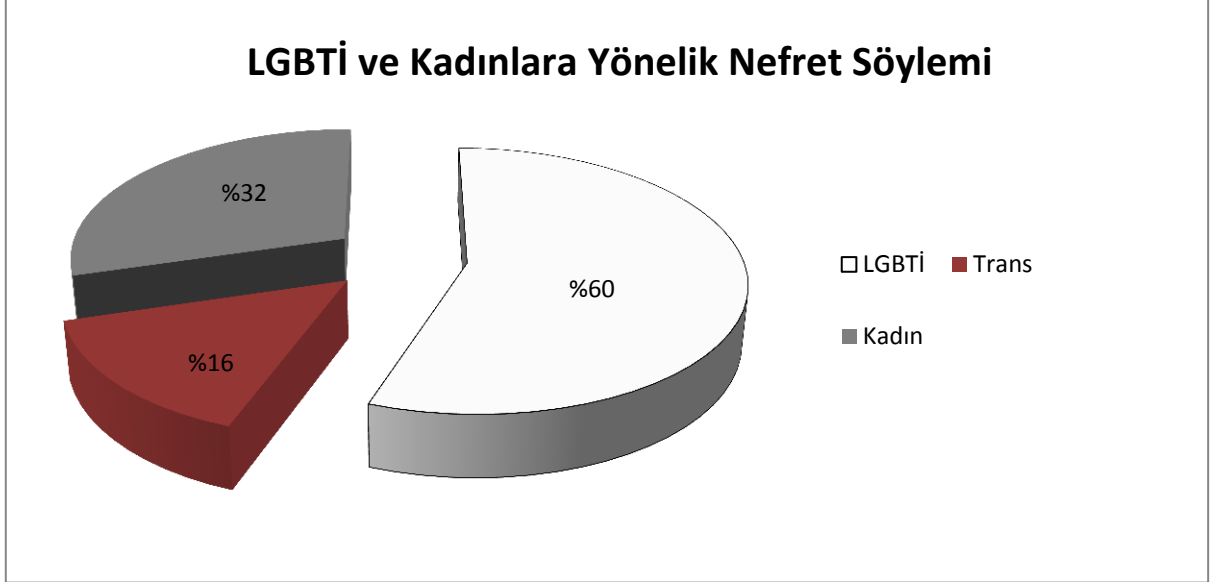
Tarih	Gazete	Tür	Yazar	Başlık	Hedef Grup	Nefret Kategorisi
2 Eyl 2013	Takvim	Haber	İsimsiz	Pembe bozgun	Kadın	Küfür / Hakaret / Aşağılama
4 Eyl 2013	Özgür Kocaeli	Haber	İsimsiz	Travesti avı	LGBTİ	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
7 Eyl 2013	Kayseri Gündem	Köşe Yazısı	Kasım Okut	Ahlaksızlık İnsan Haklı Olamaz! (1)	LGBTİ, Kadın	Küfür / Hakaret / Aşağılama
9 Eyl 2013	Ortadoğu	Özel Sayfa (Huzura Doğru)	İsimsiz	İnsanoğlu azdıkça BELALAR bulut gibi gelir	LGBTİ	Küfür / Hakaret / Aşağılama
10 Eyl 2013	Yeni Akit	Köşe Yazısı	Ali İhsan Karahasanoğlu	2020 Maccabi Olimpiyatları	LGBTİ	Küfür / Hakaret / Aşağılama
18 Eyl 2013	Karadeniz Postası	Cinsel Sağlık Köşesi	İsimsiz	ACABA EŞCİNSEL MİYİM?	LGBTİ, Kadın	Küfür / Hakaret / Aşağılama
18 Eyl 2013	Antalya Körfez	Köşe Yazısı (Konuk Yazar - Basın Dışı)	Mehmet Tosun	ANTALYA'DA ASAYİŞ BERKEMAL Mİ?	LGBTİ	Düşmanlık / Savaş Söylemi
23 Eyl 2013	Şok	Haber	İHA	Travesti fuhuştan yakayı ele verdi	LGBTİ	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
2 Eki 2013	Yeni Akit	Haber	Sinan Yavuzoğlu / Ankara	Nefret Platformu Siyonist'in maşası	LGBTİ	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
7 Eki 2013	Haberci Gazetesi	Köşe Yazısı	Fatih Gürbüz	Biraz eşcinsel olun!	LGBTİ	Küfür / Hakaret / Aşağılama

8 Eki 2013	Şok	Haber	İsimsiz	Azgın hemşireyi teneşir pakladı	Kadın	Küfür / Hakaret / Aşağılama
11 Eki 2013	Yeni Akit	Haber	Sinan Kaya / Ankara	CHP'den sapkın vekil talebi	LGBTİ	Küfür / Hakaret / Aşağılama
11 Eki 2013	Yeni Mesaj	Köşe Yazısı	Prof. Dr. Nurullah Çetin	Kur'an-ı Kerim nefret suçu mu işliyor-II	LGBTİ	Küfür / Hakaret / Aşağılama
15 Eki 2013	Milli Gazete	Köşe Yazısı	Mehmed Şevket Eygi	Şirret bir azınlığın seks kışkırtıcılığı	Kadın	Küfür / Hakaret / Aşağılama
20 Eki 2013	Yeni Akit	Haber	Haber Merkezi	CHP'nin derdi sapkınlara özgürlük/"CHP için sadece eşcinseller ve içkiciler özgür"	LGBTİ	Küfür / Hakaret / Aşağılama
25 Eki 2013	Kocaeli Bizim Yaka	Köşe Yazısı	Adnan Gümüşer	Anne sevgisi	Kadın	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
28 Eki 2013	Yeni Akit	Haber	Sinan Yavuzoğlu / İstanbul	Kokanalar sahaya indi	Kadın	Küfür / Hakaret / Aşağılama
6 Kas 2013	Haber Türk	Haber	Serhat Alaattinoğlu / AHT	Reddedilen travesti müşteriyi bıçakladı	LGBTİ	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
13 Kas 2013	Ortadoğu	Köşe Yazısı	Şükrü Alnıaçık	"Asakir-i Mağdure-i Muhammediye!.. "	LGBTİ	Düşmanlık / Savaş Söylemi
22 Kas 2013	Yeni Akit	Haber	Haber Merkezi	CHP gözünü sapkınlara dikti	LGBTİ	Küfür / Hakaret / Aşağılama
25 Kas 2013	Eskişehir Sakarya	Haber	İsimsiz	Travestilerden yeni yöntem	LGBTİ	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
4 Ara 2013	Milli Gazete	Haber	İsimsiz	Lut kavmi geri geliyor	LGBTİ	Küfür / Hakaret / Aşağılama
12 Ara 2013	Star Kitap	Haber	Sevinç Altuntaş	Roller karıştı ama fitri denge net	LGBTİ	Abartma / Yükleme / Çarpıtma
12 Ara 2013	Yeni Akit	Haber	Muhsin Bayraktar / Ankara	Anadolu'da 'sapkın' tehlikesi!	LGBTİ	Küfür / Hakaret / Aşağılama
16 Ara 2013	Milli Gazete	Köşe Yazısı	Mehmed Şevket Eygi	Camileri Kadınlarla Doldurmak	Kadın	Küfür / Hakaret / Aşağılama

“Diğer dezavantajlı gruplar” başlığı altında incelenen 25 içerikten 15’i (erkek ve kadın) eşcinsellere yönelik nefret söylemi içermekte. Söz konusu yazılarda “travesti” olarak geçen trans bireylere yönelik nefret söylemi dört içerikte mevcutken (toplam yazıların %16’sı, LGBTİ içerikli yazıların %21’i),

kadına yönelik nefret söylemi de, incelenen dönem ve yayınlar içinde **8 kez** gözlemlendi (toplam yazıların %32'si).

Grafik 14

Nefret söylemi içerdiği tespit edilen **25** içeriğin, **14**'ünü **haberler**, **9**'unu **köşe yazıları**, birini "Cinsel Sağlık Köşesi"ne gönderilen bir yazı, birini ise **Ortadoğu** gazetesinin "Huzura Doğru" başlıklı sayfasında yayımlanan bir yazı oluşturdu. Önceki dönemlerde olduğu gibi bu dönemde de, ulusal, etnik ve dini kimliklere yönelik nefret söylemi üreten yazılarda köşe yazısı sayısının daha fazla olduğu düşünülürse **LGBTİ bireylere ve kadına yönelik nefret söyleminin haber diline daha kolaylıkla sızdığı söylenebilir**. Yazılarda, eşcinsellik için kullanılan sıfatlar yine değişiklik göstermedi ve **eşcinsellik** genellikle "**sapıklık**", "**sapkınlık**" gibi ifadelerle tanımlandı.

Kadına yönelik nefret söylemi içeren örnekler, kadınların **fiziksel özellikleri** üzerinden ama çoklukla da bizzat **varlıkları** üzerinden şekillendi. Önceki dönemlere kıyasla bu dönemde kadın varlığının kendiliğinden kötü bir unsur olarak ele alındığı yazılara daha çok rastlandı. **Transların** haberde ele alınışıyla yine genellikle **suçla ilişkili** oldu.

İncelenen yazıların 7'si isimsiz, bir yazı haber ajansı imzasıyla, 2 yazı da "Haber Merkezi" imzasıyla yayımlandı. Yazıların %72'sinin imzalı ya da kaynak belirtilerek yayımlandığı görüldü. **Yeni Akit** gazetesi 7 yazıyla bir kez daha **LGBTİ'ler ve kadınlar hakkında en çok nefret söylemi üreten** yayın oldu. **Şok** gazetesi, **Star** gazetesi, **Takvim** ve **Haber Türk** de, toplamda beş yayımla ana akım medyada LGBTİ'lere yönelik nefret söylemini dolaşıma soktu. Yerel basında 7 içerikte nefret söylemine rastlanırken 18 yazı ulusal basında yayımlandı.

LGBTİ'lere yönelik nefret söylemi, bu dönemde özellikle de **Yeni Akit** gazetesi tarafından CHP'yi itibarsızlaştırmak için bir araç olarak kullanıldı. "CHP'den sapkın vekil talebi" (11 Ekim), "CHP'nin derdi sapkınlara özgürlük" / "CHP için sadece eşcinseller ve içkiciler özgür" (20 Ekim), "CHP gözünü sapkınlara dikti" (22 Kasım) başlıklı haberlerde CHP'nin LGBTİ derneklere veya LGBTİ temsilcilerinin Meclis'te CHP'ye yaptığı ziyaretler üzerinden partiyi itibarsızlaştırmak amacıyla LGBTİ'ler hakkında nefret söylemi üretildi.

KATEGORİLERDEN ÖRNEKLER

Abartma / Yükleme / Çarpıtma

Başlık: Anne sevgisi

Gazete: Kocaeli Bizim Yaka

Tarih: 25.10.2013

Tür: Köşe Yazısı

Yazar: Adnan Gümüşer

Adnan Gümüşer, Gölcük'te, bayram tatili boyunca bebeğini evde tek başına bırakan bir kadından ve bunun neticesinde ölen bebekten bahsettiği yazısında kadınların, kendilerine sözüm ona modern kadının özellikleri olan "çalışmayı, kimseye muhtaç olmamayı" hedeflediklerini ve bundan dolayı da iyi nesiller yetiştiremediklerini ifade ediyor. "Çalışan bayanlar hiç zora gelmiyor. Ekonomik özgürlüğüm var deyip her şeyi göze alabiliyor. (...) Anlaşıyor ki artık aileler iyi çocuk yetiştirmeli, kızlar kariyer için değil iyi nesil yetiştirmek için uğraşmalı" diyen yazar çocuk yetiştirmeyi sadece kadına ait bir görev olarak görmenin yanında çalışmayı, kadının ekonomik özgürlüğüne kavuşmasını bunun önündeki en büyük engel olarak yansıtıyor. Yazıya temel olan haberle ilgili kişiyi ise, gerek yazarın kendisi gerekse sosyal medyadan kullandığı alıntılar tarafından hakarete uğruyor, aşağılanıyor.

Adnan GÜMÜŞER

Çözüm Masası

Anne sevgisi

Annelerin yerini hiçbir şey tutamaz. Annelerin sevgi ve şefkatinin değeri hiçbir şeyle ölçülemez. Annelerin evin direğidir. Annelerin evi çekip çevirir. Cennet onların ayakları altındadır. Yerleri asla doldurulamaz.

Ama ne anneler varmış. Gölcükteki olayı bilmişsinizdir. Duymuşsunuzdur. Acı gerçekler. 9 günlük bayram tatili boyunca aç ve susuz kalan sabi. Hatay'da oturan ailesine giden anne. Dönüşte ölen çocuğu. Babasının aramadığı bahtsız yavru. Cenazesine sahip lenilemeyen sabi. Günahsız bir yavru. İki ay önce dünyaya getirdiği bebeğini evde bırakıp 9 günlük tatile giderek ölümüne yol açtığı görülen sınıf öğretmeni 34 yaşındaki bir bayan. Bebeğini Gölcük Necati Çelik Devlet Hastanesi'nde doğurmuş.

Anne 9 günlük ayrılıktan sonra çözüm ona eve gelirken sabiyi hastaneye götürür. Acı gerçek ortaya çıkar. Sabi açlıktan susuzluktan ölmüş. Öldüğü anlaşılınca anne gözaltına alınır. Şu an alt soyuna karşı ihmal davranışıyla adam öldürmekten yargılanıyor. Peki, Bir çocuk 9 gün aç kalır mı? Bu süre içinde yaşadığı eziyet ne olacak? 9 gün aç ve susuz bırakılan bir çocuk hayatta kalır mı? Bu ne, insanlık öldü mü? Gariban sabinin hakkını kim savunacak? Ama anne aynı şekilde 9 gün aç bırakılsa kıyamet kopar.

Cahiliye döneminde diri diri toprağa gömülürdü kız çocukları. Aç bırakmakta bir nevi çocuğu diri diri öldürmektir, toprağa diri diri gömmektir. Evlenmeden çocuk doğurmanın ne kadar sakıncalı olduğu ortaya çıkıyor. Sosyolog olanlar ve bu alanda çalışanlar için tam bir malzeme. Çocuğun sesini duyan olmamış mı bu nasıl komşuluk. Nasıl dostluk. Ev alma komşu al derler. Evet diri diri çocuk gömülebiliyormuş diri diri yavrular ölümüne terk edilebiliyormuş onu öğrendik. Onu bildik. Ne uğruna peki;

1-ailem duymasın

2-çevrem duymasın

3-dostlarım duymasın

4-iş arkadaşlarım duymasın; adına çocuğu saklamıştır muhtemelen.

Şunu unutmamak lazım her kötülüğün arkasında mantıklı gözüken bir hesap vardır. Hırsızın bir bahanesi çulsuzun bir gerekçesi cebinin bir köşesinde daima yer alır. Muhtemelen çocuk birine emanet edilmiş ve bu emanet eden ilgilenmemiş olabilir. Olan olmuş neticeye bakmak lazım. Nasıl bir nesil yetiştiriyoruz. Allah'ım bu durum ne. Kızlarımıza doğumundan itibaren çözüm ona modern kadının hedeflerini gösteriyoruz. Onları sözde yeni bir hedefe yönlendiriyoruz. Kadın çalışacak, kariyer yapacak, maaş alacak, kimseye muhtaç olmayacak, ekonomik özgürlüğüne kavuşacak vs. vs. bundan sonra gelsin boşanmalar gitsin çocuk ölümleri ve sıkıntılar. Tinercilerin ka-

tillerin, bıçakçıların ailesine ve mazisine baktığınızda mutlaka babası ölmüş, annesi ölmüş veya boşanmış, ortada kalmış sevgi görmemiş sıcak ev ortamı bulamamış birilerinden çıkıyor. Tabi ki büyüyen bu çocuk evlenme çağına gelince çocuk yetiştirmeyi bilmiyor. Kızlar büyüyünce de evlenince de çocuğa bakamıyor, ahlak yoksunu oluyor temiz nesil yetiştirmiyor. Nesil artık zora gelmiyor. Sevilmeyen çocuk, büyüyünce de kendini sevdirmeye ihtiyacı duymuyor.

Olayla ilgili çıkan haberde bazı yorumlar dikkatimi çekti sizinle paylaşmak istedim. Bakan vatandaş ne diyor:

'9 gün tek başına evde bırakması resmen cinayet. Döndüğünde mama yedirmeye çalışmış!9 gün boyunca onun mamasını niye düşünmemiş. Kendisi 1 gün yemeden durabiliyor mu denesin bakayım.'

'Bu çocuğun babası çocuğunu merak etmedi mi? Ana ve Baba torunlarını sormadılar mı? Sormayanlar sorumlu olmayacaklar mı? İnançlı ve imanlı nesiller yetişmediği sürece ne yapsanız civata. Allah tan korkmaktan her şey beklenir.'

'Bütün memurlar Diyanet çalışanları gibi yüz kızartıcı suçlardan sorumlu olmalı. Bir öğretmen düşünün hem de sınıf öğretmeni, çocuklarımız günde 7 saat bunlara emanet ve yaptığı ahlaksızlığa mı bakarsın işlediği cinayete mi? Fuhuş, içki, kumar vs. zararlı tüm faaliyetler yüz kızartıcı suçlar kapsamında memurlara uygulanmalı. Bu aynı zamanda bir ahlak eğitimi olur.'

'Sabi alenen ölümüne terkedilmiş. Sınıf öğretmenliği yaptırılan birinin bunu bilmemesi imkânsız. Zaten anlaşılıyor ki kişi gayri meşru bir ilişki sonucu hastanelere kayıt yaptırmadan doğurmaya çalıştığı çocuğu alenen ölümüne terk etmiş. Kendi canı tatlı olduğundan kürtaja da cesaret edememiş; yavruyu sorunsuzca doğurmayı beklemiş. Sonra da bırakıp gitmiş. Sanırım bu haberi okuduğunda Başbakan 5218 sayılı Kanunu çıkardığı için çok pişman olmuştur. Ne de olsa kanun çıktı; AB 'ye de girdik! Allahtan cehennem var yaaa...'

'hem anne hem de öğretmen. Ne yani şimdi çocuklarımızı böyle öğretmenlere mi emanet ediyoruz. Pes doğrusu.'

'Kendi çocuğuna bunu yapan bir kadın ne anne olabilir ne de öğretmen. Tüm kelimeler bu canavara yakıştırmada az kalır'

'Bu geri zekâlı nasıl öğretmen olmuş. Çok yazık'

'Bir öğretmen bunu nasıl yapabilir inanamıyorum. 2 aylık bir bebeğe kıyılmaz.'

Yeni kanunlara göre bebeğin cesedi yakınları veya beyan etmesi halinde babası tarafından alınabilecek. Ayrıca defnedilmeden önce mutlaka nüfustan kimlik çıkarılacak. Bu gibi durumlarda baba hanesi boş bırakılabiliyor. Çalışan bayanlar hiç zora gelmiyor. Ekonomik özgürlüğüm var deyip her şeyi göze alabiliyor. Yeni boşanmış birinin şu sözü çok ilginç 'Keşke çalışan bayanla evlenmeseydim.' Anlaşılıyor ki artık aileler iyi çocuk yetiştirmeli, kızlar kariyer için değil iyi nesil yetiştirmek için uğraşmalı. Yoksa inanın nesil elden gidiyor.

Kalın sağlıcakla...

Abartma / Yükleme / Çarpıtma

Başlık: Reddedilen travesti müşteriyi bıçakladı

Gazete: Haber Türk

Tarih: 06.11.2013

Tür: Haber

Yazar: Serhat Alaattinoğlu / AHT

Gerek başlıkta gerekse haberin içinde kişinin trans kimliğinin vurgulanması ve “reddedilince çılgına döndü”, “satırla partnerini yaraladı” gibi ifadeler kullanılması, transların suçla ilişkilendirildiği genel algıya katkıda bulunuyor, trans kimliğine şiddet bağlantısı yüklemiş oluyor.

Reddedilen travesti müşteriyi bıçakladı

ŞİŞLİ’de barda tanıştığı ve kendisini Ukraynalı bir kadın olarak tanıtan travesti, cinsel ilişkide gerçek ortaya çıkıp reddedilince çılgına döndü. satırla partnerini yaraladı. Bir bara giden A.T. adlı travesti, burada karşılaştığı A.K.’ye kendisini Ukraynalı bir kadın olarak tanıttı. Alkol alıp sohbet eden ikili, gece yarısı para karşılığı cinsel ilişki için anlaşıp A.T.’nin evine gitti. Burada da alkol alan ikili yakınlaştı. Ancak A.K., A.T.’nin travesti olduğunu anladı. A.K., ilişkiye girmek istemediğini söyleyince kavga çıktı. “Sen ne Ukraynalısın ne de kadınsın, ben seninle birlikte olmam, beni kandırdın” dedi. A.T., “Benimle yatağa girdin, paramı vereceksin” diyerek mutfığa gidip bir satır ve bıçak alıp A.K.’ya saldırdı. Ağır yaralanan A.K. hastaneye kaldırılırken, Şişli Asayiş Büro ekipleri tarafından yakalanan A.T. tutuklandı. ■ Serhat ALAATTİNOĞLU / AHT

Küfür / Hakaret / Aşağılama

Başlık: Azgın hemşireyi tenesir pakladı

Gazete: Şok

Tarih: 08.10.2013

Tür: Haber

Yazar: İsimsiz

İki paragraflık kısa bir yazı için büyük bir başlığın kullanıldığı haberde bir erkek tarafından evinde bıçaklanarak öldüren bir kadından bahsediliyor; ancak haberin verilmiş biçimi kadının bu ölümü hak ettiği yönünde bir algı yaratmayı amaçlıyor. Haber boyunca kadının yaşına vurguyla yaş ayrımcılığı yapılırken (“yaşlı hemşire”, “yaşlı kadın”) dokuz cümleden oluşan haberin altı cümlesinde “geceyi geçirmek için”, “seks alemi”, “seks partisi”, “seks yaptı”, “ilişkiye girdi”, “yeniden sevişmek isteyen” gibi ifadelerle başlıkta ve spotta dile getirilen “azgın hemşire” algısı kuvvetlendiriliyor. Dolayısıyla onun hemen arkasından gelen “tenesir pakladı” ifadesiyle de kadının öldürülmesinin meşrulaştırılmasına zemin hazırlanıyor. Haberde, kadının açık ismi ve fotoğrafı da kullanılmakta.

AZGIN HEMŞİREYİ TENESİR PAKLADI

İngiltere’de birlikte olmak için kendisine erkek ararken, evsiz genci dairesine alan azgın hemşire. alemden sonra yine sevişmek isteyince canından oldu!..

İNGİLTERE’nin başkenti Londra’da ikamet eden yaşlı hemşire, geceyi geçirmek için, 20 yaşındaki evsiz bir genci, yalnız yaşadığı apartman dairesine aldı. Ancak 62 yaşındaki hemşirenin, seks alemi kanlı bitti. Yaşlı kadın, tam 28 bıçak darbesiyle öldürüldü.

Emekli hemşire, evsiz bir gençle yaptığı seks partisi sırasında korkunç bir şekilde öldürüldü. İki torun sahibi olan kadın, sokakta rastladığı evsiz gençle evinde seks yaptı. **Jack Huxley** (küçük resim) adındaki genci evine götürüp, porno izleten **Janis Dundas**, daha sonra onunla ilişkiye girdi. Seviştikten sonra uyumak isteyen genç ile yeni-

den sevişmek isteyen Dundas, reddedilince öfkeleni. Uyuşturucu ve votka etkisi altındaki çift tartıştı. Tartışma sırasında **Huxley**, mutfaktan aldığı bıçakla yaşlı kadını 28 yerinden bıçakladı.

Küfür / Hakaret / Aşağılama

Başlık: Anadolu'da 'sapkın' tehlikesi!

Gazete: Yeni Akit

Tarih: 12.12.2013

Tür: Haber

Yazar: Muhsin Bayraktar / Ankara

Kaos GL Derneği tarafından yıl içinde düzenlenen "Homofobiye karşı yerel buluşmalar" etkinlikleri ve buna bağlı çeşitli organizasyonlardan bahseden haber, adı geçen derneği "cinsi sapkınların çatı kuruluşu", "sapkın cinsel eğilim sahipleri ile fuhuş sektörünün temsilcilerinin sözcüsü" olarak tanımlayarak hem derneği hedef göstermiş hem de LGBTİ'lere hakaret etmiş oluyor. Haber boyunca da LGBTİ'lerden ve dernekten "sapık", "sapkın" gibi sıfatlarla bahsediliyor, eşcinselliğin hastalık olduğu düşüncesi dile getiriliyor. Eşcinsellikle ilgili, özellikle de Kaos GL Derneği'nin ele alındığı Yeni Akit gazetesindeki diğer haberlerde de olduğu gibi burada da derneğin faaliyetleri ayrıntılı bir şekilde verilmekte, nefret söylemiyse araya yerleştirilen sıfatlar, başlık ve ara başlıklarla gerçekleştirilmekte.

Anadolu'da 'sapkın' tehlikesi!

Toplumdaki olumsuz imajlarını düzeltebilmek için pek çok atraksiyon gerçekleştiren cinsi sapkınların çatı kuruluşu olan Kaos GL Demeği üyeleri Anadolu insanına eşcinselliği anlatıyor.

MUHSİN BAYRAKTAR / ANKARA

Sapkın cinsel eğilim sahipleri ile fuhuş sektörünün temsilcilerinin sözcüsü olan Kaos GL Demeği Türkiye'de ahlaksızlığı yaygınlaştırmak için faaliyetlerini artırdı. Çeşitli illerde çok sayıda etkinlik düzenleyen Kaos GL, son bir ay içerisinde binlerce kişiye geyli ve lezbiyenliği anlattı. Futbol turnuvası bile düzenleyen sapkınların amacı ise, eşcinselliği topluma normal bir durummuş gibi kabul ettirmek.

Eşcinselleri bir çatı altında toplayan Kaos GL, toplumdaki olumsuz imajlarını düzeltebilmek için pek çok atraksiyon gerçekleştirirken, derneğin son aylarda yaptığı etkinlikler dikkat çekti. Sapkınlar, "Homofobiye karşı yerel buluşmalar" etkinliği adı altında Anadolu illerindeki vatandaşlara eşcinselliği anlatıyorlar.

Dernek kasım ayı içerisinde Ankara, Bursa, Şanlıurfa, Trabzon, Gaziantep, Mersin, Adana, Antakya illerine giderek buralarda sapkın fikirlerini halka anlattı. Homofobi Karşıtı Program kapsamında Kars, Sinop, Sivas, Eskişehir, Diyarbakır, Batman, Tunceli, Sakarya, Kocaeli, Edirne, Nazilli, Muğla, Çanakkale, Samsun, Malatya, Antalya, Mardin, İzmir, Balıkesir, Hakkâri, Elazığ, Van, Giresun, Kayseri, Denizli, Isparta'da homofobi ve transfobi karşıtı bir araya gelecek.

DUYGU YÜKLÜ MESAJLARLA EŞCİNSELLİK!

Yapılan faaliyetlerde katılımcılara duygu yük-

lü mesajlar verilerek eşcinselliğin bir hastalık olmadığı algısı oluşturulmaya çalışıldı. Etkinliği Mersin ayağında bir trans kadın annesi sahneye çıkarılarak, eşcinselliğin normal bir olgu olduğu anlatıldı. Pınar Özer adlı anneye yaşadıkları anlatılarak, katılımcılar aşılatıldı. Gaziantep'teki programda ise çocukları lezbiyen, gey, biseksüel, trans olan ailelerin hikâyelerini anlatan "Benim çocuğum" adlı belgesel izletti. Kaos GL üyeleri etkinliği Gaziantep Üniversitesi'nde yapmak isterken, üniversite yönetimi programın içeriğini uygun bulmadığını söyleyerek izin vermedi. Bunun üzerine dernek faaliyetini ESP il binasında gerçekleştirdi. Bursa'da yapılan etkinlikte ise eşcinsellik öğretmenlere anlatıldı. Kaos GL üyeleri burada öğretmenlere "LGBT çocuklara çalışmanın terminolojisi" başlıklı bir atölye düzenledi. Kaos GL Demeği danışmanlarından Yasemin Şafak ise "LGBT Çocukları Okul ve Aile Kışkırtıcı Karşı Nasıl Korumal?" başlıklı oturumda öğretmenlere mesleki bilgi aktarımında bulundu.

EŞCİNSELLER TOP OYNADI

Kaos GL Demeği üyeleri yaptıkları işi toplu-

ma anlatabilmek için sosyal aktiviteler de yapmaya başladılar. Dernek, toplumun sapkınlarla yönelik tepkisini kırabilmek için Ankara, Denizli ve Kayseri'de futbol turnuvaları düzenledi. Kaos GL ve FARE (Avrupa'da Irkçılığa Karşı Futbol)'nin beraber düzenlediği turnuvada, eşcinseller ve destekçileri maç yaptılar. 5 Kasım'da Kayseri'de, 7 Kasım'da Denizli'de yapılan maçlarda genellikle İran'dan Türkiye'ye gelen ve sığınma talebinde bulunan LGBT sığınmacı ve mülteciler karşı karşıya geldiler. Farsça pankart ve dövizlerin açıldığı maçlarda "Ahmadinejad ma injaim - Ahmadinejad buradayız" sloganları atıldı. Eşcinsel hakem Halil İbrahim Dinçdağ'ın yönettiği maçlarda Farsça "eşcinsellerin kurtuluşu heteroseksüelleri de kurtaracaktır", "eşcinsellik seçim değildir ancak nefret seçimdir", "ne suç ne günah, herkes için futbol herkes için hayat", eşcinsel hakem seni seviyoruz" pankartları da yer aldı.

DPÜ, profesör ve doçent alacak

KÜTAHYA

Dumlupınar Üniversitesi (DPÜ) Rektörlüğü bünyesinde, 2 profesör, 12 doçent ve 5 yardımcı doçent istihdam edilecek.

Rektörlükten yapılan açıklamaya göre, Fen-Edebiyat Fakültesi Matematik Bölümü Cebir ve Sayılar Teorisi Ana Bilim Dalı ile Tıp Fakültesi Cerrahi Tıp Bilimleri Bölümü Genel Cerrahi Ana Bilim Dalı'na birer profesör alınacak.

Adayların, istenilen belgelerle 20 Aralık Cuma günü mesai bitimine kadar şahsen müracaat etmeleri gerekmektedir.

Başvuruyla ilgili ayrıntılı bilgiye, üniversitenin www.dpu.edu.tr adresinden ulaşılabilir.

Düşmanlık / Savaş Söylemi

Başlık: “Asakir-i Mağdure-i Muhammediye!..”

Gazete: Ortadoğu

Tarih: 13.11.2013

Tür: Köşe Yazısı

Yazar: Şükrü Alnıaçık

Yazısına bugünkü Türk ordusunun kökenlerini anlatarak başlayan Alnıaçık, ordunun İslami ve Türk kimliğine ve bu ordunun büyüklüğüne vurgu yapıyor. Böylesi bir orduyu istemeyenleri sıralayan yazar, “dönmeler, travestiler ve kripto Ermeniler”i de bu gruplar arasında sayıyor, kimi insanları “siyaset travestisi” olarak tanımlıyor. Bu istememe hali karşısında “biz” olarak adlandırdığı kişileri “Muhammed’in askeri” olarak tanımlıyor ve yazıda adı geçen grupların karşısında konumlandırarak şiddete dayalı bir düşmanlaştırma üretiyor.

“Asakir-i Mağdure-i Muhammediye!..”

BUGÜNKÜ modern Türk Ordusu, 1826'da II. Mahmut'un kurduğu “**Asakir-i Mansure-i Muhammediye**” dir. (Zafere layık Muhammedî ordu)

Devşirme veya Tımar vererek değil, vatani yükümlülük usulüyle asker toplayan bu ordu, zamanla bütün İslam Tarihinin en güçlü ordusu haline gelmiştir.

Ordu “**Muhammedi**” yani Müslümanlara mahsus olduğu için, vatan borcu ödeyen askerlere verilen “**Mehmetçik**” ismi de bu tarihten sonra kullanılmaya başlamıştır.

Bu ordudan önceki İslam orduları, sultanların maaşlı veya dirlikli ordularıydı. İslam Tarihinde cihangir halife ve hükümdarlar, Hz. Ömer, Muaviye, Gazneli Mahmut, Alparslan, Timur, Fatih, Kanuni... kalabalık ve güçlü ordular kurmuşlardır. Ancak bunların hiç biri “**kişiyeye özel**” bir iktidara hizmet etmenin ötesine geçememiştir.

Hz. Ömer'in Kudüs ve İrakeyn fatihi ordusu, 15 yıl sonra ikiye bölünmüş ve Siffin savaşında bu ordular, 110 gün boyunca Müslüman kanı dökmüşlerdir.

Şükrü
ALNIAÇIK

Muaviye'nin ordusunun kılıçlarına Ehl-i Beyt'in kanı bulaşmıştır.

Gazneli Mahmut'un Hindistan fatihi ordusu, 20 yıl sonra Dandanakan Ovasında epeyce Müslüman kanı dökerek Selçuklu Türkmenlerine mağlup olmuştur. Ordunun

milli bir rabitası olmadığı için 1012'nin megakenti Gazne, bugün artık bir harabeden ibarettir.

Timur'un Müslüman askerleri, Ankara Savaşı ve sonrasında Müslüman'a verdiği zararı, Çin'e ve Hint'e vermemiştir.

Osmanlı tarihinde ulufesini alamayınca ayaklanan Yeniçeriler veya savaştan kaçarak Celali isyanlarına katılan Tımarlı Sipahilerin İslam'a hizmeti, TSK kadar özverili değildir. Toprak ürün vermeyince veya Sultan bahşiş vermeyince bozulan bir ordu, İslam'ı temsil edemez.

Türk tarihinde, aynen Bedir Savaşındaki gibi, kişilere, hanedana, saltanata göre değişmeyen bir dava ordusu, ancak 20. Yüzyılda

meyen bir dava ordusu, ancak 20. Yüzyılda ortaya çıkabilmiştir. Öncekilerden de fazla olarak Müslüman Türk'ün canının, malının, ırzının ve namusunun teminatı olan bu ordu, hiç kimsenin şüphesi olmasın ki gelmiş geçmiş “**en güçlü**” İslam ordusudur.

ABD'nin psikolojik savaş disiplininin bir parçası olan “**Açık Toplum**” trendinin, Türk'ün ve İslam'ın gözbebeği olan bir kurumu, yok etmesine asla izin vermeyeceğiz. Herkes için sınırsız bir takva içinde uyanık olma zamanıdır. Takva sahibi Müslümanların, zafer sarhoşluğu içindeki sonradan görme demokrat görünümlü arabesk TV kanallarının, maksatlı asker-siyaset haberlerine aldanmayıp, TSK'yı göz bebeği gibi korumaları gerekiyor.

Bugün orduya ne yaparlarsa yapsınlar, vatan için ölüme koşabilme disiplininin adeta Türkî mistik ritüellerle yüreklere nakşedildiği askeri eğitim sistemi bozulmadıkça yeni gerçek mücahitlerin, “**Gazi**” Mustafa Kemal'lerin yetişmesi her zaman ihtimal dahilindedir. O yüzden de askeri okullar önemlidir.

Allah-u Teâlâ, düşman askerini ve teröristi Müslüman'ın bahçesinden, yatak odasından uzak tutan bu ordudan razıdır.

Bu milli namus kavgasında vatan için, bayrak için Allah için için toprağa düşen Müslümanlar şehittir. Madem ki ölen Mehmetçikler şehittir; öyleyse bu ordunun bir İslam ordusu olduğuna hiç kimse itiraz etmemelidir.

Böyle bir orduyu ABD istemiyor. AB, istemiyor. PKK istemiyor. Böyle bir orduyu AKP istemiyor. Vicdani retçiler, dönmeler, travestiler ve kripto Ermeniler istemiyor. Moda bu ya... SP ve BBP'nin liberal sağ milliyetçileri ve Hüda-par, Hak-par, “Şo-par” “Bu-par” da böyle bir orduyu istemiyor..

Biz ise her türlü harp karşısında ordumuzdan, Türk'ün namus-u harimine “**boğazkesen hisarı**” olmuş çelik iradesinden memnunuz. İçindeki darbeciyi ayıklar, onu başımızın üzerine koyarız.

Bizim evlatlarımızın ve torunlarımızın, ırzı, namusu ve insanlık onuru, sizin Rotschild'ınızın, Rockefeller'ınızın, Soros'unuzun kapital keyfinin mezesi olan “**ileri demokrasi**” masalından çok daha değerlidir.

Ey siyaset travestileri!.. Türk Silahlı Kuvvetlerinden elinizi çekin.

Salon Milliyetçisi değiliz biz. Muhammed'in askeriyiz, Mehmed'iz!..

Siz ABD ile elele verir onu gadre uğratarısınız... Her birimiz, birer “**Sultan Mahmut**” olur, “**Zafer**” parolasıyla yenisini kurarız!..

“**Asakir-i Mağdure-i Muhammediye**” ye izin vermeyiz..

Düşmanlık / Savaş Söylemi

Başlık: Antalya’da asayiş berkemal mi?

Gazete: Antalya Körfez

Tarih: 18.09.2013

Tür: Köşe Yazısı

Yazar: Mehmet Tosun

Antalya Kışla mahallesindeki travestilerin varlığından rahatsız olan yazar transların varlığını “bu çirkin görüntüler” diye tanımlarken onlara bağlı olarak söz konusu yerin “uyuşturucu, şiddet, fuhuş, gürültü sarmalında bir mahalle” haline geldiğini ifade ediyor ve trans kimliğini suçla ilişkilendirmiş oluyor. Tosun’un yazısının son paragrafı ise ilk bölümdeki örnekler arasında bulunan “Suriyeliler bu fedakârlıkları hak ediyor mu?” başlıklı yazıda olduğu gibi üstü kapalı bir şiddet tehdidi içermekte: “Kısa bir zaman içerisinde Kışla civarında yaralama veya ölümle sonuçlanacak bir olay duyarsanız şaşırmayın, çok iyi biliyorum ki ya geceleri gelenler, ya da çıldıran bir mahalle sakini bu suçlu işleyecek.”

“Suçlarla mücadeleyi nasıl başardın?” sorusuna New York Belediye Başkanı Guilianini’nin cevabı:

“Metruk bir bina düşünün. Binanın camlarından biri bile kırık olsa, o camı hemen tamir ettirmesiniz, çok kısa sürede, oradan geçen herkes bir taş atıp, binanın tüm camlarını kırar. Ben ilk cam kırıldığında hemen tamir ettirdim.

Bir elektrik direğinin dibine ya da bir binanın köşesine, biri, bir torba çöp bıraksın. O çöpü hemen oradan kaldırmazsanız, her geçen, çöpünü oraya bırakır ve çok kısa bir sürede dağlar gibi çöp birikir. Ben ilk konan çöp torbasını kaldırtım.”

Bir sokağın suç bölgesine dönüşme süreci önce tek bir pencere camının

kırılmasıyla başlıyor. Çevreden tepki gelmez ve cam hemen tamir edilmezse, oradan geçenler o bölgede düzeni sağlayan bir otorite olmadığını düşünüyor, diğer camları da kırıyor. Ardından daha büyük suçlar geliyor.”

ANTALYADA ASAYİŞ MAALESEF YETERLİ DEĞİL

Bazı gazeteci arkadaşlarla beraber zaman zaman fuhuş, asayiş ve gürültü sorununa değinen yazılar yazıyoruz köşelerimizde.

Bilhassa Kışla mahallesinde iki tane travesti ile başlayan süreç bugün itibarıyla belki de yirmi otuz travestinin yerleştiği ve geceleri sokakları işgal ettiği bir hale dönüştü.

Bu konuda en çok yazı yazan biri olarak süreci çok iyi biliyor ve takip ediyorum.

Emniyet güçlerinin bir planı vardı travestileri ana arterlerden kovalayıp, ara sokaklara göndermek.

Böylece ana arterlerden, büyük caddelelerden geçen omzu rütbeli yetkililer, anlı şanlı siyasetçiler bu çirkin görüntüleri görmeyecekler Emniyet de “Antalya’da asayiş berkemal” diye kasım kasım kasılacaktı.

Ki kasılıyor bazen yaptığı açıklamalarla.

Bu konuda Antalya Emniyeti’ne ne kadar teşekkür etssek yeridir bunu bashediler.

Yani tembel gelinin pisliğini halının altına süpürmesi gibi bir olayı büyük bir başarı ile gerçekleştirdiler. Kocaman bir aferin onlara!!

Kışla mahallesi iki tane travestiyle başlayan süreçte, şu anda dikkat edin ve kulaklarınızı iyi açın, kimse üç maymunu oynamasın; uyuşturucu, şiddet, fuhuş ve gürültü sarmalında bir mahalle haline geldi.

Mahallede oturanlar geceleri emniyeti yani 155’i aradılar, şikayet ettiler, sonuç değişmedi.

Bir tane amirin aklına New York Belediye Başkanı gibi davranmak gelmedi. Çünkü o şekilde davranmak sorumluluk gerektiriyordu.

Kolay yolu seçtiler, şikâyetler çoğaldıkça biraz daha sık dolaştılar, şikâyetler azalınca gevşettiler.

Mahalleli kendi aralarında toplanıp geceleri sokak beklemeye başladı iki gün kadar, emniyet geldi ve bu iş kanunsuz girin evlerinize bu bizim işimiz dedi.

Halk tamam dedi yani güvendi emniyete, keşke güvenmeseydi mahallede suç oranı artarak büyüdü biz seyrettik, emniyet seyretti.

İktidar partisinin il başkanına yazdık

ve dedik ki: **“Bu olayı partinizin temsilcilerine iletin, mahalle halkı olarak sıkıntıdayız”** dedik, ses çıkmadı. Evinde travestiyi öldürdüler, yine travesti yüzünden gündüz herkesin gözü önünde silahla birbirlerini vurdular, her gece hır gür.

Motorlu kuryeler aracılığı ile uyuşturucu satıldığı herkesin dilinde.

Şimdi geceleri bu kentten ne kadar itti, kopuğu varsa artık Kışla mahallesinde, gece yansı yüksek sesli müzik dinliyoruz, motor yarışlarına şahit oluyoruz.

Çocuklar ana avrat küfürleri öğrendi bu itlerin birbirleriyle kavgalarında.

Yani New York Belediye Başkanı gibi davranmadı yetkililer, iki travestinin diğerlerini çekeceğini ve onlarla birlikte kentten suç işlemeye müsait insanlarının da o mahalleye

üşüşeceğini hesaplamadılar. Kaçabilen kaçıyor mahalleden satıyor evini bir başka semte gidiyor.

Kaçamayanlar ise sinir stres bir vaziyette bir yerlere rahmet okuyor.

Kısa bir zaman içerisinde Kışla civarında yaralama veya ölümle sonuçlanacak bir olay duyarsanız şaşırmayın, çok iyi biliyorum ki ya geceleri gelenler, ya da çıldıran bir mahalle sakini bu suçlu işleyecek.

Bitmedi devam edeceğiz.

2. BÖLÜM

YAZILI BASINDA AYRIMCI SÖYLEM

**ALEVİLER DOSYASI:
OLUMSUZ HABER YOK, AYRIMCILIK VAR**

NİL MUTLUER

YAZILI BASINDA AYRIMCI SÖYLEM

Aleviler Dosyası: Olumsuz Haber Yok, Ayrımcılık Var

1. Tarihsel Bağlam

Aleviler hakkında yazılı basındaki ayrımcı söylemi analiz etmek, ancak siyasal, sosyolojik kırılmaları ve güç dengelerini düşünmekle mümkün. Zira Hrant Dink Vakfı'nın 2009 yılından bu yana hazırladığı ve her dört ayda bir yayımladığı nefret söylemi raporlarının da gösterdiği gibi yazılı basında Alevilere yönelik nefret söylemine nadiren rastlanıyor. Ancak bu, Alevilere ayrımcılık yapılmadığı anlamına gelmiyor.

XVI. yüzyıldan bu yana, egemen siyasal aktörlerin Sünni İslam etrafında şekillenen merkezileştirme politikaları, Aleviliğin ayrı bir İslam anlayışı olduğunu yok saydı. Oysa Aleviler için Alevilik, bir inanış olduğu kadar adalet ve sosyal düzeni sağlayan bir sistem. Aleviler Osmanlı sonrası Cumhuriyet'in kuruluşuyla tebaadan yurttaş konumuna geçmiş olsalar da, dergâh, ocak ve dedelik kurumlarının 1925 tarihli Tekke ve Zaviyeler Kanunu'yla kaldırılması, Aleviliğin sürdürülebilmesine hayli zarar verdi. Ayrıca Alevilik, Sünni İslam çerçevesinde şekillenen yurttaşlık anlayışıyla ilişkilendirildiğinden, Alevilerin yaşadığı sıkıntılar ve ayrımcılıklar da yok sayıldı. Bu yok sayma, Alevilerin gündelik hayattan eğitime, üniversiteden devlet bürokrasisine ve iş hayatına birçok alanda uğradıkları sistematik ayrımcılığın da ifşa edilmesini zorlaştırdı. Üstelik Aleviler, Osmanlı'dan bugüne iktidarlarca yaratılan siyasal ve toplumsal pek çok kırılmada bahane olarak gösterildiler. Maraş (1978), Çorum (1980), Sivas (1993), Gazi (1995) gibi ağırlıklı olarak Alevi yurttaşların hayatlarını kaybettiği ve Alevilerin yoğun yaşadığı mahallelerde katliamlara yol açan devlet bağlantılı olayların hukuki süreçleri adil bir şekilde sonlanmadı. Öte yandan, bir yanda eşit sayılan yurttaş oldukları söylemi, diğer yanda bu eşitlik içerisinde asimile edilen inanç, sosyolojik yapı ve tesis edilemeyen adalet, Alevi aktörlerin egemen iktidarla çeşitli şekillerde ilişki kurmasına neden oldu. Bazıları inanç olarak Aleviliğin, sosyolojik kategori olarak da Alevilerin varlığını ve yüzyıllardır uğradıkları ayrımcılığı, egemen siyaseti referans alıp onunla ilişkilendirerek anlatma yoluna gitti; bazılarıysa bunu egemen iktidarı açıkça eleştirerek yapmayı seçti.

Bugün, Alevi sivil toplum kuruluşları ve fikir önderleri, egemen siyasetle yakınlaşma ve onu eleştirme yelpazesi arasında çeşitlilik halindedir. Bu çeşitlilik Türkiye siyasetindeki ilişkiler ağı hakkında da bilgi veriyor. Alevilerle kurulan ilişkide hangi siyasal ve toplumsal aktörün hangi Alevi aktörle ne şekilde ilişkilendiği, hangisini yok sayıp görmediği Alevilerin egemen siyasetle nasıl ilişkilendiğini de anlatıyor. Bu bağlamda, bugün yazılı medyada Alevilere yönelik ayrımcı söylem analizi, hangi gazetenin hangi Alevi aktörü nasıl yansıttığı ve/veya hangilerini yok saydığının tespiti yoluyla yapılabilir. Bu, aynı zamanda, o gazetenin Türkiye'deki diğer siyasal aktörlerle olan ilişkisi hakkında da fikir verir.

2. Amaç

Türkiye'nin iç ve dış politikasındaki gelişmeler, yaklaşık beş yıldır Alevilerin gündemde daha yoğun yer almasına neden oldu. Hükümetin 2009-2011 yılları arasında gerçekleştirdiği "Alevi Açılımı" kapsamındaki çalıştaylar, Suriye rejimi ile yaşanan gerginlikte siyasal iktidarın mezhebi sık sık referans

olarak göstermesi, Gezi olaylarında hayatını kaybeden gençlerin cenazeleri cemevlerinden kalktıkça Alevilerin görünür olması, İstanbul Boğazı'na yapılacak üçüncü köprünün adının, 1514 Çaldıran Savaşı'yla 40.000 Alevinin katlinden sorumlu tutulan Yavuz Sultan Selim olacağına açıklanması, Gülen Cemaati ve Cem Vakfı'nın ortak cami-cemevi projesi gündemin üst sıralarında yer alan ve akla gelen başlıca olaylardan.

Bu çalışmanın amacı, tarihte ve bugün siyasi ve toplumsal yarılmaların kilit noktalarından birinde duran Aleviler hakkında 1 Eylül-31 Aralık 2013 tarihleri arasında yazılı basında üretilen dilin ayrımcı olup olmadığını, hangi mekanizmalarla belleklerdeki ayrımcılıklara referans verildiğini, siyasi ve toplumsal kutuplaşmalar yoluyla ayrımcı dilin nasıl yeniden üretildiğini anlayabilmektir.

3. Yöntem

Medyada Aleviler hakkında üretilen ayrımcılık, bu raporda "söylem analizi ile desteklenen içerik analizi" yöntemi ile ele alınmıştır. İçerik analizinde, sadece Alevi kelimesi değil, özellikle ele alınan dönemde meseleyle ilgili olabilecek kelime ve kavramların listesi çıkartılarak gazetelerde bu kelime ve kavramların nasıl ele alındığı analiz edilmiştir. Bu kelimeler alfabetik sırayla: Alevi, Alevilik, Ali (Hz.), Antakya, Arap Alevi, asimilasyon, Atatürkçü, Bektaşî, cami, Cem Vakfı, cemevi, darbe, dede, Ergenekon, eylem, Gülen Cemaati, Hatay, Hızır, Kemalist, Kızılbaş, Mamak, marjinal grup, Nusayri, Pir Sultan Abdal, provokatör, semah, siyasi, sol, Suriye, Sünni, Şii, terör, Tuzluca'yır olarak belirlenmiştir.

Gazetelerde Alevilerle ilgili yer alan haberlerin hepsi sayısal ve niteliksel verileriyle bilgisayar ortamında kategorize edilmiştir. Sayısal olarak haberlerin gazetenin hangi sayfasında, ne oranda ve şekilde yer aldığı, künyeleri ile (haberi yapanın/köşe yazarının ismi, yayımlanan gazete ismi, haber türü, yayımlanan sayfa, haberin başlığı, vb.) dokümente edilmiştir. Niteliksel olarak da, bu haberlerin Alevilere veya Alevilerle ilgili bir olaya/etkinliğe (ör: cami-cemevi projesi, vb.) nasıl yer verdiği belirlenmiştir. Bu noktada, söylem analizi de devreye girmiştir.

Gündelik hayatta, iş yaşamından eğitime Aleviler, kendilerine yönelik ayrımcılığın sonuçlarını hayatlarında ekonomik, sosyal ve siyasi olarak hissetseler de, özellikle 2000'ler sonrası AB'ye uyum ve demokratikleşme süreci etrafında kimlik merkezli şekillenen siyasi söylemler Alevilere yönelik doğrudan ayrımcı ifadelerin genelde anında eleştirilmesiyle sonuçlanmıştır. Hrant Dink Vakfı'nın 2009 yılından beri yürütmekte olduğu bu çalışma kapsamında gerçekleştirilen yazılı basın taramasının son iki yıllık dönemine baktığımızda Alevilere yönelik nefret söyleminin çok yoğun olmadığı görülebilir. Ancak, Türkiye'de en çok ayrımcılığa uğrayan gruplardan biri olan Alevilerin bu taramada belirgin şekilde öne çıkmaması, medyanın bu söylemi kullanmadığı anlamına gelmiyor. Aksine, Alevilere yönelik ayrımcılık egemen ve muhalif güç merkezlerince tarihsel bellek, semboller, sosyolojik dinamikler ve siyasi aktörlerin birbiriyle ilişkilmesi üzerinden sürekli tekrarlanıyor. Bu üretim sırasında da Alevilere ayrımcılık yaşatan, asimilasyon hissi veren bilgiler norm olarak gündelik hayata yerleşiyor. Kısaca, Alevilere yönelik ayrımcılık örtük şekilde normalleşip içselleşerek sürekli ve sistematik şekilde yeniden üretiliyor.

Dört Aylık Yazılı Basında Nefret Söylemi Raporlarında Alevilere Yönelik Nefret Söylemi Sayısı (2012-2013)	
Ocak – Nisan 2012	0
Mayıs – Ağustos 2012	1
Eylül – Aralık 2012	1
Ocak – Nisan 2013	2
Mayıs – Ağustos 2013	0
Eylül – Aralık 2013	2

Güç ilişkileri içerisinde farklı aktörlerin birbiriyle ilişkilendirirken ürettikleri söylemi ve bu söyleme medyanın nasıl yer verdiğini anlamak, aynı zamanda ayrımcılığın hangi zihniyet mekanizmalarıyla üretildiğini de anlamaya imkân veriyor. Bu nedenle elinizdeki çalışmada, Alevilerle ilgili geliştirilen ayrımcılığı anlamak için devletin, sivil ve siyasi aktörlerin Alevilerle ilgili olaylar etrafında şekillenen söylemleri, bu söylemlerde kullanılan tarihsel, sosyolojik, siyasi mesaj ve semboller ve bunların medyada nasıl yer aldığı analiz edilecek.

4. Kapsam

Alevilere yönelik ayrımcı söylem analizi için **1 Eylül – 31 Aralık 2013** tarihleri arasında medyada yer alan Alevilerle ilgili olay ve etkinlikler göz önünde bulundurularak, tarama tarihleri belirlenmiştir. Belirlenen olay ve tarihler aşağıdaki gibidir:

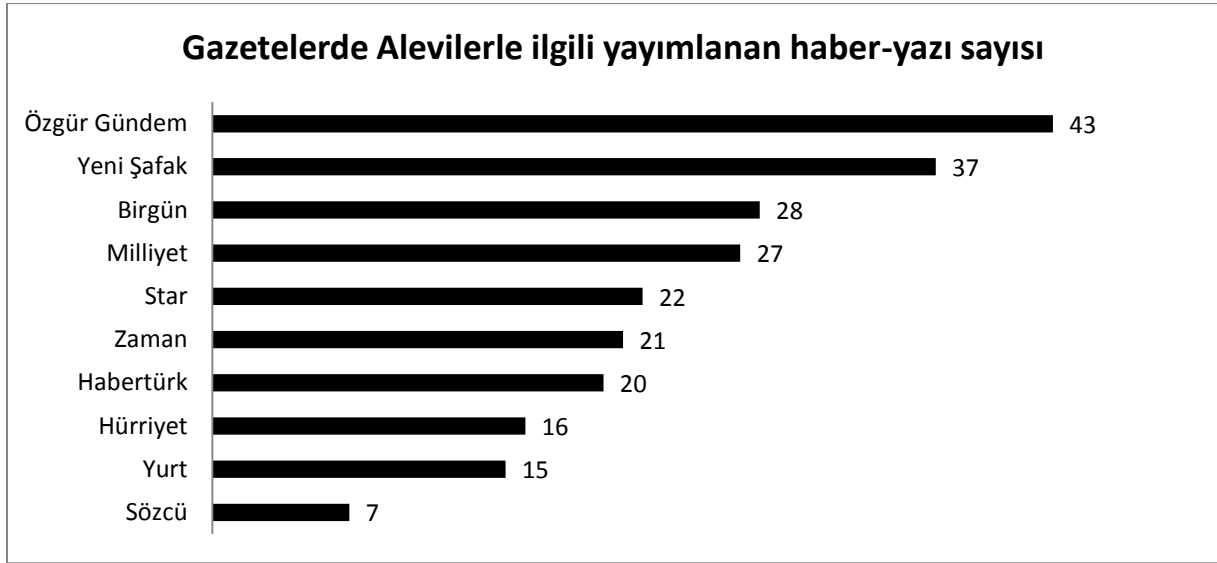
- **1-2 Eylül:** Cem Vakfı ve Gülen Cemaati ortak cami-cemevi projesinin duyurulması.
- **9-14 Eylül:** Bu projenin temel atma töreni ve Ankara-Tuzluca'yı'daki protestolar.
- **8-9 Ekim:** AK Parti Adıyaman milletvekili Mehmet Metiner'in, Ahmet Hakan'ın "Tarafsız Bölge" televizyon programında "cemevi terör örgütü yuvası" yorumunu takip eden günler.
- **14-20 Aralık:** Gülen Cemaati'ne yakın Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı'nın düzenlediği Alevi açılımı konulu Abant Platformu toplantısı.

Analiz için on gazetenin taranması kararlaştırılmıştır. Bu gazeteler *Birgün*, *Habertürk*, *Hürriyet*, *Milliyet*, *Özgür Gündem*, *Star*, *Sözcü*, *Yeni Şafak*, *Yurt* ve *Zaman*'dir. Gazeteler siyasi alanda farklı mecralara ulaşma özellikleri ve farklı temsiliyet kriterleri göz önünde bulundurularak belirlenmiştir.

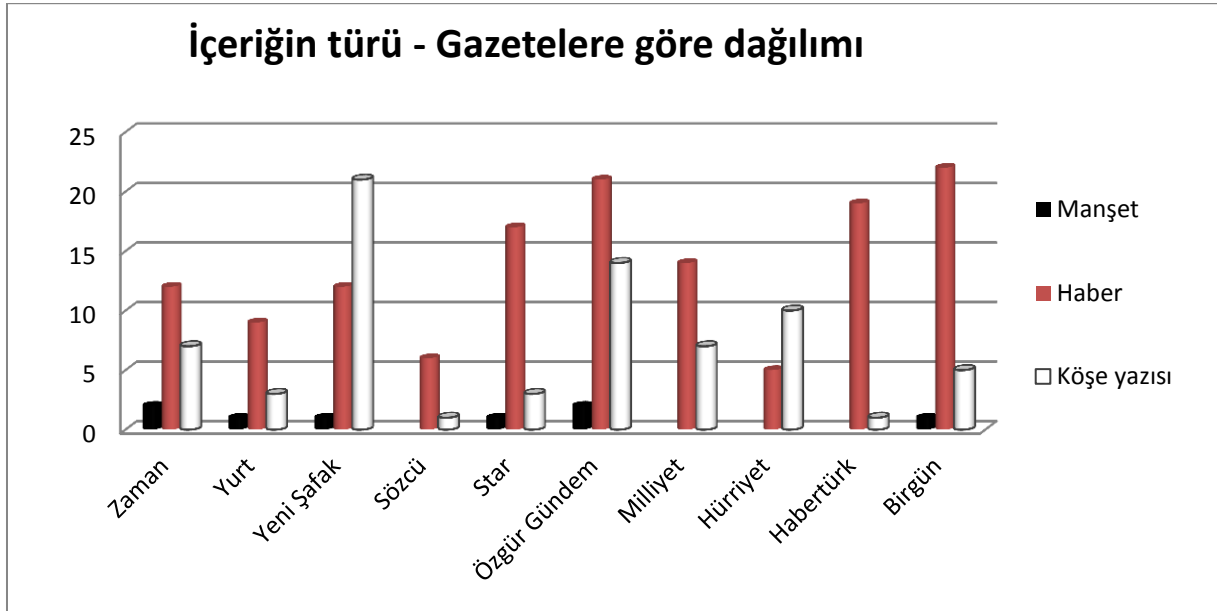
5. Genel Bulgular

Yukarıda açıklanan tarihler arasında taranan gazetelerde Alevilerle ilgili 236 haber ve köşe yazısı yer almıştır. Yayımlanan içerik sayılarının gazetelere göre dağılımı incelendiğinde 43 içerikle *Özgür Gündem* gazetesi Aleviler üzerine en çok haber-yazı yayımlayan gazete olurken, onu 37 içerikle *Yeni*

Şafak gazetesi takip etmiştir. *Sözcü* gazetesi ise yayımladığı 6 haber ve 1 köşe yazısı ile söz konusu dönemde Alevilerle ilgili en az içerik yayımlayan gazete olmuştur.

Yayımlanan içeriklerin türleri ise haber, köşe yazısı, manşet, fotoğraf altı haber, ilan haberi, yazı dizisi, röportaj ve yorum olarak kategorilendirilmiştir. Taramaya dâhil edilen içeriklerin %57.8'inin haber, %30.6'sının ise köşe yazısı olduğu görülmüştür. Alevilerle ilgili haberler ele alınan tarihlere 8 kez manşete taşınmıştır. Fotoğraf altı haber, ilan haberi, yazı dizisi, röportaj ve yorumlar ise yayımlanan içeriklerin %8'ini oluşturmaktadır. İçerik türlerinin gazetelere göre dağılımı aşağıdaki grafikte yer almaktadır:

6. Konu Bazlı Tarama

Ayrımcılık analizi kapsamında, Alevileri doğrudan ilgilendiren cami-cemevi projesi, Tuzluca'yı eylemleri, Alevi açılımı konulu Abant Platformu toplantısı gibi olaylar ve Mehmet Metiner'in 'terör' ile

cemevini ilişkilendirdiği yorum çerçevesinde yürütülen gazete analizleri sırasında karşılaşılan diğer haber ve yazılar da analize dahil edildi.

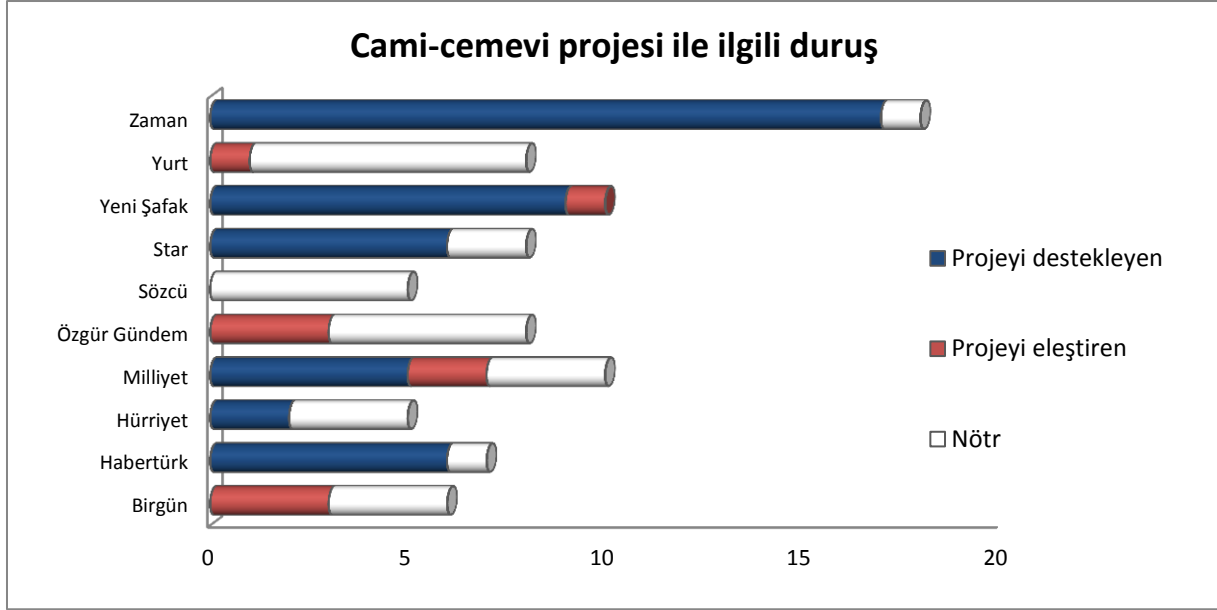
Cami-cemevi projesi ve Tuzluçayır eylemleriyle ilgili haber ve köşe yazılarının genelde birbiriyle ilişkilendirildiği gözlemlenmektedir. Alevi referansı olmasa da, örtük bir şekilde Gezi olayları sırasında hayatını kaybeden Ahmet Atakan'ın öldürülme nedeni ve cenazesine ilgili haberlerin ve Alevilerin ağırlıkta yaşadıkları mahallelerdeki eylem haberlerinin doğrudan, görsel mizanpaj veya tekrar eden mesajlarla ilişkilendirildiği, analiz sırasında fark edilen önemli noktalardandır. Bu doğrultuda, cami-cemevi projesi, Tuzluçayır ve diğer mahallelerdeki eylemler ve Ahmet Atakan haberleri ayrı başlıklar olarak değerlendirilmiştir. Ayrıca, gazetelerde Alevilerle ilgili öne çıkartılan diğer konular da ayrı bölümlerde analiz edilmiştir. Bunlar, sırasıyla, Hasan Fırat Gedik'in cenazesi sonrası mahallesindeki polis araması, Abant Platformu toplantısı, Suriyeli Aleviler, Sakine Cansız ve inanç, tarihsel gelişmeler ve siyasal ilişkiler üzerine olan haber ve yazılardır.

A. Cami-Cemevi Projesi

2013 Eylül başında Ankara'nın Mamak ilçesinin Tuzluçayır mahallesinde Gülen Cemaati, Cem Vakfı ve Hacı Bektaş Veli Kültür, Eğitim, Sağlık ve Araştırma Vakfı'nın ortak çalışması olarak inşaatına başlanan cami-cemevi projesi, siyasi aktörlerin Alevi meselesi etrafında ilişkilene biçimini göstermesi açısından oldukça anlamlı bir örnektir. Proje, "kardeşlik ve barış" projesi olarak sunulmuştur. Gazeteler konuya, "projeyi destekleyen", "projeyi eleştiren" ve "nötr-bilgilendirici" olmak üzere temel olarak üç ekseninde yer vermişler. Bu duruşların doğrudan ayrımcı olduğu söylenemez. Ancak, argümanlarını nasıl temellendirdikleri, genel olarak Alevilere veya Aleviler arasındaki siyasi aktörlere yönelik ayrımcılığın hangi mekanizmalarla nasıl üretildiğini ortaya koymaktadır. Bu doğrultuda projeyi destekleyen ve projeyi eleştiren haber ve köşe yazılarının yer aldığı gazeteler, geliştirdikleri argümanlar çerçevesinde incelenmişlerdir.

Cami-cemevi projesini destekleyen haber ve köşe yazısı yoğunluğu olan gazeteler sırasıyla *Yeni Şafak*, *Zaman*, *Star* ve *Habertürk*'tür. Cami-cemevi projesine eleştirel haber ve köşe yazılarının yer aldığı gazeteler ise yoğunluk sırasına göre *Özgür Gündem*, *Birgün*, *Yurt*'tur. Projeyi nötr bir şekilde sunduktan sonra konu hakkında farklı görüş belirten çeşitli aktörlere de ses veren *Milliyet* gazetesinin ise; konunun farklı boyutlarıyla ele alınmasına olanak tanıdığı söylenebilir. *Hürriyet*'in haberlerinde projenin nötr şekilde ele alındığı, köşe yazılarında ise görüş çeşitliliğine yer verildiğinden, projeye ilgili bir yönlendirme çabası olmadığı gözlemlenmektedir.

Projeyi destekleyen ve eleştiren haber ve köşe yazılarının dağılımı şöyle:

i. Projeyi destekleyen

Projeyi destekleyen haber ve yazılar temellendirdikleri argümanlar açısından farklılaşıyor. Bu argümanlar, “kardeşlik ve barış projesi”, “asimilasyon değil, eşitlik tanıma fırsatı” mesajlarıyla destekleniyor. Aşağıda bu temaları işleyen gazete metinlerine ilişkin detaylara yer verilecektir.

“Kardeşlik ve barış projesi” mesajı

Cami-cemevi projesinin Gülen Cemaati ve Cem Vakfı tarafından öne çıkarılan mesajı “kardeşlik ve barış projesi”dir. *Zaman*, *Yeni Şafak* ve *Star* gazeteleri haberlerinde bu temayı olduğu gibi yansıtarak öne çıkarmaktadırlar. *Habertürk* “kardeşlik” mesajıyla haberi sunmuş olsa da, bu mesajın sadece *Zaman*, *Yeni Şafak* ve *Star*’da tekrar eden şekilde yer verildiği, bununla da kamusal algıda mesajın pekişmesinin sağlanacağı söylenebilir.

Projenin ana aktörlerinden birinin Gülen Cemaati olduğu düşünüldüğünde, konuyla ilgili haber ve yazıların *Zaman*’da nasıl yer aldığı, siyaseten aktörlerin de proje etrafında nasıl konumlandırıldığına işaret ediyor. *Zaman* gazetesi projeyi 2 Eylül 2013’te Hacı Bektaş Veli Kültür, Eğitim, Sağlık Ve Araştırma Vakfı Başkanı Kemal Kaya ve Cem Vakfı Ankara Şubesi Başkanı Şahin Akıncı’nın görüşlerine yer vererek duyurmuştur. Haberde, Kaya’nın projeye ilgili “Sünni ve Alevi birlikteliğine katkı sağlayarak” “birbirlerini tanımalarına ve önyargılarından kurtulmalarına” sebep olacak ve aynı zamanda, “Ortadoğu’daki mezhep çatışmalarının Türkiye’ye sıçramasını da engelleyecek” görüşleri öne çıkartılmaktadır. Aynı haberde, projeyi protesto edenler de Cem Vakfı Ankara il Başkanı Akıncı’nın “Gezi Parkı olayları sonrasındaki kötü niyetli grupların Alevi-Sünni çatışması çıkarmak istedikleri” şeklindeki yorumuyla eleştirilmektedir. Böylece, bir haber içerisinde iki Alevi kurumunun görüşleri sunulurken, eleştirel Alevi kurumlarının görüşlerine yer verilmemekte, protestolar da “provokatörlerin” işi olarak tanımlanmaktadır. Bu, ötekileştirme öğeleri taşıyan ayrımcılık içeren bir yaklaşımdır.

Projenin temel atma töreni *Zaman* gazetesinde, 9 Eylül 2014 tarihinde manşetten verilmiştir. Manşetteki bu haberde, törene katılan dönemin Alevi açılımlarından sorumlu Bakanı, bugünün

Çalışma Ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk Çelik ve Cem Vakfı Başkanı İzzettin Doğan'ın projeyi destekleyen görüşleri yer almıştır. Aynı haberde, temel atma törenini protesto edenler "marjinal grup" olarak adlandırılırken, bu gruba destek verenler arasında ana muhalefet partisi CHP milletvekillerinden Hüseyin Aygün'ün de olduğu belirtilmiştir. 10 Eylül 2013'te ilk sayfada yer alan cami-cemevi projesi haberinde ise Cem Vakfı Başkanı İzzettin Doğan'ın protestocuları "Alevi gençleri olmadığı, Alevilikten bihaber insanlar" olarak nitelmesi ve destek vermeyenlerin "marjinal kalacağı" yorumu öne çıkartılmıştır. Aynı haberde, yeniden Hüseyin Aygün ismine referans verilmiştir. CHP milletvekili Hüseyin Aygün, Alevi kimliğinin siyasetteki temsilcilerinden biri ve aynı zamanda TBMM'ye cemevi açılmasını talep eden ilk milletvekilidir. *Zaman*, aynı gün sayfa 5'te, aralarında CHP Başkan Yardımcısı Erdoğan Toprak, CHP Ardahan milletvekili Ensar Ögüt, CHP Sivas milletvekili Malik Ecder Özdemir'in projeyi destekleyen açıklamalarına da yer vermiştir. Anadolu Alevi Bektaşî Federasyonu Başkanı Cengiz Hortoğlu'nun "Eğer bu insanlar Aleviyse Alevilikte şiddet ve nefret yoktur. Alevi değilse Aleviler adına hareket etme hakları yoktur" açıklamasıyla da protestocuların ilgili merci ve yetkililerce Alevi olmadığı yorumu gazetede yer almıştır. Bu yaklaşımla, projeyi destekleyen Alevi aktörler tarafından dile getirilen Alevileri 'esas grup' ve 'marjinal, provokatör protestocular' olarak ikiye ayıran algının vurgulandığı söylenebilir (bkz. İbrahim Doğan, *Zaman*, 10.09.2013).

CHP MİLLETVEKİLİ TURGAY DEVELİ: Cami-cemevi kardeşlik projesi, karşı çıkanlar provokatör

BİLAL ÖGÜTCÜ ADANA

Ankara'da temeli atılan 'Cami-Cemevi Kültür Merkezi Projesi'ne CHP içinden gelen destek artıyor. CHP Adana Milletvekili Turgay Develi, projeye karşı çıkanların provokatörlükten başka bir şey yapmadığını söyledi. 'Kardeşlik projesi' olarak nitelendirdiği çalışmayı toplumda barışın temini adına çok önemli bulduğunu belirten Develi, "İnananların ibadetlerini aynı kompleks içerisinde kendilerine ayrılan yerlerde yapmasının kime ne zararı olabilir?" diye konuştu. **POLİTİKA 13**

Projenin temel atma töreni haberlerinin yanı sıra, hafta boyunca projeye destek veren AB Komisyonu Genişleme ve Komşuluk Siyaseti'nden sorumlu Stefan Füle'nin sözcüsü Peter Stano, AK Parti Genel Başkan Yardımcısı Numan Kurtulmuş ve CHP eski Başkanı Deniz Baykal'ın görüşleri de ilk sayfalardan haber olarak yer alıyor. Ayrıca, projeye karşı çıkanları "provokatör" olarak adlandıran CHP Adana milletvekili Turgay Develi'nin görüşü de ilk sayfada yer almıştır.

Arka arkaya iki gün yayımlanan projenin temel atma töreniyle ilgili *Zaman*'daki haberlerin içerik analizi yapıldığında Alevilerin, "projeyi destekleyen barış yanlıları" ve "projeyi istemeyen çatışmacı ötekiler", hatta "Alevi olduğundan şüpheli kişiler" olarak ikiye ayrılarak sunulduğu söylenebilir. Bu ayrıştırmada Aleviler arasında ayrımcılık yapıldığını söylemek yanlış bir iddia olmaz. Ayrıca Alevilerin desteklediği, oy verdiği parti olarak algılanan CHP'li milletvekilleri de kendi içlerinde yandaş ve öteki olarak konumlandırılmıştır. Projeye farklı şekillerde ilişkilenen aktörler karşılıklı kutuplaşma içerisinde konumlandırılırken, *Zaman* gazetesinde projeye eleştirel haber veya yazı yer almamıştır.

Yeni Şafak ve *Star*, projenin “kardeşlik ve barış” temasına yer veren diğer gazetelerdir. Gazetelerde, temel atma törenine katılan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk Çelik ve Cem Vakfı Başkanı İzzettin Doğan’ın barışın sembolü beyaz güvercinleri uçururken veya konuşma yaparken bir arada olan fotoğrafları yer almaktadır. Özellikle *Yeni Şafak*’ın projeye olan desteğini ilk sayfa ve manşetlerde öne çıkardığı gözlemlenmektedir. Bu gazetelerin hemen hepsinde, cami-cemevi projesi haberinin içerisinde bir alt başlık olarak Alevilerle ilişkilendirilebilecek kriminal haberler de yer almıştır. *Yeni Şafak* ve *Star*’da protestocular “provokatör” veya “marjinal grup” olarak sunulmuş ve bu değerlendirmeler özellikle *Zaman*’dakilerden farklı olarak *Yeni Şafak* ve *Star* gazetelerinde daha sert ve ötekileştirici şekilde yer bulmuştur. Projeyi eleştiren Alevi ve sivil, siyasi aktörlerin nedensel açıklamaları haber ve köşe yazılarında yer bulmamıştır. *Yeni Şafak* gazetesinin köşe yazarları arasında ise projeyi eleştirenler yer almıştır. Bu eleştiriler ve Tuzluca’yı protestolarındaki ayrımcı söylem aşağıda ilgili bölümlerde ele alınmaktadır.

“Asimilasyon Değil, Eşitlik Tanıma Fırsatı Projesi” mesajı

Yayın organlarının bazı haber ve köşe yazıları, projeyi desteklerken “eşitlik” kavramı veya “birbirini tanıma fırsatı” yaklaşımını vurgulamışlardır. Bu vurgu yapılırken bazı yazarlar, projeyi “asimilasyon” olarak değerlendirenlerin projeyi anlamadığını, zira “mezhep” olarak Alevilik yok edilmek istenilseydi bu gibi bir projeye kamusal görünürlük ve Sünnilerin yanında eşit konumlandırma yapılmayacağını ve bu projenin cemevinin ibadethane olması önündeki engellere cevap olduğunu ifade etmişlerdir. Hatta *Zaman* yazarlarından biri, bu görüşü açıklarken bir Alevi dedesine referans vererek projeyi destekleyenleri makbul Aleviler olarak konumlandırırken, diğerlerini şiddet yanlısı olarak konumlandırmaktadırlar (bkz. Şahin Alpay, *Zaman*, 12.9.2013). Bazılarıysa eleştirilerin Alevilere kamusal alanda yer açılmasını engellediğini, bunca yıldır asimile olmamış Alevilerin bugün nasıl asimile olabileceğini sormuştur (bkz. Abdullah Muradoğlu, *Yeni Şafak*, 10.9.2013; Özlem Albayrak, *Yeni Şafak*, 14.09.2013).

Alevileri ötekileştirmemek niyetiyle eşitlik ve birbirini tanıma çerçevesindeki bu Sünni ve Alevi ilişkilendirilmesi, iki inancın pratiklerini birbirine eş görme algısından kaynaklanmaktadır. Niyetinden farklı olarak bu gibi söylemler, Alevilerin bir kısmını eleştirdiği gibi ayrımcılık ve asimilasyon algısını yeniden üretmektedir. Bunun nasıl işlediği özetlenecek olursa, öncelikle Aleviler, Aleviliği bir mezhep olarak değil, bir İslam anlayışı olarak konumlandırmaktadır. Ayrıca cemevi şehirleşmeyle ortaya çıkmış ve bugün Alevilerin talebi olan ibadethane olsa da, Alevilik inancının var olmasını sağlayan en önemli sistem Ocak ve dedelik sistemidir. Bu sistem Osmanlı’da XVI. yüzyıldan itibaren merkezileştirme politikalarıyla zarar görmeye başlamışsa da en büyük darbeyi Cumhuriyet döneminde dergâhların kapatılması ve dedelik kurumunun anayasal düzeyde yasaklanmasıyla 1925’te görmüştür. Bugün Aleviler inanışlarını ötekileştirmelere ve yasaklara rağmen devam ettirseler de inanç sistemi büyük yara almış durumdadır. Halen, Alevi öğrenciler Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinden muaf tutulmadığı gibi, seçmeli derslerde Alevi öğrencileri Sünni İslam anlayışı ile şekillendirilmiş derslere yönlendirilmeye devam etmektedir. Hükümet yetkilileri din dersi kitaplarının içeriğine Aleviliğin eklendiğini vurgulasa da Alevi kurumlarının birçoğu bu içerikten memnun değiller ve en önemlisi, öğretmenlerin konuyu anlatırken yeniden ayrımcılık üretme ihtimalinden endişelidirler. Kısaca, Sünniler İmam Hatip mezunu hocayla cami kursunda Kuran-ı Kerim’i ve inançlarıyla ilgili bilgileri rahatça öğrenebilecekken, Alevilerin inançlarını devam ettirmeleri için sınırlı sayfalardaki bilgilerden öte, sözlü kültürle inançlarını yaşayarak öğrenecekleri mekanizmalara ihtiyaç duyduklarını

vurgulamaktadırlar. Projeye eleştirel yaklaşan Alevilerin asimilasyondan kastettikleri, Anadolu'da devam ettirilmeye çalışılan siyasi politikalar ve şehirleşmeyle zarar gören ve sürekli merkezi Sünni İslam referansı ile açıklanmaya çalışılan sistemleridir. Bu doğrultuda, projeyi "kardeşlik projesi" olarak adlandıranlar devlette ve toplumda Alevilerin tanınması algısını yaratmayı hedefleseler de, bazı Aleviler için bu hedef asimilasyon algısı yaratmaktadır.

Cami-cemevi projesinin her iki tarafın birbirini tanımaya vesile olacağı vurgusuyla daha nötr bir pozisyonda destekleyenler de mevcuttur. Örneğin, *Yeni Şafak* köşe yazarlarından Atilla Yayla projenin birbirini tanımaya vesile olacağına değinirken, esas meselenin siyasi politikalarla Alevilerin ibadethane gibi taleplerini karşılanacak siyasi adımların atılmasıyla gerçekleşebileceğini vurgulamaktadır. Diğer taraftan, *Star*'da, Fehmi Kuru 10 Eylül'de modern dünyada ibadethanelerin yan yana durabileceğine dikkat çekmiştir. Fehmi Kuru, 12 Eylül tarihli köşe yazısında ise Gezi olaylarından Tuzluca'yı olaylarına yaşananları anlamının önemi üzerinde durmaktadır. Son olarak, Ahmet Hakan ise *Hürriyet*'teki 9 Eylül tarihli köşe yazısında projenin niye eleştirildiğini anlamadığını sorgulasa da, ertesi gün bir okurdan gelen, projeyi "cemevinin, ancak cami ile birlikte iken meşru kabul edileceği algısının yaratılacağından desteklemediğini" açıklayan mesajını yayımlamıştır.

ii. Projeye Eleştirel Haber ve Yazılar

Cami-cemevi projesine eleştirel yaklaşan gazetelerin haber ve yazılarındaki görüşler farklı noktalarla temellendirilmiştir. Projenin asimilasyon amaçlı olduğu, sosyolojik ve siyasi nedenler, inanca aykırılık, argümanlar arasında yer almaktadır. Projeye, eleştirel haber ve köşe yazılarıyla yer veren gazetelerde iki yaklaşım açıkça görülmektedir: Projeyi eleştirirken yeni bir kutup yaratanlar ve projeyi eleştirirken aktörlere dengeli şekilde yer verenler.

Cami-cemevi projesine eleştirel yaklaşan haber ve köşe yazılarına en yoğun yer veren gazeteler sırasıyla *Özgür Gündem*, *Birgün*, *Yurt*'tur. *Özgür Gündem* ve *Birgün* projeyi eleştirirken asimilasyon vurgusuna değinmiş; *Yurt* gazetesi ise bu gibi bir vurgu olmaksızın eleştirel bir yaklaşım sergilemiştir. *Milliyet*'te ise projeye farklı yaklaşımlar dengeli bir şekilde dağılmaktadır. Projeyi eleştiren sivil ve siyasi aktörler *Özgür Gündem*, *Birgün*, *Yurt* ve *Milliyet*'in haber ve köşe yazılarında yer bulmuştur. Haber ve yazılarıyla *Yeni Şafak*'taki editöryal yaklaşım ağırlıkla projeyi destekler nitelikte olsa da, köşe yazıları arasında projeye eleştirel yaklaşanların da olduğu görülmüştür.

"Asimilasyon Projesi" mesajı

Özgür Gündem ve *Birgün* cami-cemevi projesini asimilasyon olarak değerlendiren görüşlere yer verirken, farklı muhalif Alevi aktörlerin yorumlarını da değerlendirmiştir. Örneğin *Özgür Gündem*, 9 Eylül'de "Alevilere hoşgörü gazi" sürmanşetiyle projeyi asimilasyon projesi olarak değerlendirerek protestoculara yönelik saldırıyı eleştirirken, Cem Vakfı Ankara Şubesi Gençlik Kolları'nın projeyi eleştirerek topluca istifa etmesine de değinmiştir. Gazetede nötr bir yaklaşımla yer alan haber ve köşe yazıları kadar, cami-cemevi projesini ele alırken kutuplaşmayı, şiddet ve hatta savaş söylemini besleyen ayrımcı yaklaşım da yer bulmuştur. 10 ve 14 Eylül'de cami-cemevi projesinin aktörlerinden İzzettin Doğan'ın tarihte Pir Sultan Abdal'ı öldüren Alevi Hızır Paşa'ya benzetildiğine yer veren gazete, aynı zamanda Doğan'ın Alevi adalet sistemindeki en büyük ceza olan "düşkünlük", yani Alevi topluluğundan dışlanma mertebesine indirildiğini de söylemektedir. Bu benzetmeler, haberlerde referans verilen aktörlerin Alevi toplumunu temsil gücüne vurgu yapmak amacıyla "halk" sözcüğü ile

kullanılmıştır. Bu kullanımda mesajın meşruiyetini güçlendirme vurgusu olduğu söylenebilir. Örneğin, yine *Özgür Gündem*'in 10 Eylül tarihli ilk sayfasında yer alan haberde bu vurgu görülmektedir: “Hızır Projesini’ kabul etmiyoruz diyen halk, Doğan’ı yol düşkünü ilan etti.”

Zaman, *Yeni Şafak* ve *Star*'da protestoculara yönelik yayımlanan içeriklerle, *Özgür Gündem*'de özellikle projeyi sahiplenen Alevi aktörlere yönelik yaklaşım birlikte değerlendirildiğinde; kutuplaştırıcı ve ayrımcı söylemin bahsedilen gazeteler tarafından aynı şekilde üretildiği gözlemlenmektedir. Cami-cemevi projesini protesto edenleri Alevi, Sünni olmayan, marjinal, barış karşıtı gören temsiliyet iddialı söyleme karşılık, projenin sahiplerini “düşkün” ilan eden, Hızır Paşa'ya benzetip Alevi kabul etmeyen söylem; kamusal alanda kutuplaşmış iki zihniyetin medyadaki söylemsel yansıması olarak ortaya çıkmaktadır.

Birgün gazetesinde cami-cemevi projesi, proje sahibi ve muhalif aktörlerin gözünden nötr bir şekilde yer alırken asimilasyon vurgulanmıştır. 9 Eylül'de manşete taşınan proje “asimilasyon hamlesi” olarak değerlendirilirken, protestoculara polis müdahalesi eleştirel ancak ötekileştirmeyen ve şiddet içermeyen bir dille aktarılmaktadır. Turan Eser'in 10 Eylül'deki köşe yazısında ise cami-cemevi projesi “asimilasyon merkezi” olarak değerlendirilmektedir. Turan, asimilasyon kelimesiyle projeye tepki gösteren Alevilerin belleklerindeki örnekleri sıralamaktadır. Bunu yaparken İzzettin Doğan ve Cem Vakfı'nın Alevileri etkisizleştirme, “soldan koparmak ve Sünni dairenin içerisine çekmek” hedefinde olduğunu ve bunun için Gülen Cemaati ile işbirliği yaptığını da iddia etmektedir. Bu eleştirisinin, *Özgür Gündem*'deki bazı haberlerin dilinden farklı olarak şiddet unsuru içermediği söylenebilir.

Diğer Eleştiriler

Editöryal çizgisinden farklı olarak *Yeni Şafak*'ın bazı köşe yazarlarının yazıları projeyi eleştiren niteliktedir. Bu eleştiriler siyasi, sosyolojik veya inanca dair analizlerle temellendirilmiştir. Örneğin, 11 Eylül'deki köşe yazısında Ali Bayramoğlu, Alevilerin protestolarına analitik bir şekilde yer vermekte, Alevilerin sesinin duyulmamasının da siyasi hata olacağına vurgu yapmaktadır. Aynı gün, Murat Aksoy köşe yazısında cami-cemevi projesinin Alevilerin sorunlarını çözmeye yeterli olmayacağını ve Alevilerin tepkilerinin şiddetle özdeşleştirilmesinin çözümün önüne geçtiğini ifade etmektedir.

Medyada az yer almış olsa da kamusal alanda Sünni kimliği ile bilinen bazı yazarlar da cami-cemevi projesini eleştirmiştir. 13 Eylül'de *Yeni Şafak*'ta yayımlanan köşe yazısında Hayrettin Karaman'a göre “Bir dinin iki mabedi olmaz”. Karaman yazısında, Alevilerin cemevinin ibadethane olarak kabul edilmesi talebinin zaman içinde şehirleşmeyle geliştiğine değinirken, bu talep karşılanmamışken cami ve cemevinin bir arada olmasının birleştiriciliğini sorgulamaktadır. Karaman'a göre Sünni ve Alevilerin ortak ibadet mekânı camiyken, Alevilerin gerekli ibadetler için “tekke, dergâh, cemevi, dernek evi” gibi mekânları kullanabileceklerine değinmiştir. Yukarıdaki bölümlerde de tartışıldığı gibi, *Yeni Şafak* editöryal olarak projeyi desteklemiş, hatta Aleviler arasında ayrımcı söylem ifadeleri kullanmış olsa da, köşe yazarlarının farklı argümanlarla temellendirdikleri proje eleştirilerine de yer vermiştir.

Yurt gazetesi 12 Eylül'de sahiplerince “kardeşlik” mesajıyla sunulan cami-cemevi projesini eleştirmek amacıyla “Kardeşliğin şartı eşitlik” başlığıyla 13. sayfadaki Hacı Bektaş Veli Dergâhı Postnişini Veliyettin Hürrem Ulusoy ile yapılan söyleşiyi sunmaktadır. Ulusoy'un söyleşi ise “Biz ibadet için camiye ihtiyaç duymayız” başlığı ve “cami ile cemevini birleştirmek yerine iki ibadethanenin birbirine

saygı ve yan yana yaşamasını sağlamak gerekir” alt başlığı ile sunulmuştur. Ayrıca, söyleşi içerisinde “kardeş kardeşi vurmaz” alt başlığı ile polis müdahalesi de eleştirilmiştir.

Son olarak, Milliyet’teki köşesinde Melih Aşık, projeyi eleştiren Alevi sivil toplum kuruluşlarının isimleriyle, açıklamalarının bir bölümüne yer vermiştir. Ancak, Alevi kurumlarının açıklamalarını “zehir zemberek bir açıklama” şeklinde sunması, bu örgütlerin şiddetle ilişkilendirilmesi yönünde bir algı yaratma ihtimaline yol açmaktadır.

B. Tuzluçayır Protestoları

Cami-cemevi projesine tepki olarak gelişen Tuzluçayır eylemleri gazetelerde proje ile ortak başlık altında ele alınmıştır. Protestoların Alevilere yönelik gündemdeki siyasi söylemleri etkileyen gücü, ayrımcı söylem analizinde ayrı bir başlık olarak ele alınmasına neden olmuştur. Tuzluçayır’ın yazılı medya tarafından ele alınış biçimi, eylemcilerin ne şekilde konumlandırıldığı, haber ve yazıların görsel ve sayfa düzeni içerisinde nasıl sunulduğu, Alevilere yönelik açık veya örtük ayrımcılığın nasıl üretildiğini açıklayabilir.

i. “Eylemler provokasyon amaçlı” mesajı

Cami-cemevi projesini destekleyen haber ve köşe yazılarının analiz edildiği bölümde, projeyi destekleyen yayıncıların *Zaman*, *Yeni Şafak* ve *Star*’ın Tuzluçayır’daki protestolardan bahsederken protestocularla ilgili “provokatör”, “kötü niyetli gruplar”, “barış karşıtları” “marjinal kesim” söylemlerini kullandıklarından bahsedilmiştir. Gazetelerin, protestocuları şiddet yandaşı kişiler olarak konumlandığı söylenebilir. Bu konumlandırma bazı haber ve köşe yazılarına yansırken ayrımcılığa, hatta nefrete varacak söylemlere de neden olmuştur.

Ötekileştirmenin en belirgin ve uç şekilde yapıldığı köşe yazılarından biri Mümtazer Türköne’nin *Zaman*’ın Yorum sayfasında 11 Eylül 2013’te yayımlanan “Marjinalleşen Parazitler” başlıklı yazısıdır. Türköne yazısında, cami-cemevi projesine Sünnilerden eleştiri gelmemesine değinirken, protestoları Doğu ve Güneydoğu’da yaşanan çatışmalara benzetmektedir. Bunu yaparken Kürt hareketinin temsilcilerinden PKK’yi “kan döken”, BDP’yi ise barıştan yana olarak konumlandırmıştır. Bu benzetmede, cami-cemevi projesini barış ve eşitlik isteyen tüm Sünni ve bazı Alevilerin projesi olarak tanımlarken, protestocuları “şiddet ve kanla var olan parazitler” olarak sunmaktadır. Bu noktada, projeyi eleştirenler PKK ile özdeşleştirilmektedir. Yazının, Sünniler ve Aleviler arasında hiyerarşiyi yeniden ürettiği; bunun yanı sıra örtük bir şekilde protestocuların Alevi kimliğine ve PKK ile somutlaştırılan terör vurgusuyla Kürtlerin PKK ile ilişkili olanlarına yönelik ayrımcı söylemi hatta nefret söylemini de ürettiği söylenebilir.

Mümtaz'er Türköne

Marjinalleşen parazitler

Cami-cemevi projesi, Alevîlerin "eşit haklar" talebini karşılayan dev gibi bir adım. Alevilik, dışlanmak veya yok sayılmak yerine, Sünnî inanç ile eşit statüde saygın bir mevkiye yerleştiriliyor. Birlikte, yan yana ve aynı avlu içinde. Yanında da aşevi. Selamlaşmak, konuşmak, birbirini tanımak ve duvarları yıkmak için ne kadar ideal bir vasat. İnançlar sembollerle yaşar. Aynı mekânda caminin ve cemevinin birlikte yer alması, sembollerin ötesine geçerek Alevî sorununun somut bir mekâna yansıyan çözümü demek. Bu projeye, Sünnî kesimden herhangi bir itirazın gelmemesi bile tek başına Türkiye'de kat ettiğimiz uzun mesafenin önemli işaretlerinden biri. Ama yine de karşı gelenler çıkıyor. Varlıklarını, Alevîliğe değil, Alevî sorununun çözümsüzlüğüne bağlayanlar bu güçlü çözüm adımını durdurmak için şiddet yüklü protesto eylemlerine girişiyor. "Bu projenin nesine karşısınız?" sorusuna verdikleri hiçbir cevap yok.

Sekiz aydır, PKK'nın döküğü kan durdu. Çözüm denilen şey, kendi mecrasında emin adımlarla ilerliyor. Kürtler rahat bir nefes alıyor; Güneydoğu yaşanacak bir yer haline geliyor. BDP'nin oyları artıyor. BDP'li politikacılar da, özellikle bölge halkı da durumdan memnun. Ama şiddetin durmasından rahatsız olanlar var. Neden? Çünkü varlık sebepleri ortadan kalkıyor. Mide sancıları içinde kıvranıyorlar. Zaten durmuş olan geri çekilmeyi durduruyorlar. Büyük kentlerde kitlesel şiddet çağrıları yapıyorlar. Küçük gruplar sokaklara dökülüyor. Kitlesel şiddet başlıyor.

Düşmanlıkla, şiddetle ve kanla var olabilen parazitler bunlar. Varlıkları düşmanlığın, şiddetin devam etmesine bağlı. Başka bir dünyaları, bağımsız bir hayatları yok. Başka bedenlerle, başka hayatlarla nefes alıp verebiliyorlar. Sorunlar çözüldükçe iyot gibi açığa çıkıyorlar. Açığa çıktıkça marjinalleşiyorlar.

Siyasal alanda, bir tür toplumsal patolojinin yansımalarının olması doğal. Bireyler başkalarına zarar verecek derecede ruhsal hastalığa düşer olduğu za-

man, kliniklerde demir parmaklıkları koğuşlara konuluyor. Kendilerine zarar verecek durumda olanlara, onu hareketsiz bırakan deli gömleği giydiriliyor. Bir de tek başına gayet sakin olan insanların, bir araya geldiklerinde birbirlerinden cesaret alarak başkalarına toplu halde zarar verme eğilimleri var. Toplumsal patoloji dediğim bu. Sosyal psikoloji veya kitle psikoloji bu tür sapkınlıkları konu edinip, sebeplerini anlamaya ve doğal olarak bu psikolojinin ürettiği kitle şiddetini engelleyecek yollar bulmaya çalışıyor. Tek başına gayet normal bir kişiliğe sahip bir birey, bir grubun içinde bambaşka bir kişilik düzeyine geçiyor. Yakıyor, yıkıyor ve öldürüyor.

Linç hadiseleri bu durumun tipik örneği. Kitle galeyana geliyor ve ne olduğunu doğru dürüst anlamadan birinin "vurun, öldürün" cıglığı ile bir insanı paramparça ediyorlar. Sakinleştikleri zaman yaptıklarını sanki seyrettikleri bir film gibi hatırlıyorlar. Bu toplumsal hastalığın önüne

geçecek, tedavi edecek bir yöntem henüz geliştirilmedi. Kimseyi, on dakika sonra bir kitlesel şiddet eylemi içinde yer alıp başkalarına zarar vereceği için psikiyatri servisine yatıramazsınız. Elinizde iki araç var. Birincisi, sebeplere eğilip eğitim veya medya politikaları ile kitlesel şiddeti besleyen dinamikleri kontrol altına almak. Toplumda biriken öfkeyi veya nefreti boşaltacak politikalar geliştirmek. İkincisi ise, son dakikada başlayacak olan şiddet fırtınasının önüne dikilen polis şefinin becerisine ve birikimine güvenmek. Aldığınız tedbirler, bulduğunuz çareler toplumsal patolojiyi, sizinle çıkarları çatışan yabancıların istismarına engel olamıyor.

Bir canlının bedeninde açılan yara parazitlere bir hayat alanı açar. Parazit yarıya yerleşip, kan emmeye başlar ve orada bir koloni oluşturur. Bizim hâlâ kanayan yaralarımız var; ve onları tedavi etmek için uzun süreli tedaviler lazım. Tedavi ilerledikçe parazitler açığa çıkıyor ve marjinalleşiyor. Demek biraz daha zaman ve sabır gerekiyor. m.turkone@zaman.com.tr

Bizim hâlâ kanayan yaralarımız var; ve onları tedavi etmek için uzun süreli tedaviler lazım. Tedavi ilerledikçe parazitler açığa çıkıyor ve marjinalleşiyor. Az daha zaman ve sabır...

Projeyi eleştirenlere yönelik ayrımcı söylem içeren bir diğer köşe yazısı da Abdülhamit Bilici'nin *Zaman*'da 14 Eylül tarihli "Vurun Hizmete" yazısıdır. Bilici, yazısında Hizmet hareketinin demokrasi adımlarına değinerek cami-cemevi projesinin bu adımlardan biri olduğuna değinirken, projeyi eleştirenlerle ilgili de aşağıdaki ifadeleri kullanmaktadır: "...içeride Aydınlık/OdaTV çizgisinde marjinal

çevreler ve onların uzantısı gibi hareket eden derin yapılar, bu parlak fotoğrafı karartmak için hep var güçleriyle çalıştı.” Bu ifade, Aydınlık/Oda Tv mensuplarının bazıları arasında askeri vesayet ile ilişkilendirilen Ergenekon davalarından yargılananlar da olduğundan, bu gibi bir benzetme cami-cemevi projesini eleştiren ve protesto edenleri, “Ergenekon” yani toplumdaki algısı ile “darbeci” olarak işaret etmektedir.

Yeni Şafak gazetesinin, Tuzluca'yı protestocularının inançlarına gönderme yaparak ayrımcılık yaptığı söylenebilir. Örneğin, Cem Vakfı Başkanı İzzettin Doğan, protestocuların “Alevi olmasının mümkün olmadığını”, Sünni olduklarından da emin olmadığını ve barış projesi olarak adlandırdığı cami-cemevi projesine nasıl karşı çıkılabileceğini anlamadığını vurgulamış; bu görüş de 11 Eylül tarihli *Yeni Şafak*'ın ana sayfasında “Bunlar ne Alevi ne Sünni” şeklinde manşetin hemen altında protestocuların fotoğrafı ile yer almıştır. Manşetteki haberde ise “At Pazarlığı” başlığı, “Savaş rantı” alt başlığı ile ABD, Rusya ve Suriye arasındaki kimyasal silahlar üzerine mesajlaşmadan ve Suriyeli mültecilerden bahsedilmektedir. Birbirinden ayrı haberler olsa da, Suriyeli mültecilerin Sünni, Suriye Başkanı'nın Alevi kimliği kamusal algıda önemli bir yere sahiptir. İnanış farklarına açık ve örtük gönderme yapılarak sunulan bu haberin Türkiye'deki barış projesini desteklemeyenlerin inançları olmadığı algısına yol açacağı söylenebilir. Özellikle muhafazakâr mütedeyyin kesim tarafından takip edildiği söylenebilecek *Yeni Şafak*'ın okuruna protestocuların inançsız olduğu algısını vererek ayrımcılığa yol açan bir söylemi benimsediği söylenebilir.

14 Eylül tarihli *Star* gazetesinde ise protestocuların polise saldırdığı ifadesine yer verirken polisin “cemevi ve camiye koruyan polise saldırıyorsunuz” vurgusunu “Tuzluca'yı anonsla sakinleşti” manşetiyle vurgulamıştır. Bu vurguyla, protestocuların şiddetle ilişkilendirilmelerinin yanı sıra, *Yeni Şafak*'inkinden daha örtük biçimde, eylemcilerin kutsal mekânlara saygısı olmayan kişiler olarak yansıtıldığını söylemek mümkün.

ii. Müdahaleye tepki mesajları

Özgür Gündem, *Birgün*, *Yurt*, *Milliyet* ve *Hürriyet* gazetelerinin polis protestoculara müdahalesini farklı yaklaşım ve seviyelerde eleştirel bir şekilde ele aldığı gözlemlenmiştir.

Özgür Gündem gazetesinin cami-cemevi projesi haberlerine, genellikle Tuzluca'daki protestolarla birlikte projeye muhalif aktörlerin gözünden yer verirken, zaman zaman kutuplaşmayı besleyen bir dil de sergilediği söylenebilir. Örneğin, 10 Eylül'de sürmanşette İzzettin Doğan'ı halkın "düşkün" ilan ettiğini belirten habere "Alevi İsyanı" başlığıyla yer verirken, 12 Eylül'de bu kutuplaşma dilinin savaşa çağrıya dönüştüğünü söylemek büyük bir iddia olmayacaktır. Özellikle bu kutuplaşma ve şiddet içerikli haberlerde Tuzluca ve diğer eylem haberleri bir arada veya ilişkilendirilerek yer almıştır. "İsyan Günleri" manşetiyle gazetede yer alan haberin sunum, mizanpaj ve içerik ilişkisinin bir çağrı niteliği taşıdığı söylenebilir. Sayfanın alt başlıklarından birinde asimilasyon kelimesi cami-cemevi projesiyle ilişkilendirilerek kullanılırken "Asimilasyona Karşı Alanlara" başlığı ile Alevilerin büyük mitingler düzenleyeceği duyurulmaktadır. Bu içerik, dumanlar içerisinde yüzleri maskeli eylemci fotoğrafı ile desteklenmektedir.

Abdülkadir Ayar
Zeytin ve zeytinyağı
14.7

Özgür Gündem

www.ozgur-gundem.com eposta@ozgur-gundem.com 12 Eylül 2013 Perşembe 75 Kr KKTG-1 TL

Sabah İzo
12 Eylül 1980
darbesini hatırlamak
11.10

İSYAN GÜNLERİ!

✓ AKP'nin baskıcı zihniyeti Kürt sorununda çözüm-süzülüşü, batıda ise polis terörünü tetiklerken, toplumsal direniş de büyüyor. Türkiye'deki tüm halklar demokrasi talebiyle ayakta

✓ Demokrasi güçleri, polisin Ahmet Atakan'ı katletmesine 'Gezi Ruhu'yla yanıt verirken, KCK, Kürt halkını demokrasi güçleriyle omuz omuza mücadeleyi yükseltmeye çağırıyor

BOYKOT GÜNLERİ!

KCK, kültürel soykırım amacı olan rüçh eğitim sisteminin bir hafta boykot çağırmasına destek verdi, halk AKP'nin anadile yaklaşımını protestoya çağırıyor. KCK, "Alimler çocuklarını okula göndermemeli, Milli Eğitim Müdürlüklerine "Anadilde Eğitim istiyoruz" yalvarışları yapmalı" dedi. 5'te

ASİMİLASYONA KARŞI ALANLARA

Alevi örgütleri, "Cami-Cemevi-Ağevî" projelerinin Aleviliği asimilasyon politikasıyla eritime zihniyetinin temel olduğuna dikkat çekti. Aleviler, Gülen'i ve hükümetin bu politikalarını karşı büyük mitingler düzenlemeye hazırlanıyor. 6'da

12 Eylül'ü ruhu AKP'de CAN BULDU

Bugün 12 Eylül darbesinin yıldönümü. 33 yıldır darbe anayasası başta olmak üzere özerkin tüm kurumların varlığını sürdürüyor. 78'inci Geçici Başbakan Özkan, 12 Eylül darbe yasalarının AKP'ye can verdiğini vurguladı. 8'de

GEZİ RUHU HER YERDE

Türkiye, yerelden Gezi günlerine döndü. Hatay'da polisin Anzakı katletmesi, başta İstanbul, İzmir, Ankara ve Hatay olmak üzere onlarca kentte gösterimli direnişlerde protesto edildi. Polis yine yazarı sanırlar; halk baskıcılarla kendisini savındı.

OMUZ OMUZA MÜCADELEYE

AKP'nin çökümü tozdan yıkılmayan, Kürtistan'da da protestoyla yaşanıyor. "AKP'nin en büyük korkusu Kürtlerin ve demokrasi güçlerinin birleşmesi" diyen KCK, "Kürt halkı demokrasi güçleriyle omuz omuza mücadeleyi yükseltmeli" dedi. Sayfa 6'da

Biz de hedefiz!

1 Eylül Dünya Baş Günlü'nde eski eşi tarafından katledilen Nazliye Sincar'ın katil kızları için de tehdit

Nazliye Sincar'ın kızı Sultan Hamam, annesini kadeden biberonun hedefinde kendilerinin de olduğuna isaret etti. Hamam, katilin başına kadar yakalanmasını nasılyle tedbirin çıkıldığını söyleyerek, "Devlet katlin peşine düşüyor" dedi. Zile

9 Eylül'de *Birgün* ve *Yurt* gazeteleri Tuzluca'yı eylemlerindeki polis müdahalesini manşetlerine taşımışlardır. Haber *Birgün* gazetesinde "Mamak'a sonbahar geldi", *Yurt*'ta ise "Polis şiddeti tam gaz" başlıklarıyla yer bulmuştur. Her iki gazetede de polisin eylemcilere sert müdahalesi öne çıkmıştır. *Birgün* gazetesi haberin 9. sayfasındaki devamında sivil bir yurttaşın evinin yandığını da alt manşetine taşımıştır. *Birgün* ve *Yurt* gazetelerinde diğer eylemlerin haberleri genel olarak Tuzluca'yı inkilerle doğrudan ilişkilendirilerek veya sayfa düzeni içerisinde yan yana konumlandırılarak yer almaktadır. *Zaman*, *Yeni Şafak* ve *Star*'dan farklı olarak *Birgün* ve *Yurt* gazeteleri saldırgan olarak eylemcileri değil, polisi göstermektedir. *Yurt* gazetesi polis saldırganlığını vurgulamak için, darbeleri de anımsatacak

şekilde, “Sıkıyönetim” manşetini atmıştır. Gazetenin bu yaklaşımıyla, Türkiye siyasi tarihinde ordunun pozisyonu olan darbeciliğe göndermeyi polis referansıyla yaptığı söylenebilir.

Sözcü gazetesi ise protestoları 9 Eylül’de ana sayfadan “Polis, Alevi vatandaşlara acımadı” altbaşlığı ve fotoğraf ile birlikte eleştirel bir dille vermiş olsa da haberin Alevilerin mesajlarını taşıdığını doğrudan söylemek mümkün değildir. Gazetenin Alevilerin cami-cemevi projesiyle ilgili görüşlerine yer vermek yerine, konuyu esasen hükümet eleştirisi amacıyla gündeme getirmiş olduğu söylenebilir. Zira manşetteki başlık “Türkiye’ye Olimpiyatı Tayyip Kaybettirdi!”dir. Haberin devamında ise Gezi olayları sırasında hayatını kaybeden Ethem Sarıgül’ün kardeşinin yaralandığı protesto haberi ve projeyi “derin devlet” projesi olarak eleştiren Hacı Bektaş Anadolu Kültür Vakfı Başkanı Ercan Geçmez’in görüşleri yer almaktadır.

YIL: 7 SAYI: 2267 9 EYLÜL 2013 PAZARTESİ 50 Kurus

T.C. SÖZCÜ

ABD para musluğunu kapatırsa Türkiye çöker
 ABD Merkez Bankası (FED), tahvil alımını durduruyor. ABD dışındaki sıcak para geri dönecek. Türkiye ve cari açığı yüksek olan ülkeler yanacak... 60 milyar dolar cari açığı bulunan Türkiye; dış ve iç borçlarını döndürmekle zorlanacak. Yüksek enflasyon ve işsizlik hortlayacak. Yani kriz kapıda... S.8

**Bunu biz değil, dünya basını söylüyor...
 Türkiye’ye olimpiyatı
 Tayyip kaybettirdi!**

Erdoğan’ın baskıcı tutumu, Gezi olaylarına sert müdahalesi ve Suriye için savaş çığırtkanlığı yapması İstanbul’u yaktı!

İŞTE ESERİ... BU TABLOyla OLİMPİYAT ALINIR MI?

Her eyleme TOMA
 ODTÜ’de kirli oyunlar oynanıyor
 Çeyreciler Gezi ruhunu yarattı. Polis göz açtırmadı. 3 gündür adeta savaş yaşanıyor. Ayrıca “ürban karışık” diye 2 bölgeni linç ediyor. S.10

Her sözü SAVAŞ
 Savaş çığırtkanlığı, alarm getirdi
 Başbakan’ın Suriye’ye tirafila savaş istemesi, Türkiye’yi savaşa eğilime getirdi. Suriye sınırında hareketlilik var. Askeri yığınak yapılıyor. S.11

Her itiraza GAZ
 Polis, Alevi vatandaşlara acımadı
 Sesini her çıkararak, “kk” diyenin karşısına dikilen polis, dün Ankara’da tebrü estirdi. Gülen Cemaati ve Cem Vakfı’nın ortak ibadethanesinin temel atma töreni, savaş alanına döndü. Mamak’taki ibadethaneye tepki gösteren vatandaşlara polis TOMA’larla su sıkı, Gazladı, copladı. S.13

75 milyon, olimpiyat hüsranı yaşıyor... Arjantin’deki bezim için ültimatom ve yandaş medya suçlu, “çapulcu” dedikleri. Gezi eylemcilerine atıyor... Oysa suçlu ortada... 4 aydır yaşanan gerilim ortada. Polis şiddeti ortada. Erdoğan’ın baskıcı tutumu ortada. Savaş çığırtkanlığı ortada.

İtbarımız yerlerde
 ZATEN bunu dünya biliyor, dış basın açıkça dile getiriyor. New York Times, “Erdoğan’ın otokratik yönetimi olimpiyatı kaybettirdi” dedi. Independent “Gezi’ye sert yanıt İstanbul’a zarar verdi” diye yazdı. Guardian ise, “Doping ve Takasim itibar kaybettirdi” tespiti yaptı. S.10

Bakandan seviyesiz sözler
 SPOR Bakanı Suat Kış, twitter’da, “Türkiye olimpiyatı kaybettirdi diye kına yakamaz, kına stoklarını tüketmiş” mesajı attı. Bilişik tepki aldı. S.10

C. Eylem, Şehir ve Mahalle ve Ahmet Atakan Haberleri

Ayrımcı söylem analizi yapıldığı dönemlerde, özellikle *Star* ve *Yeni Şafak* gazetelerinde Tuzluca'yı protestolarının, Gezi olaylarından bu yana çeşitli mahallelerde süren eylemlerin, ODTÜ'deki yol inşaatına karşı protestoların ve Antakya'daki protestolar sırasında hayatını kaybeden Ahmet Atakan'ın cenazesinin örtük bir şekilde birbiriyle ilişkilendirilerek verildiği gözlemlenmiştir. Bu haber ve köşe yazılarında doğrudan Alevi kimliğine gönderme yapılmasa da, Gezi ve takip eden süreçte Ahmet Atakan'ın da aralarında olduğu hayatını kaybeden gençlerin Alevi olması, Tuzluca'yı protestolarının cami-cemevi projesine karşı olması bu olayların da analiz edilmesini gerektiriyor. Zira yukarıda değinildiği üzere cami-cemevi projesini protesto edenlerin bazı gazetelerde "marjinal provokatör", bazılarında ise "adaleti arayanlar" olarak konumlandırılması eylemcilerle ilgili bir algının hali hazırda yaratılmaya çalışıldığına işaret etmektedir. Bu olayların aktarım biçimini analiz etmek, Alevi siyasi ve sivil aktörlerin de ayrımcı söylemle ele alınıp alınmadığını ve ayrımcılığın hangi mekanizmalarla nasıl üretildiğine de ışık tutacaktır.

Yeni Şafak ve *Star* sundukları fotoğraf ve başlıklarla protestocuları şiddet ile ilişkilendirirken polisi mağdur olarak konulamaktadır. *Yeni Şafak* 13 Eylül'de Ahmet Atakan'ın ölüm nedeninin soruşturulduğu bir dönemde "Kapsül izi yok!" başlığıyla sunduğu haberin altında "Çöpçüler Sokakta" başlıklı haberle Antakya'daki eylemcileri Gezi ile ilişkilendirmiştir. Gazete, eylemcilere yönelik "Nerede çöp kutusu varsa oraya kümelenerek buldukları yeri ateşe veriyorlar" şeklinde bir suçlamaya yer vermiştir. Bu haberde Gezi eylemleriyle başlayan sürece katılan ve aralarında Ahmet Atakan'ın da bulunduğu eylemcilerin amacı doğrudan şiddetle açıklanmakta ve "çöpçüler" ifadesiyle sadece bahsi geçen eylemcileri değil, aynı zamanda aralarında özellikle belediye işçilerinin de olduğu çöp toplayanları küçümseyen ve onlara da yönelik bir aşağılama olduğu söylenebilir.

Kapsül izi yok!

Hatay'daki protestolarda **bina çatısından düşerek hayatını kaybeden Ahmet Atakan**'ın kafasında **'gaz kapsülü'** izine rastlanmadı. Adli tıp yetkilileri, Atakan'ın kafasındaki **6 santimetrelilik 'düzensiz' kırığın**, düştüğü zeminle uyumlu olduğunu tespit etti. Talihsiz gencin kafatasında, kapsül isabeti sonucu oluşan **'çökme'** bulgusunun belirlenmediği öğrenildi

Ahmet Atakan

Hatay'daki 'ODTÜ eylemleri' sırasında bir binanın çatısından düşerek hayatını kaybeden 22 yaşındaki Ahmet Atakan'ın kafatasında 'gaz kapsülü' izi bulunmadı. Edinilen bilgiye göre, Adana Adli Tıp Kurumu'nda otopsi yapılan Atakan'ın kafasında 6 santimetre genişliğinde bir kırık olduğu, kırığın düzensiz ve düştüğü zeminle uyumlu olduğu tespit edildi. Hatay'daki bir televizyon kanalının düşme görüntülerini yayınlamasının ardından, Atakan'ın polislin attığı gaz kapsülüyle dengisini kaybettiği ve binadan düştüğü iddiaları gündeme gelmişti. Fakat Atakan'ın otopisinde 'gaz kapsülü' izine rastlanmadığı

DR. SELİM MATKAP

öğrenildi. Adli Tıp yetkilileri, gaz kapsülünün bir insanın kafasına isabet etmesi halinde 4 santimetre çapında 'düzenli' bir iz bıraktığı ve kafatasında içe doğru bir çökmeye neden olduğunu dile getirdiler.

DÜŞTÜĞÜ YERLE UYUMLU

Oysa ki Ahmet Atakan'ın kafatasında 6 cm çapında düzensiz bir kırık tespit edildi. Kırığın, Atakan'ın düştüğü zeminden alınan izlerle uyumlu olduğu görüldü. Atakan'ın kafatası dışında, kaburgasında da yüksekten düşmeye bağlı kırıklar görüldü. Atakan'ın ölüm nedenini 'yüksekten düşmeye bağlı ölüm' olarak rapor eden Adana Adli Tıp Kurumu, bulguları İstanbul Adli Tıp Kurumu'na gönderdi. I. Adli Tıp İhtisas Kurulu keskin sonuçları 2 ay içerisinde açıklayacak. • İSTANBUL

CHP'li Matkap'ın yeğeni otopsiye bile girmemiş

İlk otopside 'yüksekten düşmeye bağlı bulguya rastlamadıklarını' söyleyen ve ölümden polisi sorumlu tutan açıklamalarıyla dikkat çeken

Selim Matkap

Hatay Tabip Odası Başkanı

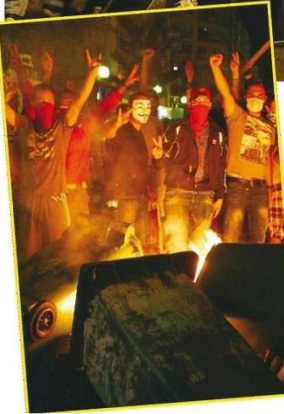
Dr. Selim Matkap'ın, Ahmet Atakan'ın otopsisine girmediği belirlendi. CHP Genel Başkan Yardımcısı

Nihat Matkap'ın yeğeni olan Selim Matkap'ın sadece ölü muayenesine girdiği ve bazı basın kuruluşlarına 'tahminlerini aktardığı' öğrenildi. Yetkililer, "Saçlı deni muayenesinden net bir veriyeye ulaşılmaz. Bu nedenle bir doktorun böyle açıklamalar yapması etik değil" ifadelerini kullandı. Otopsi sonrası Hatay Cumhuriyet Başsavcılığı da "Atakan'ın vücudunda ateşli silah veya delici-kescici alet yaralanmasına ilişkin herhangi bir bulguya rastlanmadığı" açıklaması yaptı.

Çöpçüler sokakta

Gezi Parkı'ndaki birkaç ağacı bahane ederek hazırlanan sokakları savaş alanına çeviren örgütler eylül ayında da boş durmuyor. Son olarak Hatay'daki olayları protesto eden göstericiler, nerede bir çöp kutusu varsa oraya kümelenererek buldukları yeri ateşe veriyor

Vali çileden çıktı

İstanbul'un Kadıköy ilçesi protestolardan oturu hareketli geceler yaşıyor. Altıyol'daki boğa heykelinin önünde toplanıp AK Parti ilçe binasına yürümek isteyen gruba polis müdahale etti. Bahariye Caddesi'nde kurdukları barikatları ateşe veren göstericiler, polise taş ve sapanla bilye attı. Göstericilerin Süreyya Tiyatro ve Opera Binasını işgal ederek Gezi Parkı'ndakine benzer şekilde 'revir'e çevirmeye çalışması ise İstanbul Valisi Hüseyin Avni Mutlu'yu çileden çıkarttı. Protestolara Twitter hesabı üzerinden tepki gösteren Mutlu, "Halkın tiyatrosunu polisle çatışanlar için revir yapacağım diye işgal et. Polis çıkınca da revire saldırdı diye yaz dur, ohoh" şeklinde mesaj paylaştı.

Vali Mutlu

İstanbul Gezi Parkı'nda geçtiğimiz Mayıs ayının sonlarında birkaç ağacın yerlerinin değiştirilmesini bahane ederek ortadaki savaş alanına çeviren gruplar, bir kısım mihrakların "Sonbahar sıcak olacak" talimatı doğrultusunda eylül ayını da sokaklarda geçiriyor. Hatay'da 22 yaşındaki Ahmet Atakan'ın binadan düşerek ölümüyle sonuçlanan olayları ve o olayların gerekçesi olarak gösterilen Ankara-ODTÜ'deki yol çalışmalarını bahane eden gruplar Ankara, İstanbul, İzmir ve Eskişehir'de eylemler yaptı. Gece boyunca nerede bir çöp konteyneri varsa başında kümelenen protestocular, hem çöp kutularını hem de park ve caddelerde insanların oturup dinlenmesine yarayan bankları ellerine geçirdikleri yakıcı maddelerle ateşe verdi.

ONLAR YAKIYOR TOMA SÖNDÜRÜYOR
Ankara-Dikmen'de çöp kutularını yakıp caddeyi trafiğe

kapatmak isteyen yaklaşık 100 kişilik gruba, polis biber gazı ve razyikli suyla müdahale etti. Olayda, 6 kişi gözaltına alındı. TOMA'larla yanan barikatların söndürülmesi ve temizlik çalışmalarının ardından trafiğe kapatılan yol tekrar açıldı. İzmir'deki Basmane Meydanı'nda ise yürüyüş yapmak isteyen ve uyanıklara rağmen dağılmayan gruba, polis müdahale etti. Güvenlik güçlerine havai fişekle karşılık veren grup, müdahale sonunda dağılmak zorunda kaldı. Eskişehir'de ise Yeni Bağlar Mahallesi'nde toplanan yaklaşık 70 kişilik grup, burada bir süre slogan atıttıktan sonra Üniversite Caddesi'ni trafiğe kapatmak istedi. Eylemciler, araç sürücülerini tepki gösterirken, yola uzanan bir gösterici, arkadaşları tarafından yerden kaldırıldı. Yürüyüşe geçen grup, slogan atarak Atatürk Bulvarı'na kadar geldi. Burada bir süre bekleyen grup, olaysız şekilde dağıldı. • İSTANBUL-ANKARA - İZMİR

Eylemleri, Gezi olayları ile en belirgin şekilde bağdaştıran gazetenin *Star* olduğu gözlemlenmiştir. Yapılan yayınlarda eylemcilerin polisi tahrik ettiği mesajları sürekli tekrar edilerek şiddet ve protestocuların bir aradalık algısı pekiştirilmektedir. Gazetenin 12 Eylül'de ana sayfada "Ölüm Ticareti" başlığıyla yer alan haberinde Ahmet Atakan'ın ölüm nedeni tartışmasına Gezi olayları, "lobi" olarak adlandırılarak referans gösterilmiştir. 14 Eylül'de ise farklı şehirlerdeki eylem haberleri verilirken bu olayların hepsinde eylemcilerin polisi tahrik ettiği üzerine vurgular yer almaktadır. Haberlerin hepsinde eylemciler şiddetle doğrudan ilişkilendirilmiştir.

Star gazetesinde 11 Eylül'de yer alan "ODTÜ Hatay'ı karıştırdı" başlıklı haberde Hatay'daki eylemler, ODTÜ'dekilerle, Abdullah Cömert'in faillerinin bulunmamasıyla ve Ahmet Atakan'ın ölümüyle bağlantılı ele alınırken; protestocuların ateşli barikat önündeki fotoğrafının üzerindeki açıklama, protestocuların saldırganlığına vurgu yapmaktadır. Eylemlerin olduğu şehir ve mahalleler de İstanbul Kadıköy, İstiklal Caddesi, Gazi Mahallesi, Eskişehir ve Hatay olarak sıranlamıştır.

Habertürk'ün yayımladığı içeriklerde ODTÜ eylemleri, Tuzluca'yı protestoları ve Ankara Dikmen'deki olaylar cami-cemevi projesi veya Ahmet Atakan'ın ölüm nedeni ile yan yana gösterilmiş olsa da, eylemcileri saldırganlıkla doğrudan özdeşleştiren bir dil bulunmamaktadır. Hatta bir eylemcinin polis müdahalesinde yaralanan polise ilkyardım uyguladığı haberine de "Yaralanan polise eylemci doktor yetiştirdi" başlığıyla yer verilmiştir. Bu yaklaşımla *Habertürk*'te haberler nötr şekilde yer bulurken eylemciler saldırgan olarak konumlanmamıştır.

Milliyet ve *Hürriyet* gazetelerinde ise eylem haberleri içerik olarak genelde nötr şekilde sunulmuştur. Ancak *Hürriyet* gazetesi 13 Eylül tarihinde Başbakan Tayyip Erdoğan'ın eylemlere ilişkin "27 Mayıs Olayları" benzetmesine ana sayfada yer vermiştir. Bu gibi bir benzetmeyi ana sayfaya taşımanın kamusal alanda iki yargıya işaret edeceği söylenebilir. İlk olarak, AK Parti'nin eylemleri anılan 27 Mayıs darbesine benzettiği mesajı aktarılmaktadır. İkincisi bu mesajla, okuyuculara eylemlerin darbeyi amaçladığı düşüncesi yansıtılmaktadır.

D. Hasan Ferit Gedik haberleri

Hemen bütün gazetelerde eylemler ve polis aramalarıyla öne çıkarılan başlıca mahallelerin İstanbul'daki Gülsuyu ve Gazi olduğu dikkat çekmektedir. Alevilerin yoğun olarak yaşadığı Gülsuyu mahallesinde, 30 Eylül günü bir grup tarafından açılan ateş sonucu Hasan Ferit Gedik adlı genç yaşamını yitirmişti. Gedik'in cenazesinin Armutlu cemevinden Gülsuyu'na tören için getirilmesi önce polis tarafından engellenmiş, sonra gruba izin verilmişti. Bu tartışma medyaya adı geçen mahalleler öne çıkartılarak yansımış ve cenazeye katılan silahlı kişilerin görüntüleri yayımlanmıştı.

8 Ekim günü Hasan Ferit Gedik'in cenazesine katılan silahlı kişileri bulmak üzere yapılan polis aramaları gazetelerin ana sayfalarında yer almıştır. Bu olay, ayrımcılık analizi için tespit edilen haber tarama kapsamında yer almasa da, olayın yansımaları gazetelerde 8 Ekim günü etkin bir şekilde yer bulduğundan çalışma kapsamına girmiştir. *Habertürk*, *Hürriyet*, *Sözcü*, *Star* ve *Yeni Şafak* operasyona ilk sayfadan yer vermiştir. *Habertürk*, *Hürriyet* ve *Sözcü*, Gedik'in cenazesindeki silahın markasına gönderme yaparak "Kalaşnikof operasyonu" veya "keleş operasyonu" ifadelerini başlıkta kullanmışlardır. Tüm gazetelerde başlığın yanında ellerinde Kalaşnikof marka silah tutan yüzleri maskeli genç erkeklerin fotoğrafları ve haber içerisinde de operasyonun yapıldığı Gazi ve Gülsuyu mahalleleri, DHKP-C örgütü vurguları yer almaktadır. *Star* gazetesi olayları "mezhep çatışması çıkartılmak amacı" ifadesine yer vererek aktarmıştır. *Habertürk*'te ise "terör"ün yanı sıra "uyuşturucu çeteleri" vurgusu öne çıkmıştır.

Polis aramalarının, ana sayfalarda ve başlıklarda eli silahlı yüzü maskeli genç görüntüleriyle yayımlaması Alevi mahallelerinin suç alanı ve özellikle Alevi genç erkeklerinin de potansiyel suçlu olduğu algısı yaratma ihtimalini kuvvetle barındırmaktadır. Ayrıca, haberlerde kullanılan "kalaşnikof", "terör" gibi kelimeler toplumsal ve siyasi belleklerde 30 yılı aşkın süre özellikle Güneydoğu'da devam eden çatışmalara gönderme yaptığından, Alevi meselesini örtük bir şekilde Kürt meselesi ile ilişkilendirme algısı yaratabilir. Tüm bu bağlamdan ötürü, incelenen haber ve yazılarda Alevilere ve hatta örtük bir şekilde Kürtlere yönelik ayrımcı söylem bulunmaktadır.

Terör kelimesine bu dönemde gönderme yapılması dikkat çekicidir, zira AK Parti Adıyaman milletvekili Mehmet Metiner, Ahmet Hakan'ın Tarafsız Bölge televizyon programında "cemevi terör örgütü yuvası" yorumunu aynı dönemde yapmıştır. Bu yoruma gelen tepkiler *Milliyet* ve *Sözcü* gazetelerinde nötr olarak yer alırken *Özgür Gündem* konuyu ana sayfada sert bir eleştirel vurguyla işlemiştir. Söz konusu açıklama 9 Ekim'de *Özgür Gündem* tarafından ana sayfada "Vebali Boynunuza" manşetinin altında "Metiner'in zihniyeti terörist" başlığıyla sunulmuştur. Bu haber, manşette BDP Eşbaşkanı Selahattin Demirtaş'ın çözüm süreciyle ilgili sürecin "en sert konuşması" olarak nitelendirilen açıklamasıyla beraber yer almaktadır. *Özgür Gündem*, Metiner'in açıklamasına tepkiyi üst düzey siyasi aktörün sözleriyle ve ağırlıkla Kürt meselesinin bahsedildiği bir alanda sunmaktadır. Bu yaklaşımın, Kürt ve Alevi meselelerini ilişkilendirerek egemen devlet yaklaşımına doğrudan karşı bir zihniyet algısı yaratacağı söylenebilir.

E. Abant Platformu haberleri

Hizmet Hareketi ile yakınlığı bilinen Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı tarafından "Aleviler ve Sünniler: Barışı ve Geleceği Birlikte Aramak" başlıklı Abant Platformu toplantısı düzenlenmiştir. Cami-cemevi projesinin ardından yazılı basında bu gibi bir toplantının nasıl ele alınacağı ayrımcı söylem analizi

açısından önem taşımaktadır. Alevi meselesinin gündemde olduğu bir dönemde, Abant Platformu'nun yaptığı toplantı tarama yapılan gazetelerin bir kısmında yer bulmuştur. Konuyu detaylı bir şekilde ele alan gazete *Zaman* olmuştur. Platform toplantısı, gazetenin her gün ana sayfa ve iç sayfalarında yer almıştır. Cami-cemevi projesinin mesajı olan “Alevi Sünni kardeşliği”nin *Zaman*'da Abant Platformu sırasında da vurgulanan ve tekrarlanan bir mesaj olduğu gözlemlenmektedir. Ayrıca, eşit yurttaşlık teması da göze çarpan temalar arasındadır.

Abant Platformu, *Hürriyet*, *Milliyet*, *Sözcü* ve *Yurt* gazetelerinde de yer almıştır. *Zaman*'dan sonra etkinliğe en çok yer veren gazete *Yurt* olmuştur. 15 Eylül'de AK Parti eski milletvekili Reha Çamuroğlu'nun hükümetin Alevi açılımı kapsamında düzenlediği Alevi çalıştaylarına eleştirel yaklaşımına haber olarak yer vermiştir. 16 Eylül'deki haberde ise platform doğrudan eleştirilmezken, örtük bir şekilde “AKP ile kavgaya giren Cemaat Alevileri kavgada araç olarak mı kullanıyor?” sorusu habere yedirilerek, toplantının sonuç bildirgesi özetlenmiştir ve Platformdaki Diyanet tartışmasına değinilmiştir. *Yurt* gazetesindeki köşesinde Necdet Saraç da platformdaki Sünni egemen söylemi eleştirerek Aleviliğin sadece İslam'la ve Sünnilik ile bağlantılı olarak gündeme getirildiğine değinmektedir. Gazetede, Reha Çamuroğlu ve eski Kültür ve Turizm Bakanı Ertuğrul Günay'ın da AK Parti'nin Alevilerle ilgili siyasi adımlarını ve Diyanet'in varlığını eleştiren görüşlerine yer verilmiştir. Aynı gazetede yazısında Fatih Yaşlı, “celladına âşık olmak” tabiriyle Cumhuriyet'e sahip çıkan Alevilerin sürekli eleştirilirken, Osmanlı döneminde yaşadıkları sıkıntıların gündeme gelmediğine değinerek Abant Platformu toplantısının samimiyetini eleştirmiştir. *Yurt* gazetesi, Platform'daki AK Parti eleştirilerini öne çıkarırken, aynı zamanda Platform'a mesafesini hem haberlerinde hem de köşe yazılarında korumuştur.

F. Suriyeli Alevilerle ilgili haberler

Son yıllarda Suriye'de yaşanan olaylarla ilgili siyasilerin inanca yönelik mesajlarının zaman zaman iç siyaseti de etkilemiş olduğu gözlemlenmektedir. Antakya'nın Reyhanlı ilçesinde yaşanan patlamanın ardından hükümetten gelen açıklamanın “Sünni yurttaşların” ölümüne gönderme yapması, Esed'in Nusayri kimliğinin medyada vurgulanması (Alevi ve Nusayrilik arasında farklar olsa da) örtük bir şekilde de olsa meselenin Alevilerle bağlantılı olarak yorumlanması ihtimalini barındırmaktadır.⁶ Bu kapsamda birçok tartışma gazetelerde yer almaktadır. Suriye ile ilgili analiz başlı başına ele alınması gereken bir konu olduğundan çalışmada sadece doğrudan Alevi referansı içeren haberler analiz kapsamında tutulmuştur.

Suriyeli mültecilerin gündemde olduğu dönemde, mülteci kamplarına yerleşemeyen Suriyeli Alevi mültecilerin Gaziosmanpaşa'daki Pir Sultan Abdal Cemevi'ne yerleştirilmesi *Birgün*, *Milliyet*, *Özgür Gündem* ve *Yurt* gazetelerinde haber olarak yer almıştır. Bu haberlerin bazılarında Alevilere yönelik ayrımcılık içermeyen nötr haberler olmasına rağmen siyasi mesaj içeriği olduğu söylenebilir. Örneğin, *Yurt* gazetesi meseleyi ele alırken “AKP'nin mezhepçi politikaları” ifadesine yer vermiştir. Bazı gazetelerdeki içerik nötr olsa da, başlık ile haber içeriğinin Aleviler açısından olumlu olduğu söylenebilir. Örneğin, *Birgün* gazetesi konuyu “Aleviler Suriyelilere kapı açtı” şeklinde öne çıkarmıştır.

⁶<http://www.baskahaber.org/2013/06/basbakan-erdogan-gezi-park-igsawalci.html>; Yasin Aktay “Ölümler bir hesabın konusu olmuştur”, Yeni Şafak 2 Eylül 2013; Murat Aksoy, “Cami-Cemevi projesi Alevilerin Sorunlarını Çözmez”, Yeni Şafak, 11 Eylül 2013; Ali Bayramoğlu, “Alevi, Nusayri, siyaset...”, Yeni Şafak, 14 Eylül 2013.

Gazeteler, Suriyeli Alevi mültecilerin Fatih Belediyesi tarafından barındıkları onları parklardan çıkarıldıkları gibi haberlere de yer etmiştir.

Tarama yapılan günlerde genel olarak Suriyeli mültecilerin haberlerinin *Yeni Şafak* ve *Zaman* gibi gazetelerde Sünni inanç birliği ve mağduriyet referansıya yer aldığı gözlemlenmiştir. Ayrıca, önceki bölümlerde tartışıldığı gibi, *Yeni Şafak* ve *Star*'da, Alevilerin içinde olduğu algısına yol açan eylem haberleri, eylemcileri çatışma ile ilişkilendirecek şekilde sunulmaktadır. Mütebeyin, muhafazakâr ve merkez sağ görüşlü kesimin ağırlıkla okuduğu ve Alevilerin eylem, protesto haberlerinin ağırlıkla yer aldığı gazetelerde, Suriyeli Alevi mültecilere ve bazı Alevi sivil toplum kuruluşlarının onlara destek olmasına değinilmemesi de dikkat çekilmesi gereken bir noktadır. Taramaya dahil edilen tarihler içinde, *Star* gazetesinde sadece Suriyeli Alevi mültecilerin bulunduğu cemevine olan saldırı yer almıştır. Ayrımcı söylem analizi taramasının yapıldığı bu tarihler dışında da Suriyeli Alevi mültecilerin yaşadıkları sorunlar ve cemevlerinin onlara açıldığı haberleri bu gazetelerde yer almıyorsa, Alevilerle ilgili farklı aktörlerin yaptığı çalışma ve faaliyetlerin neler olduğu bilgisinin okurlara ulaşmayacağını da akılda tutmak gerekmektedir. Bu noktada, eğer Alevilerle ilgili bir mesele kendi görüşlerine yakın buldukları aktörlerden gelmiyorsa bu gazetelerin, ötekileştirdikleri Alevileri “sadece protesto, eylem yapan ve inancı da şüpheli kişiler” olarak konumlandırmayı tercih ettiklerini söylemek büyük bir iddia olmayacaktır.

G. Sakine Cansız ile İlgili Haberler

9 Ocak 2013'te Paris'te öldürülen 3 PKK mensubu kadından Sakine Cansız için Dersim'de düzenlenen semah töreni *Habertürk*, *Özgür Gündem* ve *Star*'da 9 Eylül'de yer almıştır. *Star* habere nötr bir şekilde verirken; *Özgür Gündem* DTK Eşbaşkanı Aysel Tuğluk'un, Dersim'de Aleviliğin ve Kürtlüğün aldığı zararla mücadeleye değinen mesajını “Sakine yoldaşın mücadelesinin ışığında boşa çıkaracağız” ifadesini öne çıkararak sunmuştur. Bu mesajla, yoldaşlık üzerinden Sakine Cansız ve temsil ettiği PKK ile kurulan bağ, *Özgür Gündem*'de olumlu bir şekilde öne çıkarılmıştır. Sakine Cansız'ın PKK temsiliyetini öne çıkaran bir başka gazete de *Habertürk*'tür. Bu haber gazetede, Sakine Cansız ile ilgili haber “PKK'lı Sakine Cansız için Tunceli'de semah döndüler” başlığıyla bilgilendirici nitelikte yer almış olsa da, diğer haberlerin ayrımcı söylem taşıdığı söylenebilir. Haberin bulunduğu sayfadaki sürmanşet eski PKK mensubu bir kadının “Bir kölelikten diğer köleliğe geçmişim, farkında değilim” açıklamasına yer vermektedir. Ayrıca, haberin içerisinde kadın teröristlerin açıklamaları, PKK içerisindeki şiddet ve baskı tekrarlanmaktadır. Aynı sayfada, “Terör 'IP'lemeyen Facebook soruşturmaları çıkmaza soktu” ve “Şehit annesini ağlatan mektup” haberleri yer almaktadır. Haberin sunuluş biçiminde PKK, terör, ölüm, şiddet ilişkisi olduğu gözlemlenmektedir. Bu minvalde, doğrudan Alevilere yönelik ayrımcılık olmasa da terör örgütü olarak sunulan PKK ile ilişkilendirerek Kürtlere, Kürt Alevilere, Dersimlilere yönelik örtük bir ayrımcı dilin olduğu gözlemlenmektedir.

H. İnanç, Tarihsel Geçmiş ve Siyasal İlişki Haberleri

İnanç, tarih ve siyaset, Aleviler ve Alevilik hakkında çeşitli argümanların yer aldığı alanlar. Bu argümanların hangi sivil ve siyasi aktörler tarafından ne şekilde sunulduğu, Aleviler üzerine ayrımcılığın ne şekilde yapıldığını da işaret ettiğinden, gazetelerde bu konulardaki çeşitliliği analiz etmek de önem taşımaktadır. Alevilerin yaşadıkları yurttaşlık sorunlarının çözülmemiş olduğuna değinen köşe ve yorum yazılarının (Sedat Ergin, *Hürriyet*, 8 Ekim 2013; İlhan Kaya, *Yeni Şafak*, 9 Ekim.) gazetelerde yer aldığı gözlemlenmektedir. Sadece sivil ve siyasi aktörlerin açıklamaları değil, aynı

zamanda Alevilerin yaşadığı bazı bireysel ayrımcılık haberlerinin *Yurt* gazetesinde yer aldığı görülmüştür. Alevi ailelerin Gezi soruşturması kapsamındaki ev aramalarını aktaran 1 Eylül'deki haberi ve Türk Telekom'da Alevi kimliği nedeniyle ayrımcılığa maruz kaldığını belirten ve eylem yapan Alevi vatandaşın 15 Aralık'taki haberi buna örnek verilebilir.

Bu yazılar kadar, Alevilerin inançlarını sorgulayan, hatta bundan yola çıkarak Alevilerin inanç ve siyasi görüşleri üzerine genelleme yapan haber ve yorumlar da vardır. 12 Eylül tarihli *Yeni Şafak* gazetesinde Akif Emre'nin "Hangi Alevilik mi?" yazısı bu gruba örnek verilebilir. Akif Emre, yazısında Aleviliğin içerisindeki çoğulluğu "Aleviliği İslam içinde mezhep olarak tanımlayanlardan, İslam dışı ayrı bir din olarak dayatmak isteyenler" ifadesiyle tanımlamıştır. Emre, aynı yazıda, Alevileri doğrudan Kemalizm'le ilişkilendirirken Alevilerin İslam'dan "uzaklaşma" nedenini de bu ideolojiyle açıklamış, hatta son paragrafta "seküler pagan" tabirini kullanmıştır. İlerleyen satırlarda ise Tunceli (Dersim) Aleviliği ve Hatay (Antakya) Aleviliğinin farklarına değinmiştir. Tunceli'deki (Dersim) Aleviliğin sorunlarını "Kürtleri İslamsızlaştırmak" isteyenlerden bahsederek ele almış ve Hatay (Antakya) Aleviliğini ise Nusayriler ile özdeşleştirmiş ve burada Kur'an-ı Kerim'in önemine değinmiştir.

Bu yaklaşım, birkaç noktadan analitik sorunlar ve ayrımcı öğeler içermektedir. Öncelikle coğrafi ve tarihi farklılıklardan ötürü Alevilerin Kemalizmle ilişkisi farklılık arz etmektedir. Öte yandan, Tekke ve Zaviyeler kanunuyla Alevilik inancı tahribata uğramışsa da, uygulanan biçimiyle Türkiye'deki seküler yaklaşımın Alevileri İslam'dan uzaklaştırmaktan öte egemen Sünni İslam anlayışıyla ilişkilendirerek inanca zarar verdiği Alevi inanç önderleri ve düşünürlerinin değinmekte olduğu bir noktadır.⁷ Yukarıdaki bölümde de değinildiği gibi, kendilerini İslam'la özdeşleştiren Aleviler, inançlarını mezhep olarak tanımlamamaktadır. Benzer şekilde kendilerini İslam'la özdeşleştiren Alevilerin birçoğu ibadetlerinde farklı kültürel öğelere yer verdiklerini de kabul etmektedirler. Bunların arasında pagan öğeler de yer almaktadır. Aleviliği İslam dışı olarak konumlandıranların argümanları ise sadece paganizmle ilişkilendirilemeyecek boyutlardadır. Antakya'daki Arap Alevilerinin Kur'an-ı Kerim ile ilişkisi, anadillerinden birinin Arapça olduğu bu coğrafyada diğer Alevilerinkinden farklıdır. Ancak, Arap Alevilerinin Kur'an-ı Kerim'i ibadetlerinde yoğun şekilde kullanmaları, kutsal kitaplarını Sünni İslam yaklaşımıyla aynı şekilde yorumladıkları anlamına da gelmemektedir. Kısaca, Akif Emre, Alevilerin dini pratiklerindeki coğrafi çoğullukları Kur'an-ı Kerim'in bu pratiklerde ne kadar yer alıp almadığına referans vererek hiyerarşiye sokmaktadır. Ayrıca bu analizinde siyasi göndermeler de yapmaktadır. Bu yaklaşım, birçok Alevi'nin sıkça rahatsızlıklarını belirttikleri Sünni İslam referansı ile inançlarının zedelendiğine işaret ettiğinden ve bir inancı, başka bir inancı temel alarak kamusal algıyı etkileyebilecek gazete gibi bir mecrada eleştirdiğinden farklı seviyelerde ayrımcılık öğeleri taşımaktadır.

Öte yandan farklı coğrafyalarda yaşayan Alevilerin inançlarını ve sorunlarını Alevilerin perspektifinden aktaran yazı dizisi 12 Eylül'de *Milliyet*'te başlamış olsa da, siyasi baskılar nedeniyle dizi tamamlanamadan yayından kaldırılmıştır.⁸ Bu gibi bir tutumun, ana akım siyaset ile güçlü ilişkileri olan medyada, Alevileri kendi yorumlarıyla aktaracak ve Sünni İslam anlayışı dışında bir Aleviliğin

⁷Nil Mutluer, "Kur'an'ın Özü Aşığın Sözü", *Milliyet*, 13 Eylül 2013, <http://gundem.milliyet.com.tr/yol-1-surek-1001-asigin-sozu-/gundem/detay/1762742/default.htm>.

Nil Mutluer, "İnancın İçi Öldürülüyor", *Milliyet*, 14 Eylül 2013, <http://gundem.milliyet.com.tr/yol-1-surek-1001-inancin-ici-/gundem/detay/1763284/default.htm>

⁸ Konuyla ilgili detaylı tartışma Derya Sazak'ın *Batsın Böyle Gazetecilik* kitabında bulunabilir (Boyut Yayınları, 2014).

görünür kılınmasını sağlayacak olan bir açıklamanın henüz mümkün olmadığını söylemek büyük bir iddia olmayacaktır.

I. Görsel İçerikler Yoluyla Yapılan Ayrımcı Söylem

Yazılı basında haber ve köşe yazılarının yer alma şekli, kullanılan fotoğraf, yan yana konumlandırıldıkları haber ve reklamlar, Alevilere yönelik ayrımcı söylemin açık ve örtük şekilde nasıl üretildiğini göstermesi açısından önem taşımaktadır. Genelde görsel ayrımcılık içeren haberlere konu başlıkları altındaki ayrımcı söylem analizleri sırasında değinilmiştir. Ancak, görseller önemli ölçüde algı yönlendirme gücüne sahip olduğundan ayrı bir başlık altında analiz edilmeleri önem taşımaktadır.

Gazetelere bakıldığında özellikle *Star* ve *Yeni Şafak*'ın bu anlamda ayrımcılığa varacak görsellere yer verdiği söylenebilir. *Zaman* ve *Yeni Şafak* benzer mesajlara yer vermişlerse de, görsel açıdan *Zaman* ayrımcılığa neden olabilecek söylemleri genelde metin içine yedirirken, *Yeni Şafak*'ın bunu görselliğe de taşıdığı gözlemlenmektedir.

Yukarıda çeşitli bölümlerde *Yeni Şafak* gazetesinin ayrımcı görsel öğeler taşıyan sunumu ele alınmıştı. Ancak, özellikle cami-cemevi projesinin temel atma töreni haberlerinin ağırlıkta olduğu dönemde yayımlanan bir reklam ve bu reklamın konumlandırılışı algıyı etkileyerek Alevilere yönelik ayrımcı söylem taşıma olasılığını barındırmaktadır. Derin Tarih dergisinin "Yavuz 40.000 Alevi'yi Katletmedi" sloganıyla yer alan sayısının ilanları 9-14 Eylül tarihleri arasında *Yeni Şafak*'ta etkin bir şekilde yer almaktadır. Örneğin, reklam 9 ve 10 Eylül'de ana sayfada sürmanşette yer alırken; 9 Eylül'de "Cami cemevi projesinin temeli atıldı" başlıklı haber ve 10 Eylül'de "Kardeşliği Bozamazlar" başlıklı haberlerle birlikte yine aynı sayfadan verilmiştir. 9 Eylül'de daha küçük, 10 Eylül'de oldukça büyük olmak üzere, törene katılan Bakan Çelik ve Cem Vakfı Başkanı Doğan'ın fotoğrafı yer almaktadır. 10 Eylül'deki haberde Bekir Bozdağ'ın "Cami cemevi birliğimizin sembolü" açıklaması ve "Tuzluçayır'da Provokasyon" başlıklı haberler de yer almaktadır. 14 Eylül'de ise aynı reklam iç sayfalarda Faruk Beşer'in Şii Sünni kardeşliğine gönderme yapan "Bütün ehli kible kardeştir, öyleyse bunu ispat edelim" yazısının altında yer almıştır.

İstanbul'da inşasına başlanan üçüncü köprünün isminin Yavuz Sultan Selim olacağı hükümetçe açıklandığında kamusal alanda bir tartışma başlamıştı. Çaldıran Savaşı'nın 40.000 Alevi'nin ölümüyle sonlanması, özellikle Alevilerin belleklerinde dönemin padişahı Yavuz Sultan Selim'le ilgili var olan negatif algı ve üstelik Suriye ile yaşanan gerginlikte örtük ve açık şekilde Alevilere yönelik ayrımcılık içeren tutumlar olduğu gözlemlenirken, Derin Tarih dergisinin reklamlarının *Yeni Şafak*'ta yayımlanış biçiminin Alevilerle ilgili olumsuz algıyı etkileyebileceğini söyleyebiliriz. Reklamın yan yana getirildiği cami-cemevi projesi gibi haberlerle tarihte Osmanlı'da, bugünse "kardeşlik" etrafında şekillenen proje ile Alevilere yönelik ayrımcı politikalarının olmadığı algısı desteklenmiştir. Projeyi eleştirenler ve temel atma törenindeki protestocular "provokatör", "marjinal grup" olarak haberlerde ötekileştirilmiştir. Bundan dolayı, ötekileştirilen grupların sunacağı bir argüman gazetede yer almadığı gibi, yer alsa da tarihi gerçeklerin kaynağı olarak Derin Tarih dergisinin algılarda referans olarak duracağı söylenebilir.

Sözcü gazetesi Alevilerle ilgili meselelere derinlemesine yer vermek yerine, konuyu esasen hükümet eleştirisi amacıyla gündeme getirmiştir. Bu algı da görselle desteklenmektedir. Alevilere yönelik ayrımcı öge olmasa da, bu durum gazetenin tarafsızlığını sorgulatmaktadır.

Birgün, Habertürk, Hürriyet, Milliyet ve *Yurt* gazeteleri Tuzluçayır'daki protestolara yönelik müdahaleyi nötr bir şekilde ele almış olsalar da, özellikle fotoğraf ve sayfa düzeninde konuyu sunuş biçimleriyle polisin protestoculara yönelik müdahalesini daha açık şekilde algılanmasına imkan sağladıkları söylenebilir. Sadece 10 Eylül tarihli *Milliyet* gazetesinde, haberin içeriği nötrken, "Savaş gibi eylem" başlığının yanı sıra taş atan yüzü maskeli eylemcilerin fotoğrafının kullanılması, protestoların, şiddet eylemleri olarak yansıtılması sonucunu doğurmuştur. Bu haber dışında *Milliyet'te* polisin eylemcilere müdahalesine ilişkin görsellerinin öne çıktığı söylenebilir.